

DNI RÓŻANA - WOŚP - GRALIŚMY NA ZDROWIE
Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ - JAK SEGREGOWAĆ

ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKI

Jubileusz 130-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Różaniu

28 czerwca br. mieszkańcy Różana oraz goście z powiatu makowskiego uczestniczyli w uroczystych obchodach 130. rocznicy powstania Ochotniczej Straży Pożarnej w Różaniu i Powiatowym Dniu Strażaka. Uroczystość otworzył mł. bryg. Bartosz Kołodziej-ski, komendant powiatowy PSP, który złożył meldunek mazowieckiemu komendantowi wojewódzkiemu nadbryg. Arturowi Gonerze. Następnie Piotr Świdewski burmistrz Różana przedstawił historię różańskiej OSP - działalność pierwszych ochotników, wysiłki oraz zaangażowanie mieszkańców i tych wszystkich, którzy po I i II wojnie światowej doprowadzili do reaktywacji jednostki.

Strażakom wręczono odznaczenia, awanse na wyższe stopnie oraz wyróżnienia.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Czesław Mroczek odniósł się do zadań PSP i OSP w kontekście Ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Zwracając się do strażaków i samorządowców podkreślił, jak ważna jest współpraca w ich działaniach.

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych i rządowych. Wojewodę mazowieckiego reprezentowała kierownik delegatury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Ostrołęce Magdalena Kielewicz-Kaczyńska.

✱

13 lipca br. odbyła się uroczystość odsłonięcia pomnika upamiętniającego historyczną bitwę stoczoną przez powstańców styczniowych 16 lipca 1863 r. pod Szygami.

Pomnik stanął w miejscu prawdopodobnego starcia, gdzie oddział powstańcy został zaskoczony przez siły rosyjskie. Uroczystość rozpoczęła się mszą polową odprawioną w intencji poległych. Następnie odbył się uroczysty apel z udziałem pododdziałów i pocztów sztandarowych. Ważnym punktem wydarzenia były przemówienia gości.

- Mieszkańcy Ziemi Różańskiej od zawsze pamiętają o swoich bohaterach - o tych, którzy dla ojczyzny przelewali krew - mówił między innymi burmistrz Piotr Świdewski. - Niepełna kilka kilometrów stąd, przy kościele w Zawadach, znajduje się upamiętnienie tej bitwy. Tam również spoczywają prochy poległych. Warto podkreślić, że to miejsce pamięci powstało w czasach głębokiego komunizmu - w okresie, gdy takie inicjatywy nie były mile widziane przez ówczesne władze. Mieszkańcy Różana jednak nigdy nie przywiązywali zbyt dużej wagi do tego, co myślą o nich rządzący - skomentował.

Na zakończenie uroczystości złożono kwiaty i zapalono znicze. Odbyła się także część artystyczna.

Pomnik powstał dzięki członkom Społecznego Komitetu Budowy Pomnika za środki ofiarowane przez społeczność Różana i okolic, przy udziale różańskiej gminy. Projekt i druk tablicy sfinansował Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Różaniu.

ILUZJON

Strażacy OSP Różan wraz z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej - uroczyste obchody 130. Rocznicy Powstania OSP Różan oraz Powiatowego Dnia Strażaka.

Od lewej: Dawid Biernacki, Marek Kacprzycki, Marcin Napiórkowski, Mariusz Napiórkowski, Piotr Krawczyk, nadbrygadier Artur Gonerz Mazowiecki Komendant Wojewódzki PSP, Łukasz Reszko, Robert Chelstowski, Gabriel Mościcki, Mateusz Załęski, Bartłomiej Napiórkowski i Krzysztof Chelstowski. Różan Pl. Obrońców Różana - 29 czerwca br.

Otwarcie lata w Żaluziu. Organizatorki od lewej: Honorata Kędzierska, Ewa Kanclerz, radna Ewa Brant, sołtys Beata Kanclerz i Anna Mroczkowska. Żaluzie, plac integracyjny - 28 czerwca br.

Miejsce bitwy pod Szygami w czasie Powstania Styczniowego. Pomnik i tablica upamiętniająca poległych 16 lipca 1863 r. Uroczystość odsłonięcia odbyła się 13 lipca br.

rozan.esesja.pl

Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ

Sesja 26.11.2024 r.

Podczas posiedzenia podjęto kluczowe decyzje dotyczące finansów gminy, inwestycji oraz spraw społecznych. Rada Miejska zatwierdziła korekty w budżecie gminy, dostosowując go do aktualnych potrzeb. Główne zmiany objęły: zwiększenie dochodów o 990 088 zł, w tym m.in. z podatku PIT (511 970 zł) i subwencji oświatowej (488 030 zł), przeznaczenie środków na: wynagrodzenia dla nauczycieli i urzędników (758 519 zł), oświetlenie uliczne (80 000 zł), wsparcie systemu gospodarowania odpadami (256 000 zł), obniżenie kosztów niektórych inwestycji, m.in. zagospodarowania Fortu nr 4 (3 750 zł). Gmina dostosowała długoterminowe plany finansowe, uwzględniając: deficyt budżetowy w wysokości 8 mln zł, który ma być stopniowo redukowany do 2029 r. Priorytetowe inwestycje z 2024 r. to: budowa przedszkola (4,25 mln zł), modernizacja dróg (m.in. ul. Polnej w Róźnie - 2 mln zł), zakup samochodu strażackiego dla OSP Różan (1,28 mln zł). Rada nie poparła inicjatywy gminy Szelków dotyczącej obowiązkowego znakowania psów i tworzenia ogólnopolskiej bazy danych. Argumentowano m.in., że obowiązek ten generowałby dodatkowe koszty dla samorządu jak i mieszkańców. Gmina już teraz finansuje sterylizację bezdomnych kotów, a kwestie psów pozostawia w gestii właścicieli.

Sesja 20.12.2024 r.

Radni rozpatrzyli szereg spraw istotnych dla mieszkańców, od rekrutacji do przedszkola, po wieloletnią strategię rozwoju. Burmistrz przedstawił sprawozdanie ze swojej działalności między sesjami, omawiając najważniejsze inicjatywy i projekty. Przyjęto kryteria rekrutacyjne na drugi etap naboru do przedszkola, określając m.in.: liczbę punktów za poszczególne kryteria (np. zamieszkanie na terenie gminy, wielodzietność rodziny) i wykaz dokumentów wymaganych do potwierdzenia spełnienia warunków.

Rada wyraziła zgodę na zawarcie umowy dzierżawy na czas nieoznaczony dotyczącej jednej z nieruchomości należących do gminy położonej w Szygach. Odstąpiono od obowiązku przetargowego. Na nieruchomości znajduje się dom mieszkalny należący do wnioskodawcy, co umożliwi mu swobodne korzystanie z budynku bez obawy, że w/w grunt mógłby zostać wydzierżawiony przez osoby trzecie.

Wprowadzono zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej (2024–2029) poprzez dostosowanie jej do aktualnych wpływów i wydatków, z uwzględnieniem m.in. inwestycji w infrastrukturę.

Radni zatwierdzili harmonogram działań Komisji Rewizyjnej i komisji stałych na 2025 r. oraz plan pracy uwzględniający m.in. cykliczne spotkania z mieszkańcami i monitoring inwestycji. Zapoznali się również ze sprawozdaniami komisji rady miejskiej oraz z realizacją planu pracy rady za rok 2024.

Sesja 31.12.2024 r.

Ostatnia sesja w roku 2024 obejmowała sprawy budżetowe i inwestycyjne. Radni przegłosowali zwiększenie dotacji dla OSP Różan o 15 000 zł na modernizację sprzętu. Pierwszym z kluczowych punktów obrad było podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Różan na lata 2024–2029. Zmiany te były wynikiem konieczności dostosowania prognoz finansowych do nowych realiów oraz planowanych inwestycji. Kolejnym punktem było podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024. Zmiany te dotyczyły m.in. przesunięć w wydatkach oraz dostosowania budżetu do nowych potrzeb, wynikających z realizacji bieżących projektów. Obie uchwały zostały jednogłośnie zatwierdzone przez radnych, którzy podkreślili jej znaczenie dla stabilności finansowej gminy.

Sesja 26.02.2025 r.

Burmistrz przedstawił sprawozdanie z pracy w okresie od 17 grudnia 2024 r. do 18 lutego 2025 r., omawiając najważniejsze działania i inicjatywy, zarządzenia i ogłoszone przetargi.

Przedstawiono sprawozdanie z realizacji programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi omawiając dotychczasowe osiągnięcia oraz plany na przyszłość.

Od 1 lipa br. Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Biblioteka Publiczna będą funkcjonować pod wspólną nazwą Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Róźnie. Nastąpiło to po uzyskaniu pozytywnej opinii Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy - Biblioteki Głównej Województwa Mazowieckiego oraz zgody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Połączenie ma na celu optymalizację zarządzania oraz lepsze wykorzystanie zasobów tych placówek.

Podjęto uchwałę dotyczącą dopłat do cen wody i ścieków mających na celu złagodzenie obciążeń finansowych mieszkańców oraz zapewnienie ciągłości dostaw. Łączny koszt to ok. 1,37 mln zł z budżetu samorządu. Dla przykładu, rodzina z grupy W1 zapłaci za wodę 4,20 zł/m³ zamiast 6,98 zł/m³ (netto).

Podjęto uchwałę dotyczącą programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi przeznaczając na ten cel 25 000 zł głównie na: sterylizację kotów wolno żyjących, zabiegi w lokalnej lecznicy, odławianie bezdomnych psów, współpracę ze schroniskiem w Kruszewie, edukację, konkursy, akcje promujące humanitarne traktowanie zwierząt, usypianie ślepych miotów.

Podjęto uchwałę w sprawie odstąpienia od zbycia nieruchomości stanowiącej własność gminy Różan na rzecz dzierżawcy.

Radni przyjęli uchwałę dotyczącą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który ma na celu uporządkowanie i rozwój przestrzenny gminy.

Podjęto uchwałę w sprawie przystąpienia do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Różan na lata 2026–2035 mającej na celu długofalowy i zrównoważony rozwój.

Sesja 27.03.2025 r.

Po zwyczajowym otwarciu obrad przez przewodniczącego przystąpiono do uroczystej części sesji - wręczenia odznaczeń dla Zasłużonych Honorowych Dawców Krwi. W dowód uznania za najpiękniejszy dar humanitarny - bezinteresowne oddanie krwi Anna Rawa-Matuszewska została odznaczona odznaką I stopnia, czyli oddała 15 litrów krwi, natomiast Jerzy Peplowski otrzymał odznakę - Zasłużony Honorowy Dawca Krwi III stopnia za oddanie 6 litrów.

Burmistrz przedstawił szczegółowe sprawozdanie ze swojej pracy między sesjami, obejmujące bieżące działania administracyjne, inwestycje oraz inicjatywy podejmowane na rzecz mieszkańców.

Następnie wysłuchano sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Upowszechniania Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej za 2024 r. Radni podjęli uchwały w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy Różan na lata 2025–2029, zmiany w budżecie gminy na rok 2025, o udzieleniu pomocy finansowej powiatowi makowskiemu w formie dotacji celowej w wysokości 3 000 zł z przeznaczeniem na świadczenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, oraz uchwałę zmieniającą zasady udzielania dotacji celowej na inwestycje związane z ochroną środowiska i wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Każdy z dokumentów został szczegółowo omówiony, a głosowania przebiegły sprawnie. Na koniec sesji, w punkcie sprawy różne, radni poruszyli tematy bieżące.

Sesja 30.04.2025 r.

Podczas posiedzenia przedstawiono szereg informacji dotyczących działalności instytucji samorządowych, realizowanych inwestycji oraz spraw bieżących.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, Monika Dzierżowska, przedstawiła szcze-

cd. na str. 6

Donald Trump jest pierwszym prezydentem USA od czasów II wojny światowej, który rzucił wyzwanie roli, jaką jego kraj wyznaczył sobie wiele dekad temu. I robi to w taki sposób, że dla wielu stary porządek świata wydaje się być skończony – a nowy porządek świata jeszcze się nie ukształtował.

Krytyka porządku międzynarodowego po 1945 r. przez prezydenta Trumpa sięga dziesięcioleci wstecz. Prawie 40 lat temu wykupił całostronicowe reklamy w trzech amerykańskich gazetach, w których krytykował zaangażowanie Stanów Zjednoczonych w obronę demokracji na świecie. Teraz wydaje się on być gotowy do odwrócenia strony postzimnowojennego porządku międzynarodowego opartego na zasadach, w którym suwerenne państwa mają wolność wyboru własnego losu i sojuszy. Wydaje się, że łączy go z Władimirem Putinem pragnienie świata, w którym wielkie mocarstwa, nieskrępowane międzynarodowymi prawami, mogą swobodnie narzucać swoją wolę mniejszym, słabszym narodom, tak jak Rosja tradycyjnie robiła to zarówno w swoim carskim, jak i sowieckim imperium. Oznaczałoby to powrót do systemu sfer interesów, który panował przez 40 lat po II wojnie światowej.

Brakuje kategorii

Huragany są obecnie klasyfikowane przy użyciu skali Saffira-Simpsona, która opiera się na utrzymujących się prędkościach wiatru:

- **Kategoria 1** – od 119 do 153 km/h.
- **Kategoria 2** – od 154 do 177 km/h.
- **Kategoria 3** – od 178 do 208 km/h.
- **Kategoria 4** – od 209 do 251 km/h.
- **Kategoria 5** – 252 km/h lub więcej.

Jednak zmiany klimatyczne sprawiają, że burze znacznie przekraczają te górne granice. Huragan Patricia w 2015 r. osiągnął prędkość ok. 346 km na godzinę. Huragan Dorian w 2019 r. uderzył nad Bahamami z utrzymującym się wiatrem o prędkości ok. 297 km na godzinę. Tymczasem tajfun Haiyan, który jest doskonałym przykładem burz nowej generacji, uderzył w Filipiny w 2013 r. z utrzymującym się wiatrem o prędkości 314 i porywami do 354 km na godzinę. To nie są burze, do których jesteśmy przyzwyczajeni. To poważne ostrzeżenie. W miarę jak nasz klimat się ociepla, najsilniejsze burze na Ziemi stają się coraz silniejsze – a skala, której od dawna używamy do ich pomiaru, może już nie być w stanie sprostać temu zadaniu.

Nowy etap wojny

Sity Zbrojne Ukrainy użyły przeciwko Rosjanom roju dronów, które były kierowane przez sztuczną inteligencję i samodzielnie określiły moment uderzenia.

Poinformował o tym The Wall Street Journal we wtorek, 2 września. Technologia roju otwiera nowy etap w wojnie dronów, ponieważ pozwala na jednoczesne korzystanie z dziesiątek, a nawet tysięcy urządzeń. Jak zauważył wysoki rangą ukraiński oficer i przedstawiciel firmy programistycznej, Ukraina już przez większą część ubiegłego roku stosowała ataki rojem na polu bitwy. Wkrótce odbędą się testy z wykorzystaniem roju 100 tego typu urządzeń.

System roju działa w pełni autonomicznie. Sam ocenia otoczenie, udostępnia dane o celach innym dronom i podejmuje decyzje o priorytetach misji bez stałej komunikacji ze stacjami kontroli, które są często zagazowane i przeciążane ilością połączeń.

Analitycy podkreślają, że te niepubliczne dotąd operacje stały się pierwszym znanym przykładem regularnego wykorzystania technologii roju w wojnie, co podkreśla pozycję Ukrainy jako lidera w tym obszarze.

Ukraiński żołnierz zwrócił się do USA

Ameryko, mam do ciebie pytanie. Wybrałeś Donalda Trumpa na swojego prezydenta. A dziś twój prezydent podniósł słuchawkę i zadzwonił do największego terrorysty na świecie. Nie po to, by domagać się sprawiedliwości.

Nie po to, by pociągnąć go do odpowiedzialności. Ale by porozmawiać. Negocjować. By traktować go jak prawowitego przywódcę.

Więc powiedz mi - co o tym myślisz? Czy zaakceptowałabyś prezydenta, który zadzwoniłby do Bin Ladena po 11 września? Czy usprawiedliwiłabyś siadanie z ISIS? To właśnie się stało.

Pochowałem braci z powodu Putina. Widziałem, jak stracono cywilów, dzieci zmiżdżono pod przodkami, całe rodziny zmieciono z powierzchni ziemi. A mimo to Trump - twój przywódca - po prostu dał temu potworowi miejsce przy stole. Przez trzy lata Ukraina walczyła o przetrwanie, stojąc na pierwszej linii wolności. Naród amerykański stał po naszej stronie i zawsze będę za to wdzięczny. Ale teraz twój prezydent stoi po stronie naszego wroga. Więc zapytam jeszcze raz - Ameryko, co o tym myślisz?

Ulica Długa jest drugą w br. największą inwestycją w gminie Różan po remoncie stadionu sportowego. Rozpoczyna się w Różanie i kończy w Mroczkach Rębiszewie. Pierwsza w gminie z wydzielonym pasem dla rowerzystów i pieszych. Kosztowała 4 mln zł w tym 2 mln 360 tys. to dotacja z budżetu woj. mazowieckiego.

Nowoczesne przedszkole w Różanie już gotowe. Kosztowało ponad 14 milionów złotych, z czego ponad 8 milionów to środki pozyskane przez burmistrza z zewnątrz. Przedszkole może pomieścić 175 dzieci i jest samowystarczalne energetycznie - prąd niezbędny do funkcjonowania obiektu będzie pozyskiwany z energii słonecznej oraz ogrzewane pompami ciepła.

Wyniki głosowania w I turze wyborów Prezydenta RP w gminie Różan przeprowadzonych w dniu 18.05.br.

Karol Nawrocki - 42,73% (975 głosów), Rafał Trzaskowski - 22,26% (508 głosów), Sławomir Mentzen - 15,47% (353 głosy), Grzegorz Braun - 8,28% (189 głosów), Szymon Hołownia - 4,12% (94 głosy), Magdalena Biejat - 2,37% (54 głosy), Adrian Zandberg - 2,06% (47 głosów), Krzysztof Stanowski - 0,92% (21 głosów), Marek Jakubiak - 0,66% (15 głosów), Artur Bartoszewicz - 0,53% (12 głosów), Joanna Senyszyn - 0,44% (10 głosów), Maciej Maciak - 0,18% (4 głosy), Marek Woch - 0,00% (0 głosów). Frekwencja wyniosła 65,95%. Głosowało: 2 286 osób, w tym 2 282 głosy ważne.

- Rada w Makowie Mazowieckim przegłosowała intronizację JCh na króla. Bo im się - jak Trumpowi, wydaje, że przecież wszystko mogą. To siedzi w głowach ludzi. Głupota jest wszechobecna i zdobywa coraz to nowe obszary. Niech żyją socjalmedia. **(niik)**
- Przykre, że takie potężne państwo ponownie wybiera starca na głowę państwa. Jeden ledwo odchodzi, drugi neptyk na jego miejsce. Masakra. **(Vooovo)**
- Mniej rozdzica ego, a więcej rozumu i pokory nam wszystkim życzę. **(Tia)**
- Marzy Ci się widać powrót stosów. Poprzedni rząd wyciął już prawie wszystkie lasy, tylko uprzejmie przypominam. A poza tym, religia miłośki bliźniego przez Ciebie przemawia? **(Xyz)**
- Zapytam tylko. KTO SIĘ ZGODZIŁ NA ZIELONY ŁAD???? Nie przypadkiem rząd Morawieckiego???? **(Anonim)**
- Kwaśniewski pomimo swych ewidentnych wpadek pokazał jakim powinien być prezydent. Kaczyński pokazał jakim być nie powinien, Wałęsa pokazał, że prezydentem może zostać każdy. Obecny pokazuje i udowadnia nam każdego jednego dnia, że prezydentem może zostać każdy, ale jednak nie każdy powinien! **(Maro)**
- Aktor Reagan został prezydentem. Prezydent Trump został aktorem. **(Piektło SA..)**
- PiS oczywiście przetrwa bez Kaczyńskiego, bo to jest sposób myślenia części społeczeństwa. Niestety tej, która przeważnie więcej wyciąga ze wspólnej kasy niż dokłada... **(Cóż tam...)**
- Naród hipokrytów. Alkohol jest be, ale snusy już są ok. Setki dzieciaków nie miały pojęcia co to snus. Dzięki PKN już wiedzą. I gdzie tutaj sprawiedliwość? **(Mała)**
- Większość ludzi nie rozumie psychiki. Gdyby młodzież w szkołach uczono czym jest reklama i jak być asertywnym i nie podatnym na manipulacje, to mielibyśmy odporną młodzież. A tak walczą ze zjawiskiem od d..y strony. Ciekawe dlaczego? **(mondry)**
- To jest nie tylko twarz PKN, niestety przede wszystkim jest to twarz większości - tępa, nienawistna i prymitywna **(krool_wysp_tonga)**
- Połowo Polaków! Dlaczego wybraliście batorya???? **(30011953)**
- Przeczekać gnoja. Przeczekałem Gomułkę, Gierka... i tak przeczekaję. **(kk)**
- Bardzo nie lubię tego słowa!!! Ale kościół katolicki naprawdę już tylko obrzydliwie śmierdzi!!! **(kodwbutach)**
- Kryzys przywództwa w wielu krajach w partiach demokratycznych, centrowych czy u socjalistów, którzy rządzą przez dziesięciolecia. Na tym tle wyrosły osobistości skrajne, radykalne, których kompetencje nie mają żadnego znaczenia, a wręcz przeciwnie, przez miliony wyborców są uważane za niepotrzebny atrybut. I mamy co mamy a podejrzewam, będzie jeszcze gorzej. **(Komentator1)**
- Dajmy na to hipotetycznie, że wygrał Trzaskowski. Co wtedy? Wtedy już nic, także raczej taka opcja zaufania do wyborów nie przywróci. A jeżeli okaże się, że wygrał Nawrocki? To się nic nie zmienia, bo aktualnie jest dokładnie właśnie to. Czyli taka opcja również zaufania do wyborów nie przywróci. **(Cyklistaaleniewegetarianin)**

gółowe sprawozdanie z działalności jednostki w 2024 roku. Wśród najważniejszych kwestii znalazły się dane dotyczące liczby udzielonych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych – zgodnych z zapisami ustawy o pomocy społecznej – takich jak zasiłki stałe, okresowe i celowe. Realizowano również usługi opiekuńcze – świadczone przez pięć opiekunek środowiskowych – oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Nowością w katalogu dostępnej pomocy było uruchomienie bonu energetycznego – dedykowanego mieszkańcom.

W ramach działań inwestycyjnych podpisano umowę o wartości 1 698 945,45 zł. na realizację przebudowy głównego kolektora ściekowego. Uruchomiono procedurę przetargową dotyczącą przebudowy drogi gminnej od ul. Przemysłowej do wsi Mroczi-Rębiszewo. Wartość tej inwestycji to niespełna 4 miliony złotych.

Dyrektor Samorządowego Przedszkola poinformowała, że rekrutacja na rok szkolny 2025/2026 dobiegła końca, a co najważniejsze – wszystkie dzieci w wieku 3-6 lat zostały przyjęte. W sumie placówka przyjęła 49 dzieci, a nadal dostępne są wolne miejsca, co stanowi pozytywny sygnał dla rodziców i opiekunów.

Niepokojące informacje przekazano w kontekście niskiego zainteresowania programem dotacyjnym dotyczącym wymiany źródeł ciepła na ekologiczne. Temat ten poruszyła radna Jolanta Kruszevska, wskazując na obawy mieszkańców związane z utratą dotychczasowych systemów grzewczych bez zapewnienia realnego zabezpieczenia energetycznego. – *Nie wyobrażam sobie sytuacji, w której inwestujemy środki publiczne w ekologiczne źródła ciepła, a jednocześnie pozwalamy na kontynuowanie emisji szkodliwych substancji – trujemy samych siebie* – podkreśliła radna.

Zaznaczyła również, że część mieszkańców byłaby bardziej skłonna do skorzystania z dotacji, gdyby mogli jednocześnie pozostawić stare piece jako awaryjne źródło ogrzewania i uzupełnić instalację o agregaty prądotwórcze.

Burmistrz poruszył sprawę narastającego problemu bezpieczeństwa psów na terenie gminy. Jak zaznaczył - *mamy obecnie wysyp takich przypadków i konieczność ich szybkiego odbioru, co generuje zarówno koszty, jak i wyzwania organizacyjne.*

W części sprawy różne radna Jolanta Kruszevska proponowała budowę wieży widokowej na forcie nr 4, a także pytała o przenośne agregaty prądotwórcze – kto będzie za nie odpowiedzialny i gdzie będą przechowywane. (dotyczy realizacji inwestycji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie pn. Zakup przenośnych agregatów prądotwórczych dla gminy Różan na kwotę 72 035 zł).

Odpowiedzi udzielił zastępca burmistrza Marek Osiecki, informując, że agregaty będą własnością gminy, a ich zarządcą najprawdopodobniej zostanie Zakład Gospodarki Komunalnej. – *Program jest tak skonstruowany, że w razie zagrożenia kryzysowego agregaty*

będą dostarczane tam, gdzie zajdzie taka potrzeba. ZGK działa 24 godziny na dobę, co czyni tę jednostkę najbardziej odpowiednią – podkreślił.

Na zakończenie głos zabrała sołtys z Chelst, Marta Żerańska, zgłaszając problemy związane ze stanem dróg gminnych w swoim rejonie.

Sesja XVI 3.06.2025 r.

Czerwcowe obrady rozpoczęły się od przyjęcia protokołu z poprzedniej sesji oraz sprawozdania burmistrza z działań podejmowanych między sesjami. Radni zapoznali się również z raportami dotyczącymi bezpieczeństwa publicznego i przeciwpożarowego za rok 2024. Statystyki policyjne wskazują, że najwięcej zdarzeń dotyczyło prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości (11), uchylania się od obowiązku alimentacyjnego (11) oraz jazdy bez uprawnień (26). Łącznie na terenie gminy odnotowano 561 interwencji i 69 mandatów karnych.

Radni zapoznali się również z informacją na temat bezpieczeństwa przeciwpożarowego za rok 2024. OSP wzięły udział w 38 zdarzeniach, z czego 15 stanowiły pożary, 19 miejscowe zagrożenia, a 4 fałszywe alarmy. Przedstawione raporty pokazały zarówno osiągnięcia w tym zakresie, jak i wyzwania, przed którymi stoi lokalna społeczność.

Ważnym punktem obrad było podjęcie uchwał. Radni przegłosowali uchwałę nad zaciągnięciem kredytu długoterminowego w kwocie 6 000 000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu gminy w roku 2025 w wysokości 4 999 984 zł oraz na spłatę wcześniej zaciągniętego kredytu w wysokości 1 000 016 zł. Przypadające do spłaty w danym roku raty kredytu wraz z należnymi odsetkami gmina planuje pokryć z wpływów podatku od nieruchomości, a spłata ma nastąpić w okresie 5 lat począwszy od przyszłego roku.

Na zakończenie sesji radni poruszyli sprawy różne, dając możliwość omówienia bieżących problemów i inicjatyw zgłaszanych przez mieszkańców.

Sesja XVII 25.06.2025 r.

W pierwszej części obrad burmistrz przedstawił tradycyjnie sprawozdanie z pracy między sesjami, omawiając najważniejsze zadania realizowane w gminie. Radni zapoznali się także ze sprawozdaniem z bezpieczeństwa Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych w Różanie za rok 2024 oraz sprawozdaniem z pracy Komisji Ochrony Radiologicznej. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych kontynuuje działania na rzecz bezpieczeństwa radiologicznego, prowadząc systematyczne kontrole i wdrażając procedury minimalizujące ryzyko dla mieszkańców oraz ekosystemu. Prace te są częścią szerszej strategii gminy i państwowych służb ochrony środowiska.

Kolejnym punktem była informacja o działalności Nadleśnictwa Pułtusk w 2024 r., w której poruszono kwestie gospodarki leśnej, ochrony przyrody i współpracy z lokalną społecznością.

Po debacie nad raportem o stanie gminy radni wyrazili zaufanie wobec działań bur-

mistrza, udzielając mu wotum zaufania. To forma oceny jego całorocznej pracy, a także sygnał dla mieszkańców, że kierunek rozwoju gminy spotyka się z aprobatą większości rady.

Radni zatwierdzili sprawozdanie finansowe oraz wykonanie budżetu za rok 2024. Pozytywna opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej i komisji rady potwierdziła prawidłowe gospodarowanie środkami publicznymi. W konsekwencji burmistrzowi udzielono absolutorium, co jest jednym z najważniejszych głosowań w roku budżetowym i potwierdza poprawne zarządzanie finansami gminy.

Radni przyjęli zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2025-2030 oraz w budżecie na rok 2025. Uchwały te pozwalają dostosować plany inwestycyjne i wydatkowe do aktualnych potrzeb, m.in. w zakresie infrastruktury, edukacji i usług społecznych.

Zadecydowano o likwidacji punktu przedszkolnego w szkole podstawowej w związku z funkcjonowaniem nowo pobudowanego przedszkola samorządowego.

Rada przyjęła także uchwałę regulującą zasady udzielania obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin dla nauczycieli pełniących funkcje kierownicze w szkołach i przedszkolach. Dokument określa również tygodniowy wymiar zajęć pedagogów, psychologów, logopedów czy terapeutów, co ma na celu dostosowanie organizacji pracy szkół do realnych potrzeb uczniów i obowiązujących przepisów prawa oświatowego.

Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 za 2024 rok wskazuje na intensyfikację działań edukacyjnych i terapeutycznych. Program obejmował m.in. warsztaty, spotkania informacyjne oraz wsparcie dla osób zagrożonych uzależnieniem, zarówno dorosłych, jak i młodzieży.

Sesja XVIII 13.08.2025 r.

Najważniejszym punktem obrad było podjęcie uchwał dotyczących kluczowych dla gminy spraw. Rada przyjęła zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Różan na lata 2025-2030, a także dokonała zmian w budżecie gminy na rok 2025. Istotnym elementem obrad była również uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Różan, co otwiera drogę do dalszych działań związanych z poprawą jakości przestrzeni publicznej i warunków życia mieszkańców.

Ponadto radni podjęli decyzję o powierzeniu burmistrzowi uprawnień w zakresie ustalania wysokości cen i opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

Obrady przebiegły sprawnie, a wszystkie uchwały zostały przyjęte większością głosów.

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Różanie udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Różanie pod adresem www.rozan.bipgminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem www.rozan.esesja.pl.

Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 1 czerwca - 2025r. gmina Różan.

Granice	Siedziba	Liczba głosów na NAWROCKI Karol Tadeusz	Procent głosów na NAWROCKI Karol Tadeusz	Liczba głosów na TRZASKOWSKI Rafał Kazimierz	Procent głosów na TRZASKOWSKI Rafał Kazimierz
Różan ulice: Adama Mickiewicza, Agatowa, Anny Jagiellonki, Barbary Radziwiłłówny, Bursztynowa, Daliowa, Diamentowa, Długa, Fortowa, Gdańska, gen. Józefa Hallera, Grafitowa, Handłowa, Henryka Sienkiewicza, Jagiellonów, Juliusza Słowackiego, Kamienne Schodki, Konwaliowa, kpt. Zdzisława Mikołaja Uklei, Królowej Jadwigi, Królowej Bony, Królowej Marysieńki, Księcia Józefa Poniatowskiego, Kwiatowa, Lawendowa, Lwowska, Opalowa, Ostrowska, Perłowa, ppłk. Leona Jakuba Gnatowskiego, Prosta, Przemysłowa, Różana, Rubinowa, Sądu Grodzkiego, Szmaragdowa, Topazowa, Warszawska, Wileńska, Zjazd, Zygmunta Augusta, Zygmunta Staroego	Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w Różanie, ul. Adama Mickiewicza 5, 06-230 Różan	526	62,84%	311	37,16%
Różan ulice: 3 Maja, Cmentarna, Czysta, Dolna, Jana Kilińskiego, Lazurkowa, Leśna, Łąkowa, Marii Skłodowskiej-Curie, Marzanny, Mikołaja Kopernika, Mostowa, Nadnarwiańska, Nowa, Panny Marii, Parkowa, Plac Obrońców Różana, Pogodna, Polna, Przechodnia, Rolna, Słoneczna, Spokojna, Szkolna, Tadeusza Kościuszki, Targowa, Tęczowa, Wacława Lipowskiego, Wincentego Witosa	Urząd Gminy w Różanie (sala konferencyjna), ul. Plac Obrońców Różana 4, 06-230 Różan	463	66,43%	234	33,57%
sołectwa: Chelsty, Chrzczonki, Dąbrówka, Dyszobaba, Dzbądz, Kaszewiec, Miłony, Mroczi-Rębiszewo, Paulinowo, Podborze, Prycanowo, Szygi, Załęże-Eliasz, Załęże-Gartki, Załęże-Sędzieta, Załęże Wielkie, Załuż, Zawady-Ponikiew	Dzienny Dom Senior + w Różanie, ul. Gdańska 4/3, 06-230 Różan	656	67,70%	313	32,30%

wybory.gov.pl

JAK SEGREGOWAĆ? ZASADY SEGREGACJI ODPADÓW

BĄDŹ EKO!

Blacha do pieczenia, broszura, butelka po szampanie, arbuz, arcoroc, butelka PET, czasopismo, butelka po winie, banan, artykuły higieniczne, butelka plastikowa po kefirze, gazeta, butelka po wódce, bułka, bilet, butelka plastikowa po maśle, karton, butelka szklana po alkoholu, buraczki, butelka plastikowa po mleczku do czyszczenia, karton po pizzy, butelka szklana po napoju, cebula, ceramika, butelka plastikowa po mleku, katalog, butelka szklana po occie, chleb, cerata, butelka plastikowa po musztardzie, koperta papierowa, butelka szklana po oleju jadalnym, chusteczka nawilżana, butelka plastikowa po mydle w płynie, książka, butelka szklana po oliwie, chwasty, chusteczki papierowe zużyte, butelka plastikowa po napoju, magazyn, butelka szklana po piwie, ciasto, długopis, butelka plastikowa po oleju jadalnym, notatnik, cytryna, drewniane elementy i przedmioty, butelka plastikowa po płynie do kąpiel, notes, butelka szklana po soku, czarna porzeczka, fajans, butelka plastikowa po płynie do mycia naczyń, papier paskowy, butelka szklana po wodzie, fusy po herbacie, filiżanka ceramiczna, butelka plastikowa po płynie do mycia szyb, pojemnik/wytlaczanka po jajkach papierowy czysty, opakowanie szklane po kosmetykach, fusy po kawie, fototapeta, butelka plastikowa po szamponie, prospekt, słoik szklany, gałki, gąbka, butelka plastikowa po wodzie mineralnej, ścinki, jabłko, gips - resztki, butelka plastikowa po wodzie źródlanej, talerz papierowy, koper, guma do żucia, butelka plastikowa po żelu pod prysznic, tektura, kwiaty, kalka, czysta folia, tektura falista, liście, kanapka z produktami odzwierzęcymi np. masłem, serem, wędliną, drobny złom, torba papierowa, łodygi, kocie odchody, folia bąbelkowa, ulotka, makaron gotowany na wodzie lub mleku roślinnym, kora, folia marszczona, worek papierowy,

marzech, kości, grzebień, zadrukowana kartka, nać, kotlet, guma, zeszyt, obierki, kryształ, kanister, odpady kuchenne, kupony i bony, karton po mleku, ogórek, mięso, opakowanie po soku, ogryzki od jabłka, odchody zwierząt domowych, kubek plastikowy, kubek po jogurcie, owoce, pędy, odpady higieniczne, oówek, kubek po śmietanie, kubek po twarogu, pietruszka, pomarańcza, opakowanie papierowe po maśle, opakowania po aerozolu, opakowanie aluminiowe, opakowanie po jogurcie, pomelo, pomidor, opakowanie po dezodorancie, ości, opakowanie po margarynie, opakowanie po maśle, popiół z drewna, popiół z kominka opalanego drewnem, pampersy, papier termiczny, opakowanie po śmietanie, opakowanie po środkach czystości, popiół z ogniska z drewnem, resztki po zbiorach, papieros, paragon, opakowanie po wafelkach, batonikach, opakowanie stalowe, sałata, skorupki od jaj, parówka, pellet, plastikowe sztuce, puszka po karmie dla zwierząt, szczypior, trawa, pielucha jednorazowa, pierze z poduszek, puszka po konserwie, puszka po napoju, truskawki, warzywa, podpaska, popiół z kominka opalanego węglem, puszka po piwie, styropian opakowaniowy czysty, winogrono, ziemniaki, popiół z węgla i koksu, porcelana, styropian po sprzęcie RTV, AGD, talerz plastikowy, zupa wegetariańska bez tłuszczu, prezerwatywa, przeterminowane sosy, tetrapak, torba foliowa, widelec plastikowy, zakrętka metalowa, zakrętka plastikowa, psie odchody, resztki mięsa, ręczniki papierowe zużyte, rękawiczki lateksowe, ryby, sałatka z olejem/śmietaną/majonezem/jogurtem, schab, segregator, ser biały, ser żółty, styropian opakowaniowy zabrudzony, szczoteczka do zębów zużyta, tkanina, waciki, wędlina, worek z odkurzacza, zawartość pojemnika z odkurzacza, zdjęcie, zupa z dodatkiem mięsa, tłuszczu, żużel, żwirek dla kota brudny.

Do PSZOK oddajemy:

Tekstylia i zużyta odzież, ręczniki, ściereki kuchenne, obrusy, zasłony, firanki, pościel, koce, narzuty, torebki, paski, rękawiczki torby materiałowe, plecaki, czapki, kapelusze itp, akumulator, akwarium, antena satelitarna, bateria, bateria wannowa/umywalkowa, butelka po oleju przemysłowym, butelka po oleju silnikowym, buty, chemikalia, czajnik elektryczny, drukarka, drzwi, farrelka, fotele, fotelik dziecięcy, frytkownica, glazura, gofrownica, gramofon, gruz, kabina prysznicowa, kaloryfer, kanapa, kanister po oleju, kask, kineskop, klawiatura, komputer, kosiarka, krzesło, lampa, laptop, leki, lodówka, lokówka, lustro, ładowarka, łyżwy, magnetofon, meble, mikrofalówka, monitor, myszka, naczynia żaroodporne, narty, obuwie, odkurzacz, odpady budowlane i poremontowe, odpady niebezpieczne, odtwarzacz video, odzież, okno, opakowania po środkach owado i chwastobójczych, opakowanie po farbach, opakowanie po lakierach, opakowanie po smarach, opakowanie po środkach ochrony roślin, opona rowerowa, opona samochodowa, panele podłogowe, piecyk, piła spalinowa, pralka, projektor, prostownica, rajstopy, rama okienna, sanki, skaner, skarpety, słuchawki, smartphone, sprzęt RTV i AGD, strzykawka, styropian budowlany, suszarka, szczołeczka do zębów elektryczna, szkło stołowe, szymba okienna, szymba samochodowa, świetlówka, tapeta, tekstylia, telefon, telewizor, terakota, toster, ubrania, umywalka, wanna, witraże, wykładzina PCV, zabawki, zabawki elektroniczne, zabawki pluszowe, zlew, zlewozmywak, zmywarka, żarówka, żelazko, żyrandol.

Dęty Dym 4 Świątecznie

Kolejny, już czwarty koncert różańskiego The OrchestRose z cyklu Dęty Dym, tym razem świąteczny, odbył się 5 stycznia br. W repertuarze znalazły się takie klasyki jak: Wśród nocnej ciszy, Cicha noc, Last Christmas, Jingle bell rock oraz dynamiczne aranżacje popularnych utworów świątecznych. Jak zwykle nastrojowo, ciepło i z humorem. Po raz kolejny udowadniając, że muzyka łączy pokolenia i jest jednym z piękniejszych sposobów na wspólne świętowanie. Dziękujemy i czekamy na więcej!

Fot.M.Cachel

M.Cachel

Profilaktyczny Dzień Dziecka

W niedzielne popołudnie, 1 czerwca br., Plac Targowy w Różaniu zamienił się w prawdziwą krainę zabawy. Wszystko za sprawą Profilaktycznego Dnia Dziecka, który z myślą o najmłodszych mieszkańcach gminy i ich rodzinach zorganizował różański GOUK. Tego dnia nie brakowało dobrej zabawy, ale też wartościowego przekazu o bezpieczeństwie, zdrowiu i odpowiedzialności.

Dmuchańce, zjeżdżalnie, animacje, piana party, festiwal kolorów, stoiska edukacyjne i spektakl teatralny o tematyce profilaktycznej, to niektóre z atrakcji tego dnia. Kolorowe chmury proszków holi wzniosły się nad placem, tworząc barwny, radosny klimat - a wszystko w ramach akcji, której celem była pomoc schronisku dla zwierząt. Każdy mógł otrzymać kolorowy proszek w zamian za karmę, co łączyło dobrą zabawę z pomocą. Wspólnymi siłami zebrano blisko 270 kg karmy, którą pracownicy GOUK przekazali Schronisku dla bezdomnych zwierząt CANIS w Kruszewie.

W programie nie zabrakło również treści profilaktycznych, przekazanych w przystępnej i atrakcyjnej dla dzieci formie. Animatorzy z grupy ABC Dziecka przygotowały spektakl teatralny poruszający uzależnienia od telefonów komórkowych i nadmierne z nich korzystania. Przedstawienie z humorem i refleksją, pokazało, jak ważne są relacje i kontakt z rówieśnikami poza światem wirtualnym.

Dzieci nie tylko mogły się pobawić, ale również dowiedzieć się, jak dbać o zdrowie i bezpieczeństwo, zarówno swoje, jak i innych.

Co roku organizowany Dzień Dziecka cieszy się sporym zainteresowaniem. Można powiedzieć, że to już prawie święto rodzinne pełne radości i mądrej zabawy - takie, które zapada w pamięć! W tym roku dofinansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

M.Cachel

Fot.GOUK

Ferie z GOUK

Minione ferie zimowe w Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury w Różaniu, to czas twórczej zabawy, inspirujących warsztatów oraz okazja do zdobycia nowych umiejętności.

Rozpoczęły się warsztaty ceramiczne, podczas których poznawano tajniki lepienia z gliny. Pod kierunkiem instruktora Michaliny z Pracowni Kreatywności Cacko każdy miał możliwość stworzenia własnego, niepowtarzalnego dzieła - od miseczek po fantazyjne

Fot.M.Cachel

figurki, które w następnych dniach zostały szklnione i wypalone. Kolejne dni to animacje i zajęcia ruchowe. Popularnością cieszyły się warsztaty tworzenia tzw. łapaczy snów, podczas których uczestnicy tworzyli własne, kolorowe amulety przy użyciu piór, koralików i barwnych nici.

Zwieńczeniem ferii była wycieczka do Warszawy na największą w Europie wystawę budowlanki klocków LEGO i interaktywnych obrazów 3D Trick Gallery. Ogromne konstrukcje, interaktywne obrazy oraz unikatowe modele zbudowane z tysięcy klocków, to prawdziwa uczta dla miłośników kreatywnej zabawy i tworzenia konstrukcji.

M.Cachel

Z okazji Dnia Kobiet

W piątkowy wieczór, 7 marca, Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w Różaniu zamienił się w prawdziwą świątynię kobiecości. Wieczór wypełniły piękne, nastrojowe piosenki w wykonaniu wokalistek z grupy Golden Ladies.

Koncert pt. Ach... być kobietą, zorganizowany z okazji Dnia Kobiet przez burmistrza, zgromadził publiczność, która przez dwie godziny mogła delektować się wyjątkowym połączeniem muzyki, słowa i teatru. Na powitanie wieczoru wszystkie obecne panie otrzymały symboliczne goździki, które wręczali burmistrz i dyrektor ośrodka kultury.

Fot. S. Olszewik

Publiczność dała się porwać muzycznej energii wokalistek, a niektóre utwory były wspólnie śpiewane, co nadało spotkaniu niezwykłe ciepło i integracyjny charakter. Atmosfera szybko stała się swobodna i radosna. Wokalistki nawiązały żywy kontakt z publicznością, która chętnie włączała się do wspólnej zabawy. W repertuarze znalazły się zarówno klasyczne przeboje polskiej estrady, jak i znane utwory zagraniczne, zaprezentowane w nowych aranżacjach i osobistych interpretacjach.

M.Cachel

Twórczo, naturalnie i wiosennie

Tuż przed Wielkanocą, w wyjątkowo twórczej atmosferze, odbyły się warsztaty artystyczne zatytułowane Leśne Stroiki Wielkanocne, prowadzone przez Macieja Adamczka z Pracowni A&M Art of Nature.

Spotkanie było okazją, by połączyć siły natury z kreatywnością uczestników i przygotować oryginalne ozdoby na świąteczny stół.

Uczestnicy warsztatów mieli do dyspozycji naturalne materiały: gałązki, mech, żywe kwiaty, szyszki i inne dary lasu, z których pod okiem prowadzącego tworzyli wyjątkowe, ekologiczne kompozycje wielkanocne. Dodatkowego uroku całemu wydarzeniu dodała relaksacyjna muzyka, która towarzyszyła pracy i wprowadzała w spokojny, wiosenny nastrój.

Stworzone stroiki nie tylko zachwycały oryginalnością i prostotą, ale też stanowiły przykład, jak piękno można znaleźć w naturze

i jak niewiele potrzeba, by stworzyć coś wyjątkowego. Warsztaty były również świetną okazją do integracji i wspólnego spędzenia czasu w przedsięwziętej atmosferze.

Fot. M. Cachel

Na zakończenie każdy uczestnik zabrał do domu własnoręcznie wykonany stroik, niepowtarzalną ozdobę, która z pewnością ozdobiła wielkanocny stół i wprowadziła świąteczny nastrój do domów.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział i uśmiech. Cieszymy się, że mogliśmy spędzić ten czas razem, tworząc, rozmawiając i czerpiąc inspirację z przyrody. Do zobaczenia na kolejnych warsztatach!

M.Cachel

Rozumisz? Żarty się skończyły!

W świecie pełnym codziennych trosk i natłoku informacji, warto czasem nacisnąć pauzę i... po prostu się pośmiać. Tę możliwość dali członkowie kabaretu Rozumisz?, którzy w czwartek 10 kwietnia br. zaprosili na wieczór pełen humoru i błyskotliwych puent.

Andrzej Skrzecz, Hubert Rzewnicki i Sebastian Olszewik - trio, które doskonale rozumie, jak rozbawić widownię, nie uciekając się do banału. Ich najnowszy program zatytułowany Żarty się skończyły był niczym krzywe zwierciadło codzienności, z przymrużeniem oka, z dystansem, ale i z celnością, która wywoływała salwy śmiechu. Część żartów dotyczyła tematów obyczajowych, politycznych czy religijnych. Niektóre z nich mogły wymagać większego dystansu lub szerszego kontekstu, by w pełni zrozumieć ich satyryczny charakter balansując między obserwacją życia rodzinnego, absurdami biurokracji, a subtelnymi

Fot. M. Cachel

nymi odniesieniami do aktualnych wydarzeń społecznych i gospodarczych. Z umiejętnym dystansem i humorem pokazali, że nawet najpoważniejsze tematy można przedstawić w lekkim i dowcipnym sposób. Zaskakiwali formą, grą aktorską i spontanicznym kontaktem z publicznością. Reagując na widownię, improwizowali, bawili się słowem, nie tracąc przy tym tempa ani energii rozbroili powagę dnia codziennego i na moment przenieśli publiczność w świat bez trosk i kłopotów - na tym polega magia satyry.

M.Cachel

Fot. S. Olszewik

Muzyczna ucztą dla zakochanych

W sobotni wieczór, 15 lutego br. odbył się wyjątkowy recital z okazji Walentynek. Koncert zatytułowany Melodie Miłości zaprezentował duet Alicja Śledziwska i akompaniujący jej na pianinie Stanisław Kubel.

Każdy utwór stanowił muzyczną opowieść o tęsknocie, namiętności, wzruszeniu i nadziei. Alicja oczarowała publiczność brzmieniem fletu z wielką wrażliwością oddając klimat każdego utworu, ukazując bogactwo barw tego instrumentu, natomiast Stanisław

akompaniując idealnie współgrał z linią melodyczną fletu, nadając całości wyjątkowy, kameralny charakter. Dodatkowo wcielił się w konferansjera humorystycznie nawiązując do kolejnych utworów.

Koncert to nie tylko wydarzenie muzyczne, ale również refleksyjna walentynkowa podróż przez świat miłosnych melodii.

M.Cachel

Śpiewamy dla niepodległej

W majowe przedpołudnie mieszkańcy Różana zebrał się, aby uczcić jedno z najważniejszych wydarzeń w historii Polski - 234. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Po zwyczajowych uroczystościach kościelnych mieszkańcy, strażacy i samorządowcy przy muzycznej oprawie orkiestry przemaszerowali na Plac Obrońców Różana. Tam z należnymi honorami złożono wianzanki kwiatów pod pomnikami pamięci narodowej.

Konstytucja uchwalona 3 maja 1791 r. była pierwszą w Europie i drugą na świecie nowoczesną ustawą zasadniczą. Jej celem było umocnienie państwa i ochrona wolności obywateli. Do dziś pozostaje symbolem patriotyzmu, odwagi i odpowiedzialności za wspólne dobro.

Podczas uroczystości na placu głos zabrał burmistrz Piotr Świdorski, który podkreślił znaczenie wartości zapisanych w Konstytucji oraz rolę wspólnoty lokalnej w pielęgnowaniu pamięci historycznej. Wieczorem w domu kultury odbył się koncert patriotyczny, który był częścią miejskich uroczystości. Wystąpił pedagog i akordeonista Michał Sawicki. Grając na akordeonie, nie tylko zachwyca techniką i zadziwiającym ciepłem barwy instrumentu ale także wprowadza słuchaczy w historię każdego utworu, dzieląc się ciekawostkami i anegdotami związanymi z ich powstaniem. Artysta umiejętnie nawiązując kontakt z publicznością spowodował, że koncert miał kameralny i swobodny charakter, a publiczność chętnie śpiewała razem z nim. Wspólne świątowanie 3 maja stało się nie tylko wyrazem szacunku dla historii, ale także przypomnieniem, jak ważne są jedność, wolność i odpowiedzialność.

Obchody takie jak te przypominają o sile patriotyzmu, wzmacniają więzi społeczne i integrują lokalną społeczność wokół wspólnych wartości. To wyjątkowe chwile, które nie tylko zachęcają do refleksji nad historią i tożsamością narodową, ale również pogłębiają poczucie wspólnoty i jedności.

M.Cachel

Sportowo i świątecznie

Kiermasz Wielkanocny to pomysł Rady Rodziców Szkoły Podstawowej, zorganizowany wraz z dyrekcją i gronem pedagogicznym. Wydarzenie odbyło się 30 marca br. w godzinach 10-17 na terenie hali sportowej, a jego motywem przewodnim był sport i promocja zdrowego stylu życia, co odzwierciedlało hasło imprezy - Na sportowo.

Organizatorzy przygotowali wiele atrakcji. Goście mogli zakupić ozdoby wielkanocne i palmy wykonane własnoręcznie przez uczniów szkoły, a także skosztować domowych wypieków, żurku, lemoniady, kurczaków w cieście i tradycyjnych kartoflaków. Dużym zainteresowaniem cieszyła się również zagroda z królikami, udostępniona dzięki uprzejmości pana Marcina Domżańskiego - dzieci i dorośli chętnie głaskali te sympatyczne zwierzęta.

Dla najmłodszych przygotowano dmuchaną zjeżdżalnię, popcorn oraz wate cukrową, która wzbudzała wspomnienia dzieciństwa także wśród dorosłych. W południe rozpoczął się turniej piłki siatkowej o Puchar Rady Rodziców. W rozgrywkach wzięły udział drużyny: SP Różana (dziewczeta), SP Różana (chłopcy), Rada Pedagogiczna SP

Fot. Rada Rodziców

Różana, Rada Rodziców SP Różana, Gmina Różana, Gmina Młynarze, FC 2012 Różana oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Różanie. Na podium stanęli: I miejsce - Gmina Młynarze, II miejsce - OSP Różana, a III miejsce - SP Różana (drużyna chłopców).

Wszyscy zawodnicy otrzymali pamiątkowe medale i podziękowania za sportowe emocje oraz wspaniałą atmosferę rywalizacji.

Rada Rodziców Szkoły Podstawowej w Różanie nie po raz pierwszy udowodniła swoje zaangażowanie, poświęcając wolny czas na organizację wydarzeń integrujących lokalną społeczność i wspierających szkołę. Dochód z kiermaszu przeznaczony został na realizację działań na rzecz uczniów. (RR)

Wakacje z GOKiC

Fot. GOKiC

Okres wakacji w gminie Różan, to nie czas nudy! Już od końca czerwca świetlice i place wiejskie tętniły dziecięcą energią, śmiechem i twórczą zabawą. Tegoroczna edycja Zajęć wakacyjnych zainaugurowana została w Zależu Wielkim i trwała aż do 14 sierpnia, odwiedzając kolejne miejscowości: Szygi, Dzbądz, Zaluzie, Różan, Podborze i Dyszobąbę.

Codziennie od 11:00 do 15:00 na dzieci czekały warsztaty plastyczne, zajęcia techniczne, gry i animacje ruchowe, a także spotkania edukacyjne z funkcjonariuszami policji, straży pożarnej i Stacji Sanitarno-epidemiologicznej z Makowa Mazowieckiego. Animatorzy zadbali o to, by czas był nie tylko wesoły, kreatywny i kolorowy, ale też pełen wartości i bezpieczny.

Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się, głównie w upalne dni, działania profilaktyczne realizowane wspólnie z funkcjonariuszami z PSP Maków Maz. Dzieci uczyły się rozpoznawać zagrożenia, dbać o siebie i reagować w sytuacjach kryzysowych.

Podczas zajęć miały okazję samodzielnie wykonać wiele wyjątkowych przedmiotów, m.in. musujące kule do kąpeli, świece sojowe, glicerynowe mydélka, malowane worko-plecaki, łapacze snów, drewniane skarbonki, breloczki, kolorowe slime'y i prasowanki z koralików. Każda z tych aktywności rozwijała wyobraźnię, motorykę i dawała dzieciom ogrom satysfakcji z własnoręcznie wykonanych prac. Zajęcia zostały dofinansowane przez Fundację ORLEN, co umożliwiło zapewnienie materiałów plastycznych i edukacyjnych w każdej lokalizacji. Swoją cegiełkę dołożył także ZUOP przekazując materiały do eksperymentów i plenerową grę memory.

Lato to nie tylko czas wolny - to też wspólna zabawa, rozwój i uśmiech, który zostaje z dziećmi na długo po zakończeniu wakacji. Tegoroczne zajęcia cieszyły się dużym powodzeniem. Frekwencja była rekordowa, co najlepiej świadczy o tym, jak bardzo dzieci i młodzież na nie czekają. Do zobaczenia za rok!

M.Cachel

ZAGRALIŚMY NA ZDROWIE! za 45 964,66 zł

Fot.M.Cachel

Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy przeszedł już do historii jako jedno z najbardziej emocjonujących wydarzeń charytatywnych w Polsce. To nie tylko ogromna zbiórka pieniędzy, ale także wielka operacja logistyczna, w której uczestniczyły tysiące ludzi, setki organizacji i dziesiątki tysięcy wolontariuszy. 33. Finał WOŚP odbył się 26 stycznia br. Celem zbiórki była onkologia i hematologia dziecięca, a mottem Bezpieczeństwo i zdrowie dzieci.

Bez wolontariuszy 33. Finał WOŚP nie mógłby się odbyć. Są oni nie tylko twarzami akcji na ulicach, ale także stanowią siłę napędową całego przedsięwzięcia. W tym roku do zbiórki zaangażowało się ponad 120 tysięcy ochotników. Wyposażeni w charakterystyczne puszki zbierali datki od mieszkańców miast i miasteczek w całej Polsce, a także na świecie. W różańskim sztabie 60 z nich wraz ze swoimi pomocnikami kwestowało na ulicach miasta, ale nie tylko. Różański sztab działał przy wsparciu wolontariuszy z Sielunia, Młynarzy i Rzewnia.

Wraz z Fundacją DKMS zorganizowano po raz drugi Dzień Dawcy Szpiku, podczas którego można było zarejestrować się jako potencjalny dawca. Za przygotowanie odpowiedzialny był Olaf Żebrowski, któremu pomagała Wiktoria Mengarda.

Dzień finału rozpoczął się od biegu pn. Policz się z cukrzycą, który od kilku lat towarzyszy zbiorce łącząc pasję do biegania z charytatywnym celem. Za organizację i przeprowadzenie wydarzenia odpowiedzialna była grupa lokalnych biegaczy. Akcja miała na celu promocję zdrowego i aktywnego trybu życia oraz zwrócenie uwagi na problem cywilizacyjny, jakim jest cukrzyca. Ideą tego wydarzenia jest

łączenie aktywności fizycznej z pomaganiem, bo wpływy z pakietów startowych przeznaczane są na zakup pomp insulinowych, z których bezpłatnie korzystać mogą chorujące na cukrzycę kobiety ciężarne i planujące ciążę. Chętni (bez limitu wieku) mogli zmierzyć się na dystansie około 5 km. Do startu przystąpiło 3 odważnych panów, z których najstarszy miał ponad 60 lat. Brawo za chęci i odwagę.

Punktualnie o godzinie 15:00 na scenie różańskiego ośrodka kultury pojawił się groszek z truskawką, czyli animatorki z Gminnego Centrum Kultury w Rzewniu, Anna Skrzecz i Beata Jakubowska i to one zabawami dla dzieci rozpoczęły blok artystyczny.

Kolejną atrakcją były występy młodych tancerzy uczęszczających na zajęcia taneczne prowadzone przez Angelikę Lewicką ze Studia Tańca SWAG Olgi Nitkowskiej-Brejnak. Młodzi tancerze zaprezentowali wyjątkowe układy, łączące energię, precyzję i pasję, którą włożyli w przygotowania do tego wydarzenia. Dzieci w różnym wieku, ubrane w kolorowe kostiumy, wykonały synchronizowany taniec, który łączył elementy street dance, hip-hopu. Każdy ruch był dokładnie zaplanowany, a energia młodych tancerzy sprawiła, że publiczność od razu poczuła się częścią tej niezwyklej chwili.

Następnie uczniowie ze szkoły podstawowej wystawili przedstawienie - O tym, jak smutek przybył do szkoły. Chociaż tematem przedstawienia był smutek, całość była pełna nadziei i ciepła. Dzieci zagrały role postaci, które zmagają się z emocjami, strachem, złością, niepokojem przybываяc do szkoły. Smutek, który początkowo przytłaczał całą społeczność szkolną, nie był jednak tematem tragicznych i melancholijnych chwil, ale raczej zaczątkiem opowieści o tym, jak razem można przezwyciężyć te uczucia i znaleźć siłę, by pomóc sobie i innym. Występ pokazał, jak ważne są wrażliwość, empatia i gotowość do pomagania - wartości, które w pełni korespondują z ideą Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Na zakończenie na scenie pojawili się panowie z zespołu rockowego AD HOC prezentując niezwykle dynamiczne interpretacje znanych przebojów Lady Pank i Perfect. Kawał dobrej muzyki w profesjonalnym wykonaniu.

Dobrowolne wpłaty na rzecz 33 Finału można było dokonywać również do wirtualnej skarbonki. Wspólnie do eSkarbonki zebraliśmy 570 zł.

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy to nie tylko koncerty, pokazy i imprezy sportowe, ale też oczywiście licytacje. Za sprawą hojności darczyńców na licytację trafiły różnorodne przedmioty: maskotki, gry, zabawki, obrazy, kosmetyki, t-shirty, kalendarze, vouchery na usługi, m.in. na tatuaż czy zajęcia z sensoplastyki. Fanty cieszyły się dużym zainteresowaniem. Zebrana kwota z licytacji to ponad 13 000 zł. Natomiast najwyższe za 6300 zł wylicytowano koszulkę z autografem reprezentanta Polski w piłce nożnej Piotra Zielińskiego podarowaną przez Prezesa Mazowieckiego Związku Piłki Nożnej Sławomira Pietrzyka.

Dzień pełen wrażeń zakończył się Świąteczkiem do nieba. Orkiestra w Różanie zagrała za 45 964,66 zł. Mieszkańcy gminy Różan pokazali, że mają ogromne serce i lubią pomagać. Gramy do końca świata i jeden dzień dłużej!!!

M.Cacheł

Fot.M.Gachel

W dniach 18-20 lipca br. Różan ponownie stał się miejscem pełnym radości, i pozytywnej energii. Wszystko za sprawą kolejnej edycji Dni Różana. Trzydniowa impreza na Placu Targowym przy ul. Królowej Bony to czas, który upłynął pod znakiem zabawy, integracji i pozytywnych emocji.

W piątkowy wieczór pogoda dopisała i na Placu Obrońców

Różana chętni mogli wspólnie obejrzeć film Asterix i Obelix: Imperium Smoka.

Kino plenerowe pod gwiazdami to już stały punkt imprezy. Seans został zorganizowany przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych.

W sobotę o godzinie 11:00 rozpoczęły się Dni Otwarte Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych.

Zainteresowani mogli dowiedzieć się jak funkcjonuje składowisko, jakie są jego zadania i jak wygląda praca tej instytucji. Okazja edukacyjna pozwalająca również zweryfikować wiele mitów związanych z tematem unieszkodliwiania odpadów radioaktywnych.

Od południa teren placu targowego tętnił dziecięcym śmiechem i zabawą. Kolorowe dmuchańce i animacje zapewniały najmłodszym całe godziny zabawy. Szczególną atrakcją była tzw. piana party. Plac zamienił się w ogromną, puszystą kolorową chmurę piany, co sprawiło niesamowitą radość u najmłodszych i nie tylko. Wydarzenie zostało zorganizowane

DNI RÓŻANA 2025

dzięki wsparciu ZUOP, który ufundował również ściankę wspinaczkową.

Popołudniem odbył się konkurs wokalny Śpiewanie w Różanie, który jak co roku

przyciągnął solistów z różnych miejscowości. Było wiele emocji i braw. Spośród 19 uczestników jury w składzie: Justyna Kardaszewska,

Tomasz Grześkiewicz, Andrzej Skrzecz wyłoniło zwycięzców. W kategorii wiekowej do 16 lat I miejsce zajęła Natalia Traczyk, II Emilia Skupiewska, III Antonia Dobrosielska, a wyróżnienie otrzymała Elliemae Truszkowska. W kategorii młodzież i dorośli najlepsi okazali się: Martyna Bobowska (I miejsce), Zuzanna

do tańca nawet tych, którzy wcześniej stali nieco z boku. Plac wypełnił się dźwiękami hitów disco polo, a publiczność śpiewała razem z zespołami. W niedzielę o godzinie 7:00 nad Narwią, w miejscowości Dyszobaba, rozpoczęły się Otwarte Zawody Wędkarskie. Choć ryby nie ułatwiają zadania, to najbardziej

Kluczberska (II miejsce) i Patryk Kęszycki (III miejsce). Wyróżnienie zdobył Waldemar Kluczberski.

Wieczór należał do muzyki. Na scenie wystąpili kolejno: Maluba, Midix, Extazy, a gwiazdą sobotniej nocy był zespół Playboys porywając

zde-terminowanym wędkarzom udało się złowić naprawdę okazałe sztuki. Najwięcej złowił Kacper Niedźwiedzki, Maciej Lipiński i Tomasz Strzałkowski W międzyczasie, przy Forcie nr 1 przy ul. Szkolnej, odbył się bieg Piątka Królowej Bony,

który zgromadził biegaczy od amatorów po doświadczonych zawodników. Mistrzynią gminy Różan została Mariola Wójcicka, a mistrzem Kamil Głazewski.

dziecka z teatrzykiem dla dzieci. Odbyły się animacje dla najmłodszych. Następnie zaprezentowali się karatecy z różańskiej sekcji Shinkyokushin. Szczególnie zainteresowanie

o charakterze edukacyjnym z wiedzy o Krajowym Składowisku Odpadów Promieniotwórczych. Na scenie pojawili się również przedstawiciele Stowarzyszenia Aktywnych Pań w Załuziu, którzy wzbogacili wydarzenie występem artystycznym.

Niedzielne popołudnie upłynęło pod znakiem występów artystycznych i pokazów. Na scenie zaprezentowali się Animatorzy z ABC

wzbudził pokaz kwalifikowanej pierwszej pomocy przygotowany przez KPP, PSP i OSP Różan. Kolejnym punktem dnia był konkurs

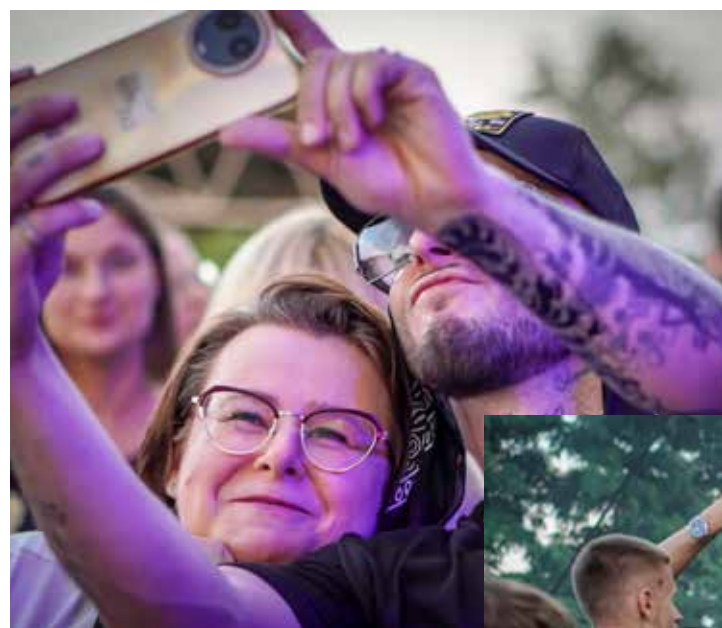

Wieczór zakończył się koncertami - wystąpili HUNCHO, Matt Palmer oraz Grzegorz Hyży, którego koncert był prawdziwą wiosenką na torcie. Publiczność śpiewała razem

z artystą, a emocje sięgnęły zenitu, kiedy zabrzmiały jego największe przeboje.

Wśród licznych atrakcji tegorocznych obchodów pojawiła się również prawdziwa gratka dla miłośników mocnych wrażeń - loty widokowe śmigłowcem, organizowane przez firmę Helisolution. Uczestnicy imprezy mieli niepowtarzalną okazję wzbić się w przestwo-

rza i podziwiać gminę Różan z zupełnie innej perspektywy. Widokowy przelot dostarczył niezapomnianych emocji, a dla niektórych był to pierwszy w życiu kontakt z lataniem - i z pewnością nie ostatni! Helikopter lądował i startował z placu przy ul. Królowej Bony, a profesjonalna obsługa dbała o bezpieczeństwo i komfort każdego uczestnika.

Dni Różana 2025 to nie tylko muzyka i rozrywka - to także strefa gastronomiczna, dmuchańce, gry i konkursy. To trzy dni wspólnego świętowania, gdzie najważniejsze to uśmiech i wspólnota dobra energia.

M.Cacheł

Organizatorzy:

Burmistrz Gminy Różan - Piotr Świdorski, Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Różanie.

Współorganizatorzy:

No.1 Eventy, Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych, Krajowe Składowisko Odpadów Promieniotwórczych, Klub Lekkoatletyczny Maków Mazowiecki Biega, Koło PZW nr 63 Różanka, PSP w Makowie Mazowieckim.

Dni Różana dofinansowane zostały ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Sponsorzy: Bank Spółdzielczy w Różanie, Grill-Impex, Ubezpieczenia Marlena Mrozek-Koczara, Sala Bankietowa Lawendowe Wzgórze w Łasi, Hotel Avangarda, Sklep Dekome, Factory Still - Manufaktura Alkoholu, Genio - Distilling Intelligence, Bank Millenium Maków Maz.

Serdeczne podziękowania za nieocenioną pomoc kierujemy do:

Zastępcy Burmistrza Gminy Różan - Marka Osieckiego, Jednostek OSP z gminy Różan, PSP w Makowie Mazowieckim, Music.Cezar - Technika estradowa, Urzędu Gminy w Różanie, ABC Dziecka, MKKK Shinkyokushin, Lasy Państwowe- Nadleśnictwo Pułtusk, Powiatowa Stacja Sanitarno-epidemiologiczna w Makowie Mazowieckim, ZGK w Różanie, Helisolution, AllMax, Piotra Krawczyka, Grzegorza Łuniewskiego, Jarosława Wygody, Jarosława Żygmunta, Dariusza Banaszka, Krzysztofa Boruckiego, Zbigniewa Janyszko, Macieja Różańskiego.

Dziękujemy każdej osobie, która w najmniejszym stopniu przyczyniła się w organizacji Dni Różana.

TECHNOLOGIE NOWOŚCI DEMENTI POJĘCIA

K.Kruszewski

Na pewno charakterystyczne jest dla wszystkich to, że nie zdają sobie sprawy, że to co mówią, piszą czy cytują trafia też do ludzi o małym rozeznaniu z brakiem dystansu i jest bardzo dosłownie odbierane. Mogą oni nie wylać sarkazmu, dowcipu czy przenośni. Z wolnością słowa...jak w każdej wolności trzeba być odpowiedzialnym. Więc jak masz z tym problem .....

Po dziesięcioleciach zgadywania, nauka mogła znaleźć prawdziwy hack na kaca

Może nie wydawać się tak atrakcyjny jak jajka i bekon na śniadanie, ale nauka mówi, że możesz być w stanie uciec od kaca. Nie potrzebujesz

naukowca, aby powiedzieć ci, że kac jest zły. Zbyt duża ilość alkoholu często prowadzi do bólów głowy, nudności i zmęczenia oraz fali stanu zapalnego obejmującej całe ciało nie wspominając oczywiście o długoterminowych zagrożeniach dla zdrowia związanych ze spożywaniem alkoholu. Leasure, neurobiolog, który bada skutki alkoholu na Uniwersytecie w Houston, jest jednym z badaczy próbujących lepiej zrozumieć ten mglisty stan. Zauważa, że istnieje więcej anegdotycznych niż klinicznych dowodów na temat kaca, więc to nie naukowcy, ale osoby cierpiące na kaca wymyśliły wiele tak zwanych leków na kaca, od jajek i bekonu po elektrolity, koktajle witaminowe i kroplówki z kofeiną. Jednak jego badania dowiodły iż na kaca najlepszy jest wysiłek fizyczny. Badanie sugeruje również, że energiczne ćwiczenia w ogóle – niekoniecznie w bezpośredniej mgle kaca – są tym, co chroni przed najgorszymi skutkami. Jedną z teorii, którą ma Leasure, mówi, że jeśli zaangażujemy się w jakieś niezdrowe zachowanie, takie jak picie alkoholu, postaramy się to zrekompensować czymś zdrowym, na przykład poturbowaniem się na rowerze spinningowym w niedzielny poranek. Powodzenia.

Zwiększony popyt na pojazdy elektryczne, przenośną elektronikę i magazynowanie energii odnawialnej spowodowało, że lit stał się naprawdę krytycznym minerałem.

Ponieważ świat pędzi w kierunku przyszłości czystej energii, recykling baterii litowych stał się kluczowy.

Nowe badania przeprowadzone na Uniwersytecie Edith Cowan (ECU) wykazały, że wykorzystanie zużytych baterii jako wtórnego źródła litu nie tylko pomaga zmniejszyć wpływ na środowisko, ale także zabezpiecza dostęp do tego cennego zasobu, wspierając gospodarkę o obiegu zamkniętym i zapewniając długoterminowy zrównoważony rozwój w sektorze energetycznym. Przewiduje się, że wielkość globalnego rynku akumulatorów litowo-jonowych będzie rosła w tempie 13 procent rocznie, osiągając 87,5 miliarda dolarów do 2027 r., przy czym prognozuje się, że zużycie litu wzrośnie z 390 kiloton w 2020 r. do około 1600 kiloton do 2026 r. (1 kilotona to 1000 ton red.)

W pojazdach elektrycznych tylko około 20 procent pojemności jest wykorzystywane, co oznacza, że akumulatory, które trafiają do magazynu lub na wysypisko, zachowują prawie 80 procent swojej pojemności litowej. Przykładowo oszacowano, że Australia do 2035 r. może generować 137 000 ton odpadów baterii litowych rocznie.

Przemysł recyklingu może być wart od 603 milionów do 3,1 miliarda dolarów rocznie w ciągu nieco ponad dekady.

Dodatkowo poprzez recykling baterii można uzyskać dostęp nie tylko do pozostałego litu - który został już oczyszczony do prawie 99 procent - ale także do odzyskania niklu i kobaltu z tych baterii.

W archipelagu Andamanów, w Zatoce Bengalskiej, leży Wyspa Sentinel Północny. Rdzenni mieszkańcy, Sentinelczycy, odmawiają kontaktu z światem zewnętrznym. Ich dobrowolna izolacja i wrogość wobec tych, którzy chcą postawić stopę na ich brzegach, sprawiły, że ta indyjska wyspa pozostaje tajemnicza, a spotkanie z nimi to niebezpieczne przedsięwzięcie.

Zainteresowanie wyspą i jej mieszkańcami sięga XVIII wieku. Jednak w tym czasie nikt nie postawił tam stopy. W 1867 r. statek Nineveh miał nieszczęście rozbicić się zbyt blisko wyspy. Sentinelczycy próbowali zabić ocalałych, którzy na szczęście zostali uratowani w ostatniej chwili. W 2018 r. rząd Indii szacował populację na prawie 40 osób. Jednak niektóre źródła podają, że jest ich około 100. Z niewielki spotkań i zdjęć, wynika, że Sentinelczycy są niscy, muskularni i mają bardzo ciemną skórę. Zwykle są nadzy, ale noszą paski na tali. Jest więcej mężczyzn niż kobiet.

W 1880 r. brytyjski oficer marynarki wojennej Maurice Vidal Portman, który nawiązał kontakt i badał różne plemiona na Andamanach, spotkał się z Sentinelczykami, a nawet sprządził kilku tubylców do stolicy, Port Blair. Niestety, dwóch z sześciuosobowej grupy Sentinelczyków zmarło z powodu chorób. Reszta wróciła do domu, zanim sytuacja się pogorszyła.

Pomimo tych negatywnych spotkań, Sentinelczycy pozwolili zespołowi antropologów spotkać się z nimi na brzegu wyspy na początku lat 90. Zespół ofiarował im kokosy w geście pokoju. Podczas spotkania antropologzy zauważyli, że Sentinelczycy byli zafascynowani metalowymi przedmiotami. Dobra wola była jednak krótkotrwała, Sentinelczycy zniechęcali do kolejnych ekspedycji.

Podobno kiedy Einstein wykładał na wielu uniwersytetach w Stanach Zjednoczonych, powtarzające się pytanie, które zadawali mu studenci, było zawsze takie samo - Czy wierzysz w Boga? Einstein zawsze udzielał tej samej odpowiedzi - Wierzę w Boga Spinozy.

Dla tych, którzy nic o tym nie wiedzą, może to nic nie znaczyć. Baruch Spinoza (1632-1677) urodził się w Amsterdamie, był filozofem. Jego filozofia opierała się w dużej mierze na logice, do tego stopnia, że identyfikuje on Boga jako geometryczny porządek świata, który przejawia się w doskonałości Natury. Jego myśl można zatem skondensować jednym zdaniem - Bóg jest przyczyną samej siebie (causa sui - łaciński określenie oznaczające coś, co powstaje samo w sobie), oprócz niej nic nie istnieje. Niektórzy twierdzą, że Bóg Spinozy mógł wypowiedzieć te słowa:

- *Przestań się modlić i bić się w piersi. Baw się, Kochaj, śpiewaj i cieszyć się wszystkim, co ten świat może Ci dać. Nie chcę, żebyś odwiedzał zimne i ciemne świątynie, o których mówisz, że są moim domem!*
- *Mój dom nie jest w świątyni, ale w górach, w lasach, w rzekach, w jeziorach i na plażach. Tam jest mój dom i tam wyrażam swoją miłość.*

W 2006 r. Sentinelczycy zabili dwóch rybaków, którzy nielegalnie łowili ryby na wodach Sentinela Północnego. W 2018 r. zabili amerykańskiego misjonarza chrześcijańskiego Johna Allena Chau, gdy próbował odwiedzić wyspę, aby szerzyć chrześcijaństwo.

Jedynym sposobem, aby dobrze przyjrzeć się wyspie Sentinel Północny, jest samolot. Przelatując nad zakazanym terytorium, zobaczysz malowniczą tropikalną wyspę z bujnymi lasami, nieskazitelnie błękitnymi wodami i rafami koralowymi. Wyspa ma tylko 60 km². Jego bliźniak, Wyspa Sentinel Południowy, nie ma mieszkańców i nie jest jasne, czy mieszkańcy Sentinela Północnego tam podróżują.

Sentinel Północny zmienił się po trzęsieniu ziemi na Oceanie Indyjskim w 2004 r. Trzęsienie ziemi podniosło wyspę z wody na kilka metrów i spowodowało, że mała pobliska wyspka dołączyła do głównej wyspy.

Po trzęsieniu ziemi i następującym po nim tsunami rząd Indii wysłał helikopter, aby sprawdzić, co się dzieje z wyspiarzami. Ku ich zdziwieniu, Sentinelczycy nie się nie stało, strzelali nawet strzałami i rzucali kamieniami w samoloty. Naukowcy nie są pewni, w jaki sposób udało im się uniknąć niszczycielskich konsekwencji tej głębsi żywiołowej.

W 1956 r. rząd Indii wprowadził surowe przepisy zabraniające wszelkich wizyt, zarówno z Indii, jak i zagranicznych, na mocy ustawy o plemionach aborygeńskich. Nikt nie ma wstępu w promieniu 9,26 km od wyspy. Jeśli pojedziesz tam nielegalnie z własnej woli i zginiesz z rąk plemienia, rząd Indii nie będzie ścigał sprawców i jest mało prawdopodobne, że odzyska twoje ciało.

Rząd Indii pragnie chronić plemię przed chorobami. Przyszłość plemienia jest już zagrożona. Naukowcy przewidują, że mogą one w końcu wyginąć samodzielnie.

Sentinelczycy chcą po prostu bronić swojego terytorium, tak jak robiło to wiele krajów wcześniej. Na świecie pozostało 100 plemion, z którymi nie nawiązano kontaktu. Pomimo naszej ciekawości i pragnienia, aby dowiedzieć się więcej o ich sposobach życia i historii, najlepiej zostawić ich w spokoju. Potencjalnie przetrwały setki lub tysiące lat samodzielnie, z dala od wścibskich oczu. Miejmy nadzieję, że będą mogli to robić jeszcze przez wiele lat.

- *Nie dajcie się zwieść pisany tekstom, które o mnie mówią: jeśli chcesz się do mnie zbliżyć, popatrz na piękny krajobraz, postaraj się poczuć wiatr i ciepło na skórze.*
- *Nie pytaj mnie o nic, nie mam mocy, by zmienić twoje życie, ty to robisz. Nie bój się, nie oceniam i nie krytykuję, nie wymierzam kar.*
- *Nie wierz tym, którzy upraszczają mnie do prostych zasad, których należy przestrzegać: one służą tylko temu, abyś czuł się nieodpowiedni i winny za to, co robisz, służą utrzymaniu cię pod kontrolą.*
- *Nie myśl zawsze o świecie po śmierci i nie wierz, że to właśnie tam poznasz prawdziwe piękno: ten świat ma ci tak wiele do zaoferowania i od Ciebie zależy, czy je odkryjesz.*
- *Nie myśl, że daję ci zasady: jesteś jedynym panem życia i to ty decydujesz, co z nim zrobisz.*
- *Nikt nie jest w stanie powiedzieć, co następuje po śmierci, ale stawianie czoła każdemu dniu, jakby to była ostatnia szansa na miłość, radość i robienie czegośkolwiek, pomoże ci żyć lepiej.*
- *Nie chcę, żebyś we mnie wierzył, bo ktoś mocno twierdzi, że istnieje, ale chcę, żebyś zawsze czuł mnie w sobie i wokół siebie.*

Myślicie, że Amerykanie podobnie jak Polacy drastycznie dzielą się na prawicę i lewicę? W odróżnieniu od Polski grają do jednej bramki. W Ameryce prawica miała pełnię władzy gdy w Białym Domu był R. Reagan. Co się wtedy stało? Upadła Rosja i jej władza w Polsce. Ignoranci będą ignorować osiągnięcia Republikanów, ale to tylko emocje ludzi pozbawionych wiedzy geopolitycznej. Teraz Republikanie znowu mają pełnię władzy więc znowu można oczekiwać dużych zmian i dużych osiągnięć. Oczywiście Demokraci również mają duże zasługi, a obecność Ameryki w Europie ogólnie jest dobroczynna dla Polski i nie tylko. Nie wszyscy są jednak zadowoleni z jej obecności w Europie bo wierzą, że bez niej stać ich na więcej. Historia jest tu dobrym nauczycielem gdy Polski nie było na mapach świata jak zachowali się nasi sąsiedzi. (TTe)

Teraz nie ma ani republikanów, ani demokratów - są milioner i multimilioner, którzy kupili sobie Amerykę żeby się pobawić i zarobić kolejne miliardy. Przejrzyj na oczy - polityka teraz to zarabianie hajsu, a nie robenie komus dobrze albo źle. (Mimi)

Głupcy mają to do siebie, że niezależnie od dostarczonej im wiedzy nie rozumieją, a mądrym problemu nie trzeba nawet tłumaczyć. (TTe)

Do wyznawców obu stron - przestańcie ziać nienawiścią i krytykować innych. To droga donikąd. Wszyscy chcemy mieć takie same prawa, choć mamy różne poglądy. Ruszcie nareszcie głową, by zadbać o kwestie istotne dla komfortu naszego życia. Dostyc tej ciągłej szlaki, bo już się ulewa. Zaczynjcie dbać o wspólne interesy i przestać się wychowywać - są ludzie co w nosie mają czyjeś poglądy polityczne i wojenki polityków o koryto, a chcą spokojnie, bezpiecznie, dostatnio żyć z szacunkiem do innych niezależnie od poglądów. Różne poglądy kształtują demokrację i są cezurą dla błędnych działań. Płacimy za to politykom pensje ze swoich podatków, by nam to zorganizowali. Pracownikom co nie dowożą i migają się zwalniana. (Rozum)

Nie powinniśmy się wtrącać w sprawy Ukrainie, bo to oni walczą i giną, a my siedzimy w PL i popijamy piwko. Chyba, że chcecie się zamienić? Wojna to okrutna rzecz - chyba najgorsza na świecie, gdzie nie ma łatwych rozwiązań, a są same dramatyczne decyzje. Powinniśmy my, NATO, PL, Europa, USA już dawno im bardziej pomóc, aby wygrali, bo jeśli zginie ostatni Ukraińiec, a USA będą walczyć z Chinami (odpukać) to Rosja weźmie się za Litwę, Łotwę, a potem Polskę. Przerabialiśmy ten scenariusz z Hitlerem. Myślicie, że NATO z Węgrami, Niemcami nam pomogą? (radziomb)

Jedna z osób, która odsadywała wyrok więzienia za udział w zamieszkach na Kapitolu cztery lata temu, odmówiła ułaskawienia przez prezydenta Donalda Trumpa, mówiąc - *Myliłiśmy się tego dnia*.

Pamela Hemphill, która przyznała się do winy i została skazana na 60 dni więzienia, powiedziała BBC, że nie powinno być ułaskawienia za zamieszki z 6 stycznia 2021 r. *Przyjęcie ułaskawienia tylko obraziloby funkcjonariuszy policji na Kapitolu, praworządność i, oczywiście, nasz naród* - powiedziała. *Tego dnia się myliłiśmy, złamaliśmy prawo - nie powinno być ułaskawień* - powiedziała w programie BBC World Service Newsday.

Chiny kręcą się wokół Grenlandii. Sama Grenlandia ma status prawie niepodległego państwa. Tam jest 50 tys mieszkających. Wcale nie humorem jest propozycja 1 mln \$ dla każdego i Grenlandia kupiona. A teraz popatrzmy na mapę i wyobraźmy sobie III w. św. z chińską Grenlandią. USA zagnane do nory, a Europy już nie ma. (staryPolak)

Rządy mają spory wpływ na działalność firm, głównie przez podatki, które w Polsce są wysokie, wystarczy obniżyć podstawową stawkę VAT do poziomu 19% tak jak jest w Niemczech, należy znieść wiele różnych regulacji, kar, zakazów i nakazów, uprościć prawo. Zmniejszyć liczbę urzędników, nie podnosić skokowo płacy minimalnej. Nie podnosić podatków na paliwa, nie podnosić akcyzy i firmy będą miały się lepiej, ale rządy od wielu lat tego nie robią. (anonim)

Jedna kulturalna osoba to zbyt mało, aby podnieść poziom imprezy chamów, natomiast jeden cham zepsuje każdą kulturalną imprezę. - **Bertrand Russell**

Donald Trump może nie mieć żadnych interesów w Rosji, ale Rosja z pewnością ma interesy w Donaldzie Trumpie.

Jednak większość deweloperów z rozległymi powiązaniem finansowymi i być może długami wobec wrogiemu zagranicznego mocarstwa nie kandyduje wtedy na prezydenta; Większość prezydentów nie okazuje tak bezprecedensowego hołdu wrogiemu obcemu mocarstwu. Większość prezydentów nie wymaga mianowania specjalnego prokuratora w celu zbadania, czy kampania prezydencka spiskowała z rządem tego kraju. W rezultacie, długa historia przyjmowania pieniędzy od rosyjskich inwestorów i klientów nabiera dodatkowego znaczenia jako początek jego relacji z Rosją. Biorąc pod uwagę zarzuty korupcji, które krążą wokół transakcji biznesowych Trumpa i jego firmy, wydaje się stanowić potencjalne podstawy dla rosyjskiej zmywy w wyborach w 2016 roku.

* WARTO PRZECZYTAĆ *

Ogrom pracy jaki wykonał Tadeusz Suski w 58 numerze Krasnosieleckiego Zeszytu Historycznego dotyczący m.in. Sielunia i Różana jest powalający. Widać dopracowanie szczegółów. Każde większe wydarzenie poparte datami. Wszystko to składa się na niewątpliwie duży atut, a poruszona tematyka sprawia, że jest to niemal pozycja obowiązkowa dla tych, którzy interesują się historią. Skłamałbym jednak, że czyta się ją doskonale. W rzeczywistości ta tytaniczna praca, którą włożył autor w zebranie materiałów, ta wrecz faktograficzna dokładność nie jest dla wszystkich.

Komu, więc polecić tę pozycję? Wszystkim tym, którzy lubią, zajmują się historią. Po prostu znajdują w tej książce coś dla siebie. Jak pisze autor pod jednym z artykułów - *...może być pomocny w poszukiwaniach korzeni rodzinnych przez osoby interesujące się genealogią. Będę bardzo rad, jeśli przez moje teksty pomogę komukolwiek w rozwikłaniu genealogicznych (i historycznych) rodzinnych zagadek. Mam nadzieję, że artykuł przyczyni się też do poszerzenia wiedzy dotyczącej historii XIX wiecznego Różana*. Polecam.

Jedno z najbardziej zenujących zdjęć, jakie kiedykolwiek zrobiono?

Jedno z najbardziej haniebnych zdjęć, jakie kiedykolwiek zrobiono, pochodzi z Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa z lutego br. Ukraińska delegacja wpatruje się w delegację amerykańską. Żeński i jego towarzysze byłby już w więzieniu, gdyby wygląd mógł zabijać...

Amerykańska delegacja odwraca wzrok. J.D. Vance, wiceprezydent, sekretarz stanu Marco Rubio. Żaden z nich nie patrzy Ukraincom w oczy.

Amerykanie praktycznie sprzedali Ukrainę. Wszystko, co Vance zrobił w swoim przemówieniu, to zgrzyliwosc wobec Europy, nie odnosząc się nawet do wojny ukraińsko-rosyjskiej.

Zamiast faktycznie rozmawiać o sprawie, Vance poświęcił cenny czas na narzekanie na Europę i mówienie europejskim przywódcom, by byli miłsi dla skrajnie prawicowych partii. Ukraina zrezygnowała z broni jądrowej w latach 90., ponieważ Ameryka, kierowana wówczas przez Billa Clintona, gwarantowała jej bezpieczeństwo. Rosja zajęła głowice bojowe Kijowa. Wszystkie gwarancje bezpieczeństwa udzielone Ukrainie okażą się nic nie warte, jeśli Ameryka porzu-

ci teraz Ukrainę. Ustali się, raz na zawsze, że Ameryka jest chwiejnym i niegodnym zaufania sojusznikiem, który nie może i nie chce doprowadzić wojny do końca, nawet jeśli ich działania bezpośrednio odegrały rolę w rozpoczęciu tej wojny w pierwszej kolejności - gdyby Ukraina nie oddała swojego arsenału Rosji trzydzieści lat temu na żądanie Ameryki. Czy ta wojna kiedykolwiek by się odbyła, biorąc pod uwagę wpływ, jaki wciąż mieliby? Wątpliwe.

To zdjęcie pokazuje to, co przejdzie do historii jako haniebny moment, w którym Ameryka zdecydowała się wytrzeć tyłek Memorandum Budapeszteńskim sporządzonym i podpisanym przez samą Amerykę, tylko dlatego, że prezydent Trump uważa, że dotrzymanie przez Amerykę obietnic i wypełnianie zobowiązań jest - zbyt drogie.

Numery telefonów
Urzędu Gminy w Róźnie:
29 numer kierunkowy
gminarozan.pl
rozan.bipgminy.pl

Burmistrz Piotr Świdarski
Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg i wniosków w każdy wtorek w godz. 12.00 – 16.00 w pok. nr 22 – I piętro
76 79 120 sekretariat
76 79 121 faks sekretariat
76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru
76 79 122 kierownik
76 79 136 obsługa Rady i Komisji
76 79 144 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu
76 79 132 kierownik
76 79 132 księgowość budżetowa
76 79 143 księgowość podatkowa
76 79 133 wymiar podatków i opłat
76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola
76 79 142 płace szkół i przedszkola
76 79 134 kasa

Referat planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska
76 79 126 kierownik
76 79 125 planowanie przestrzenne
76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji
76 79 126 drogi i zamówienia publiczne
76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rol.
76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu
76 79 140 kierownik
76 79 140 oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałania patologiom społecznym
76 79 139 działalność gospodarza, archiwum zakładowe, kultura i zdrowie
76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego
76 79 127 kierownik
76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych
76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych
76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania kryzysowe
76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna 991, 22 3404100 zgłaszanie reklamacji w sprawie przerw w dostawie prądu

**Zakład Gospodarki Komunalnej
Sp. z o.o.**

Tel. 76 69 159 ul. Dolna
E-mail: biuro@zgkrozan.pl
Biuro zakładu pracuje w godz. 7⁰⁰-15⁰⁰ od poniedziałku do piątku
Tel. 76 69 041 - oczyszczalnia ścieków
Tel. 606280968, 662258790 - zgłaszanie awarii

Adresy e-mail:

Urząd gminy: ugrozan@post.pl

Burmistrz: ugrozan@post.pl

Sprawy organizacyjno-kadrowe:
p.kowalewska@gminarozan.pl

Obsługa Rady i Komisji:
m.bialik@gminarozan.pl

Kierownik nadzoru i informatyki:
m.osiecki@gminarozan.pl

Administracja sieci komputerowej:
p.przezawa@gminarozan.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów i budżetu: m.powirska@gminarozan.pl

Księgowość budżetowa:
a.grzywacz-brym@gminarozan.pl

Księgowość podatkowa:
m.mosakowska@gminarozan.pl

Podatki i opłaty:
m.brzdziak@gminarozan.pl

Księgowość szkół i przedszkola:
k.słędziewska@gminarozan.pl

Rachuby, plac szkół i przedszkola:
m.skrzecz@gminarozan.pl

Kierownik referatu planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska: c.lodygowski@gminarozan.pl

Planowanie przestrzenne:
j.oltarzewska@gminarozan.pl

Inwestycje: w.wnuk@gminarozan.pl

Drogi i zamówienia publiczne:
c.lodygowski@gminarozan.pl

Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo: i.dobrosielska@gminarozan.pl

Ochrona środowiska: a.ostrowska@gminarozan.pl

Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu: k.ogonowska@gminarozan.pl

Oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom społecznym: k.ogonowska@gminarozan.pl

Sport: sport@gminarozan.pl

Kierownik urzędu stanu cywilnego:
b.kornacka@gminarozan.pl

Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych: b.kornacka@gminarozan.pl

Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych: k.zamojska@gminarozan.pl

Archiwum zakładowe, dział. gosp. kultura i zdrowie: e.stryjewska@gminarozan.pl

997 POLICJA

71 77 391 Różan, ul. Lwowska

998, 112 STRAŻ POŻARNA

Różan, ul. Warszawska, 76 69 008

999 POGOTOWIE RATUNKOWE

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI (22) 62 102 51

800 120 226 tel. zaufania o przestępstwach w rodzinie

Inteligencją to ogromna góra wątpliwości,
to ocean wyrzutów sumienia,
to nieskończony wszechświat samoudręki.
Tadeusz Konwicki

*

Jeśli jesteś przygnębiony żyjesz przeszłością
Jeśli jesteś niespokojny żyjesz w przyszłości
Jeśli jesteś spokojny żyjesz teraźniejszością.
Lao Tzu

*

W życiu czasami lepiej jest ignorować sytuacje, zachowania, a nawet słowa. Dlaczego? Ponieważ im dłużej się nad nimi rozwodzisz, tym bardziej cię ranią, a nawet mogą cię zabić. Starannie wybieraj bitwy, które chcesz stoczyć. Nie wszystkie z nich są tego warte.

*

W dzisiejszych czasach doświadczenie jest ważniejsze niż papierowe kwalifikacje!

*

Wielką jest mądrością umieć znosić głupotę innych.
Pitagoras

*

Najważniejsze to być szczęśliwym
Nieważne jaką diagnozę postawi psychiatra

*

Stare chińskie przysłowie mówi, że jeśli uderzysz głową w dżban i usłyszysz dudniący dźwięk nie sądz pochopnie, że dżban jest pusty.

*

Poprosiłem Boga o rower ale wiem, że Bóg nie działa w ten sposób. Ukradłem więc rower i poprosiłem Boga o wybaczenie.

*

ILE ZAWIROWAŃ

*Ile zawirowań jeszcze krajem wstrząśnie,
zanim brat do brata przemówi po ludzku,
a może znajdziemy właściwy porządek,
żeby nam Ojczyznę wieść na jednym wózku?*

*Czy to jest możliwe, gdy nienawiść gości,
i trudno policzyć swe owieczki w stadzie?,
bowiem każdy sobie prawo swoje rości,
że będzie dziś rządził w skłóconej gromadzie.*

*I kto ten dylemat ma teraz rozsądzić,
że będzie najlepszym przewodnikiem stada,
po literach prawa niejeden dziś błądzi,
chyba o poradę Boga przyjdzie błagać.*

*Może tu na ziemię ześle przypowieści,
że Polak jest mądry dopiero po szkodzie,
i zechce się wczytać, w katechizmu treści,
by nie dożyć czasów o chlebie i wodzie.*

*Niech pierwszy niewinny użyje kamienia,
wtedy się sumienia pogrązą na Amen,
dlatego upraszam polityczne gremia,
idźcie na kompromis, by zakończyć lament.*

Zenek Kozłowski

**PIKNIK MILITARNY - SZLACHETNA PACZKA
Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ - STANISŁAWA MERECKA**

ŚWIĘRSZCZ RÓŻAN

Nowa inwestycja dla najmłodszych

9 września 2025 r. w Róźnie odbyła się uroczystość oficjalnego otwarcia nowego Przedszkola Samorządowego. Wydarzenie rozpoczęło się od przecięcia wstęgi, zwiedzania obiektu oraz wystąpień zaproszonych gości.

Burmistrz Piotr Świdorski podkreślił znaczenie inwestycji i przypomniał długą drogę, jaką gmina musiała przejść, aby ją zrealizować. W imieniu marszałka Adama Struzika głos zabrał Radosław Parzych, dyrektor delegatury UMWM w Ostrołęce. Wśród obecnych znaleźli się przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, którzy zgodnie podkreślali, że nowa placówka to ważny krok w rozwoju lokalnej edukacji i wsparciu społeczności. Dyrektor przedszkola, Teresa Mrozek, nie kryła wzruszenia podczas przemówienia.

Nowy obiekt powstał w nowoczesnej, modułowej formule, która łączy komfort z energooszczędnością. Przedszkole jest przeznaczone dla 175 dzieci i obejmuje siedem oddziałów. Do dyspozycji najmłodszych są przestronne sale dydaktyczne, sala korekcyjna, winda oraz ogród z nowoczesnym placem zabaw, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Placówka została wyposażona w pompy ciepła i panele fotowoltaiczne co nie tylko obniży koszty utrzymania, ale także wpisuje się w proekologiczne standardy.

To inwestycja, która znacząco poprawi warunki edukacyjne najmłodszych mieszkańców gminy. Nowoczesna infrastruktura, połączona z bezpiecznym i przyjaznym otoczeniem, stwarza dzieciom idealne warunki do nauki, zabawy i rozwoju.

Dotychczasowy budynek przedszkola zyska nowe przeznaczenie, zostanie przekształcony w Środowiskowy Dom Samopomocy.

M.Cachel

ILUZJON

Różan 9.09.2025 r. - otwarcie nowego przedszkola. Od prawej: Radosław Parzych - Dyrektor Delegatury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Ostrołęce, Elżbieta Milewska - II Mazowiecki Wicekurator Oświaty, Piotr Świdorski - Burmistrz Gminy Różan, Tomasz Balcerowski - Prezes Zarządu EkoInbud, Magdalena Kielewicz-Kaczyńska - Kierownik Delegatury Urzędu Województwa Mazowieckiego w Ostrołęce, Zbigniew Janyszko - Przewodniczący Rady Miejskiej w Róźnie, Teresa Mrozek - Dyrektor Przedszkola Samorządowego w Róźnie.

28 listopada 2025 r. pierwsi beneficjenci gminnego becikowego odebrali symboliczną wypawkę. W urzędzie odbyło się oficjalne wręczenie, którego dokonał burmistrz. Różańskie becikowe obejmuje jednorazowe świadczenie w wysokości 2000 zł oraz wypawkę o wartości do 300 zł. Świadczenie przyznawane jest niezależnie od dochodu rodziców. Spotkanie było okazją do przekazania gratulacji świeżo upieczonym rodzicom. Program gminnego becikowego stanowi element szerszego wsparcia dla rodzin, obejmującego m.in. opiekę w nowym żłobku, przedszkolu, szkole oraz ofertę zajęć i wyjazdów wakacyjnych dla najmłodszych mieszkańców.

Info i foto: PP.Świdorski

Wojewódzki Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
w Warszawie

Zakup przenośnych agregatów prądotwórczych dla Gminy Różan

dofinansowano przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Warszawie, w formie dotacji,
w kwocie 20 000,00 zł w 2025 roku

wfosigw.pl

Wojewódzki Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
w Warszawie

Zakup agregatu prądotwórczego dla Gminy Różan

dofinansowano przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Warszawie, w formie dotacji, w 2025 roku,
w kwocie - 47 516,00 zł

wfosigw.pl

Widok na most. Różan 1939 r. Fot. Stanisława Mereka.

mz.an.esesja.pl

Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ

XIX Sesja - 29.09.2025 r.

Burmistrz przedstawił sprawozdanie z działań podejmowanych między sesjami. Poinformował, że w tym roku nie udało się wyremontować budynku dawnego przedszkola i utworzyć Środowiskowego Domu Samopomocy. Powodem było opóźnienie wynikające z konieczności powtórzenia procedury przetargowej, spowodowanej błędem wykonawcy. W związku z tym gmina w porozumieniu z wojewodą rozwiązała umowę. Jednocześnie podkreślono, że w grudniu gmina ponownie złoży wniosek - już uzupełniony i dostosowany do wymogów formalnych.

Kolejnym punktem sesji było omówienie przygotowań placówek do rozpoczęcia roku szkolnego 2025/2026. Zarówno szkoła podstawowa, jak i samorządowe przedszkole są w pełni gotowe do przyjęcia dzieci. Dyrekcja

zapewniła, że uczniowie i przedszkolaki rozpoczęły naukę w bezpiecznych, dobrze wyposażonych obiektach.

Radni zapoznali się również ze sprawozdaniem dotyczącym wakacyjnego wypoczynku dzieci, młodzieży i seniorów. Gmina od wielu lat organizuje kolonie letnie, dbając o to, by mieszkańcy w każdym wieku mogli aktywnie i atrakcyjnie spędzić lato. Tego roku w koloniach w Zakopanem uczestniczyło 101 uczniów ze szkoły podstawowej. Zorganizowano także turnus dla 30 osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, a dla seniorów przygotowano wyjazd do Stegny, w którym wzięło udział aż 130 mieszkańców 65+.

Z głównych punktów sesji było podjęcie uchwał finansowych. Radni przyjęli zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Różan na lata 2025-2030 oraz w budżecie na rok 2025. Zatwierdzono również nowe stawki podatku od nieruchomości, które wejdą w życie od stycznia 2026 r. Średni wzrost wyniesie ok. 4%. Ponadto rada miejska zdecydowała o przystąpieniu do Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Jedną z najważniejszych uchwał sesji była decyzja o wprowadzeniu gminnego becikowego - tzw. Piotrusiowego. Od 2025 r. każda rodzina, w której urodzi się dziecko, otrzyma jednorazową zapomogę w wysokości 2000 zł oraz wyprawkę o wartości do 300 zł. Świadczenie będzie przysługiwać rodzicom, opiekunom prawnym i faktycznym, którzy mieszkają na terenie gminy co najmniej rok i rozliczają podatek w Makowie Maz. Wyprawka obejmuje podstawowe rzeczy, body, półspiochy, cocyk, przytulankę i pieluszki. Co ważne - pomoc będzie przyznawana niezależnie od dochodu. Całość sfinansowana zostanie ze środków własnych gminy, a roczny koszt programu szacowany jest na około 62 tys. zł. Pomysłodawcą uchwały był radny Dariusz Banaszek.

Radni rozpatrzyli także skargę, w której skarżący wskazał na szereg zarzutów wobec osób pełniących funkcje publiczne poruszając między innymi kwestie związane z konfliktem interesów, rzekomych nieprawidłowościach w złożonych oświadczeniach majątkowych oraz z działaniami podejmowanymi w strukturach spółdzielni mieszkaniowej uznając, że Rada Miejska nie jest organem właściwym do jej rozpatrzenia.

Zająto się również petycją mieszkańców Mroczk-Rębiszewo, w której wnioskowa-

no o wykonanie nawierzchni asfaltowej na wskazanym odcinku drogi, uzasadniając to m.in. uciążliwościami związanymi z unoszącym się kurzem, który osadza się na budynkach mieszkalnych, wyposażeniu posesji oraz stanowi potencjalne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Po analizie uznano ją za zasadną i rekomendowano uwzględnienie wniosku mieszkańców w przyszłych planach finansowych gminy.

Na zakończenie obrad rada, burmistrz i zastępca przekazali dyrektor Teresie Mrozek upominki i słodycze dla dzieci z okazji rozpoczęcia działalności nowo wybudowanego przedszkola.

XX Sesja - 31.10.2025 r.

Spotkanie rozpoczęło się od sprawozdania z pracy burmistrza, a następnie przedstawiono informacje dotyczące oświadczeń majątkowych burmistrza i radnych. Przewodniczący rady Zbigniew Janyszko poinformował, że wszyscy radni wywiązali się z tego obowiązku w ustawowym terminie. W pięciu przypadkach Urząd Skarbowy w Makowie Maz. wniósł uwagi, do których należało złożyć stosowne wyjaśnienia. Radni zapoznali się również z informacją dotyczącą oświadczeń majątkowych składanych przez osoby zobowiązane do ich przedłożenia za rok 2024, a więc skarbnik, sekretarz, kierownicy jednostek organizacyjnych oraz pracownicy wydający decyzje administracyjne, którzy złożyli oświadczenia w ustawowym terminie do 30 kwietnia 2025 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w treści oświadczeń, a ich dane były zgodne z informacjami zawartymi w załączonych zeznaniach podatkowych (PIT). Egzemplarze oświadczeń wraz z kopiami PIT zostały przekazane do właściwego Urzędu Skarbowego, który zgłosił jedną uwagę, do której zainteresowana osoba złożyła wyjaśnienia. Oświadczenia majątkowe zostały opublikowane w BIP urzędu gminy.

W dalszej części sesji omówiono kwestie związane z bezpieczeństwem. Radni zapoznali się z informacją o podmiotach wyznaczonych do przyjęcia nieletnich i skazanych do wykonywania prac społecznych w roku 2026. Następnie przedstawiono informację o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2024/2025 w kontekście planowanych inwestycji w infrastrukturę edukacyjną.

Jednym z ważniejszych punktów obrad było przyjęcie kilku uchwał finansowych, w tym dotyczących zmian w budżecie gminy na rok 2025 oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej do 2030 r. Rada uchwaliła także dopłaty do cen wody i odprowadzania ścieków. Zdecydowała o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych oraz obniżeniu średnią cenę skupu żyta z kwoty 66,42 zł za 1 dt do kwoty 38,00 zł za 1 dt. - co wpłynie na wysokość podatku rolnego w 2026 r.

Radni zatwierdzili również program współpracy gminy Różan z organizacjami pozarządowymi na rok 2026 wspierając lokalne inicjatywy społeczne i kulturalne. Ustalono także wynagrodzenie miesięczne burmistrza, na które

cd. na str.8

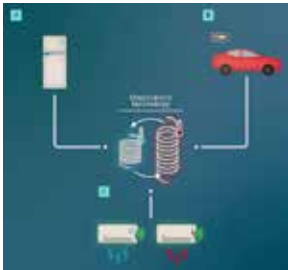
Wysokość stawek podatku od nieruchomości

- od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej od 1m² powierzchni - 0,90 zł (0,87 zł)
- od gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych - od 1 ha powierzchni 5,62 zł (5,40 zł)
- od gruntów pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego - od 1 m² powierzchni 0,34 zł (0,32 zł)
- od gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji (...) - od 1 m² powierzchni 3,09 zł (2,97 zł)
- od budynków mieszkalnych - od 1m² powierzchni użytkowej 0,70 zł (0,68 zł)
- od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - od 1m² powierzchni użytkowej 24,00 zł (23 zł)
- od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - od 1m² powierzchni użytkowej 13,21 zł (12,70 zł)
- od budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - od 1m² powierzchni użytkowej 6,45 zł (6,20 zł)
- od budynków zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego, garaży, szop, budynków gospodarczych - od 1m² powierzchni użytkowej 6,76 zł (6,50 zł)
- od budynków innych 11,40 zł (11 zł)
- od budowli - 2% ich wartości

Ameca

Robot stworzony przez Engineered Arts został nazwany najbardziej zaawansowanym humanoidalnym robotem na świecie. Ameca nie potrafi sprintować, robić salta w tył ani miąć cegieł rękami, jak niektóre roboty. Wyraża coś dziwniejszego. Ameca ma emocje... W pewnym sensie. Robot został zbudowany tak, by wyrażać uczucia na twarzy i przez ciało. Może się uśmiechać, śmiać, a nawet wyrażać emocje całego ciała. Innymi słowy, Ameca to robot, który w swoich ruchach wydaje się najbardziej ludzki. Nie zabije cię ani nie zastąpi w biurze, ale może być najbardziej uroczym gościem przy stole.

Chłodzenie i ogrzewanie metalami, które się rozciągają

Technologia elastokaloryczna to nowy sposób ogrzewania i chłodzenia przestrzeni poprzez wykorzystanie rozciągliwych metali, zwanych stopami pamięciowo-kształtowymi. Gdy stopy tych metali są sciskane lub rozciągane, nagrzewają się lub ochładzają. Proces ten nazywany jest efektem elastokalorycznym i jest bardziej energooszczędny niż tradycyjne systemy chłodzenia czy ogrzewania budynków. Dzięki dalszym badaniom technologia ta może kiedyś pomóc w redukcji emisji gazów cieplarnianych, obniżeniu kosztów energii.

Długoletnie zainteresowanie USA Grenlandią

Grenlandia jest ogromna – to największa wyspa świata i posiada znaczne, niewykorzystane bogactwa mineralne. Teraz prezydent USA

Donald Trump ponownie wykazał zainteresowanie przejęciem kontroli nad tym terytorium. Ale to nie pierwszy raz, gdy USA próbowały przejąć wyspę, autonomiczne terytorium zależne od Danii.

- 1867: Ówczesny sekretarz stanu USA William Seward zasugerował aneksję Grenlandii wraz z Islandią.
- 1910: Ówczesny ambasador USA w Danii, Maurice Francis Egan, złożył rządowi duńskiemu propozycję: wymianę Grenlandii na Antyle Holenderskie i filipińską wyspę Mindanao.
- 1946: Ówczesny sekretarz stanu USA James Byrnes przedstawił pierwszą ofertę zakupu wyspy za 100 mln dolarów w sztąbkach złota – wartych dziś około 1,5 mld dolarów.
- 2019: Trump po raz pierwszy wykazał zainteresowanie zakupem Grenlandii – co zostało szybko odrzucone przez duńską premier Mette Frederiksen, która określiła tę sugestię jako absurdalną.

Liczba państw na ziemi różni się w zależności od źródła – podobnie jak liczba kontynentów. Wielu wskazuje na listę oficjalnie uznanych państw przez ONZ jako ostateczną, ale nie jest to pozbawione kontrowersji.

ONZ, na przykład, nie uznaje terytoriów Watykanu (najmniejszego kraju na świecie) ani Palestyny za pełnoprawne państwa, zamiast tego umieszczając je jako państwa obserwatorskie (nie mogą głosować nad rezolucjami). Tajwan nie jest uznawany przez tę organizację, podobnie jak Kosowo czy Hongkong. W zależności od jakich danych się odwołać, całkowita liczba krajów na Ziemi waha się od 193 do 237. Wynika to z faktu, że na świecie istnieje wiele spornych stref i państw, które posiadają pełną lub częściową suwerenność. Według ONZ jest 195 państw, a według amerykańskiej agencji wywiadowczej CIA 237.

2025 - Tym żyła Polska

20 stycznia Donald Trump został zaprzysiężony na 47. prezydenta USA. Wyrzucono Grzegorza Brauna z obrad w Parlamencie Europejskim. Groźby wobec Jerzego Owsiaka i zatrzymanie w tej sprawie 66-latk. Waszyngton 28 lutego burzliwe spotkanie Wołodymyra Żełeńskiego z Donaldem Trumpem. Według nieoficjalnych informacji jednym z powodów miał być strój oraz podejście do rozmów prezydenta Ukrainy. Doszło do pierwszych masowych deportacji migrantów ze Stanów Zjednoczonych, co było jedną z pierwszych decyzji nowego prezydenta.

Spore poruszenie w Polsce wywołała śmierć Barbary Skrzypek, współpracownicy Jarosława Kaczyńskiego, do której doszło trzy dni po przesłuchaniu w prokuraturze w sprawie tzw. dwóch wień. We Francji liderka skrajnej prawicy Marine Le Pen została skazana za sprzeniewierzenie funduszy publicznych. Zaginęło w wyniku wypadku czterech amerykańskich żołnierzy na granicy Litwy z Białorusią.

Śmierć papieża Franciszka. Duchowny zmarł 21 kwietnia w wieku 88 lat. Atak nożownika na lekarza z Krakowa - medyk z Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Krakowie zmarł w wyniku obrażeń zadanych przez byłego pacjenta. W Hiszpanii, Portugalii oraz południowej Francji doszło do potężnego blackoutu, który sparaliżował codzienne życie mieszkańców. Doniesienia o redukcji wojsk amerykańskich w Europie. Pierwsza tura wyborów prezydenckich. Z 13 kandydatów dwóch przeszło do drugiej tury. Byli to Rafał Trzaskowski z poparciem 31,36 proc. wyborców (6 147 797 głosów) i Karol Nawrocki - 29,54 proc. (5 790 804 głosy). Wybrano nowego papieża. Został nim Amerykanin Robert Prevost. 22-letni student trzeciego roku prawa zamordował pracownicę administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W Mławie 17-latek miał zamordować 16-letnią Maję. 1 czerwca odbyła druga tura wyborów prezydenckich. Został nim Karol Nawrocki. Kandydat wspierany przez PiS uzyskał 50,89 proc. głosów, z kolei przedstawił KO Rafał Trzaskowski - 49,11 proc. Atak Stanów Zjednoczonych i Izraela na Iran (objekty związane z programem nuklearnym). W Indiach rozbił się samolot pasażerski linii Air India, w wyniku czego zginęło 279 osoby.

Nocne spotkanie ówczesnego marszałka Sejmu Szymona Hołowni z przedstawicielem PiS Adamem Bielanem w prywatnym mieszkaniu. Mieli tam też uczestniczyć prezes PiS i wicemarszałek Senatu Michał Kamiński. Śmierć Joanny Kołaczkowskiej członkini kabaretu Hrobi. W pierwszym miesiącu rządów prezydent Nawrocki zawetował pierwszą ustawę - tzw. ustawę wiatrakową. Prokuratura wydała komunikat dotyczący nieprawidłowości w wydatkowaniu środków z Krajowego Planu Odbudowy. W Radomiu rozbił się samolot F-16. Zmarł Stanisław Sojka. Artysta miał 66 lat. 10 września rosyjskie drony w polskiej przestrzeni powietrznej. Szczątki maszyn zostały znalezione w kilku polskich miejscowościach. Działka o wielkości 160 hektarów pod CPK została sprzedana podczas rządów PiS w 2023 r. wiceprezesoł firmy Dawtona. Zapłacono za nią ponad 22 miliony złotych. Śmierć 46-latk w wyniku pogryzienia przez trzy psy, gdy zbierał w lesie grzyby. Napad na Luwr, w wyniku którego skradziono wiele cennych przedmiotów. Kolejna awantura w hotelu poselskim, podczas której interweniowała Straż Marszałkowska. Zatrzymanie przez ochronę sklepu Ikea posła Konfederacji Konrada Berkowicza. Na trasie kolejowej Warszawa - Lublin doszło do aktów sabotażu. Sprawcami działań mieli być dwaj współpracujący z Rosją obywatel Ukrainy. Zbigniew Ziobro w Budapeszcie - polityk zniknął z kraju po wymierzonych w niego działaniach prokuratury dotyczących nieprawidłowości w Funduszu Sprawiedliwości i wniosku o aresztowanie. Portal Anxios ujawnił treści 28-punktowego planu pokojowego dla Ukrainy, który mieli stworzyć Rosjanie we współpracy z Amerykanami. Filozofia America First Donalda Trumpa, która stawia na nieingerencję w sprawy zagraniczne, kwestionuje wieloletnie strategiczne sojusze i priorytetowo traktuje interesy Waszyngtonu. Odbyło się tajne posiedzenie Sejmu. Karol Nawrocki zablokował ponad 130 nominacji dla funkcjonariuszy ABW i SKW. Do Warszawy na zaproszenie prezydenta przybył Wołodymyr Żełeński prezydent Ukrainy - walczącej od 4 lat z rosyjską inwazją.

- Przykre, że takie potężne państwo ponownie wybiera starca na głowę państwa. Jeden ledwo odchodzi, drugi neptyk na jego miejsce. Masakra. **(Voovoo)**
- Mniej rodzica ego, a więcej rozumu i pokory nam wszystkim życzyć. **(Tia)**
- Marzy Ci się widać powrót stósów. Poprzedni rząd wyciął już prawie wszystkie lasy, tylko uprzejmie przypominam. A poza tym, religia miłości bliźniego przez Ciebie przemawia? **(Xyz)**
- Zapytam tylko. KTO SIĘ ZGODZIŁ NA ZIELONY ŁAD???? Nie przypadkiem rząd Morawieckiego???? **(Anonim)**
- Kwaśniewski pomimo swych ewidentnych wpadek pokazał jakim powinien być prezydent. Kaczyński pokazał jakim być nie powinien, Wałęsa pokazał, że prezydentem może zostać każdy. Obecny pokazuje i udowadnia nam każdego jednego dnia, że prezydentem może zostać każdy, ale jednak nie każdy powinien! **(Moro)**
- Aktor Reagan został prezydentem. Prezydent Trump został aktorem. **(Piekiło SA...)**
- Strategia legła niczym moskowiak po 3 dniach. Kiedy nawet na kremlu zrozumiano, że Ukraincy ich nie chcą. Od tych 3 dni minęło już blisko 37 miesięcy. Strategia legła niczym moskowiak kiedy okazało się, że naród którego według ich nie ma, powiedział sprawdzam. Dziś strategia wygląda tak, że nikt ich nie chce. Nikt ich nie potrzebuje. Podobnie jak ich węglowodorów. Co to oznacza dla państwa, które egzystuje dzięki węglowodorom. Nawet oni wiedzą... **(buczaga)**
- PiS oczywiście przetrwa bez Kaczyńskiego, bo to jest sposób myślenia części społeczeństwa. Niestety tej, która przeważnie więcej wyciąga ze wspólnej kasy niż dokłada... **(Cóż tam...)**
- Mieliśmy dwa i pół wieku demokracji. Często trudnej, czasem chaotycznej, ale zawsze niezbędnej. I walczyliśmy w dwóch wojnach światowych, aby ją zachować. Teraz mamy potencjalnego króla, który chce ją odebrać. Króla Donalda I. **(Robert De Niro)**
- Ponad 100 lat od odzyskania niepodległości, a zaborowe różnice widoczne do dzisiaj - linia Wisły dzieli. **(jary)**
- Opowiadacz głupot (stand up) to według was artysta? **(anonimZ)**
- Do przyzwyczajenia. W okresie międzywojnia to była norma członkini czy gościni, czy też magistra. Komunizm wyeliminował feminatywy i zubożył język. Jako studentka pielęgniarstwa, czy przedszkolanka ci pasuje co? Jak powiesz na Pana w przedszkolu? Pan przedszkolanka? Czy przedszkolankę? Co? Tu nie miałbyś oporów na wersję męską, to czemu masz problem z żeńską formą. Kobieta już dawno wyszła z roli podporządkowanej, np. doktorowej czy profesorskiej (czyli żony doktora, profesora) same są doktorkami i profesorkami. **(anonim)**
- Mężczyzna jest niekompletny dopóki się nie ożeni wtedy jest skończony. **(ky)**
- Nie ma lepszej reklamy dla amerykańskiej broni niż palenie rosyjskich czołgów, samolotów i budynków. **(bonzo)**

Gmina Różan w 2024 r.

Na podstawie Raportu o stanie Gminy za 2024 r. (rozan.bigpminy.pl)

Gmina zajmuje powierzchnię 8435,68 ha i tworzy ją miasto Różan i osiemnaście jednostek pomocniczych (sołectw): Chelsty, Chrzczonki, Dąbrówka, Dzbądz, Dyszobaba, Kaszewiec, Miłony, Mroczi-Rebiszewo, Paulinowo, Podborze, Prycanowo, Szygi, Załęże-Eliasze, Załęże-Gartki, Załęże-Sędzięta, Załęże Wielkie, Załuzie, Zawady-Ponikiew. Miasto przecina skrzyżowanie dróg krajowych 60 i 61.

Jednostkami budżetowymi gminy są: Szkoła Podstawowa im. I Dywizji Tadeusza Kościuszki, Przedszkole Samorządowe, Ośrodek Pomocy Społecznej. Posiadającymi osobowość prawną są Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im. Marszałka Józefa Piłsudskiego i Gminna Biblioteka Publiczna. Spółką jest Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

Na dzień 31.12.2024 r. gminę zamieszkiwało 4266 osoby - 2216 kobiet i 2050 mężczyzn. W 2024 r. na terenie gminy odnotowano 29 urodzeń (w 2023 r. - 28) i 49 zgonów (w 2023 r. - 55). W 2024 r. gmina wybudowała przedszkole dla 175 dzieci, a w 2025 r. rozpoczęła budowę żłobka.

W dniu 31.12.2024 r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało 283 mieszkańców gminy.

Budżet gminy w 2024 r. po dokonanych zmianach wyniósł 49.777.865,40 zł i wzrósł rok do roku o ponad 8 mln zł, z czego 10,5 mln zł stanowiła rekompensata z tytułu lokalizacji KSOP. Warto zauważyć, iż aktualnie opłata z tego tytułu stanowi już tylko około 20% budżetu gminy, gdzie dla porównania w 2015 r. wynosiła blisko 40%.

Budżet gminy za 2024 r. zamknął się deficytem w kwocie 7.356.552,33 zł. Dług na koniec 2024 r. wyniósł 5.000.000 zł.

Na terenie gminy funkcjonuje fundusz sołecki, który wykorzystywany jest m.in. na: remonty dróg żwirowych, zakupy sprzętu i wyposażenia do istniejących remiz OSP i świetlic wiejskich, opracowania dokumentacji technicznej na budowę infrastruktury technicznej i budowę tejsze. Fundusz sołecki integruje mieszkańców wsi angażując do podejmowania wspólnych decyzji.

W roku 2024 gmina przejęła z mocy prawa w wyniku podziałów nieruchomości grunty o łącznej powierzchni 4059 m² pod drogi gminne. Przebudowane zostały drogi gminne w miejscowościach: Dzbądz - Mroczi Kawki - 1110,70 mb; ul. Polna w Różanie - 296,7 mb.

Instytucjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierającymi podmioty pomocy społecznej w realizacji ich zadań w gminie są: Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza (w strukturze OPS), Senior+ (w strukturze OPS), Postęrunek Policji (Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim), placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.

W 2024 r. przyznano i wypłacono świadczenia pieniężne dla 102 osób (292.082,60 zł), a pracą socjalną objęto 305 osób.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacono 22 osobom (18.182,53 zł) i posiłek dla 196 osób (152.334,40 zł). Objęto 30 osób standardowymi środowiskowymi usługami opiekuńczymi w miejscu ich zamieszkania. Dopłacono 8 osobom 353.082,65 zł, które przebywały w domach pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał również: zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe), zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zaliczki alimentacyjne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, składki na ubezpieczenia zdrowotne, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie rodzicielskie, dodatki mieszkaniowe, dodatki osłonowe, elektryczne, dodatki węglowe i dla gospodarstw domowych, świadczenia dla obywateli Ukrainy, świadczenia na zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy.

Mieszkańcy gminy korzystali z poradnictwa psychologicznego, poradnictwa rodzinnego, poradnictwa prawnego.

Każdego roku rada miejska uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który jest finansowany ze środków własnych gminy - pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Poprzez imprezy promujące zdrowy styl życia, jak różnego rodzaju programy, spektakle, konkursy, zawody, gry i zabawy, organizowane

Liczba ludności 31.12.2024 r.	
Miasto Różan	2627
gm. Różan	1639
Chelsty	87
Chrzczonki	84
Dąbrówka	44
Dyszobaba	218
Dzbądz	236
Kaszewiec	62
Miłony	60
Mroczi-Rebiszewo	38
Paulinowo	53
Podborze	96
Prycanowo	48
Szygi	102
Załęże-Eliasze	37
Załęże-Gartki	39
Załęże-Sędzięta	34
Załęże Wielkie	121
Załuzie	248
Zawady-Ponikiew	32

w przedszkolu i szkole podstawowej, dociera się do dużej grupy dzieci i młodzieży w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z picia alkoholu, zażywania narkotyków czy palenia tytoniu. W gminie funkcjonują 2 grupy AA samopomocowe, w których osoby borykające się z problemem alkoholowym wspierają się nawzajem w utrzymaniu statusu trzeźwego alkoholika, grupa Al-Anon dla współzależnych oraz grupa wsparcia DDA dla dorosłych dzieci alkoholików.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalony w roku 2020, stanowił podstawę do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych.

W Domu Dniennego Pobytu funkcjonuje świetlica opiekuńczo - wychowawcza. Zajęcia pod opieką wychowawcy-terapeuty odbywają się we wszystkie dni robocze w godz. 14.00 - 18.00.

W celu podniesienia, jakości życia osób niepełnosprawnych, uruchomiono w Różanie 2 gabinety rehabilitacyjne, które świadczą usługi w ramach kontraktu z NFZ. Usługi rehabilitacyjne są wykonywane również w domu chorego. Rokrocznie organizuje się dla osób niepełnosprawnych wakacyjne turnusy rehabilitacyjno-wypoczynkowe nad morzem w Stegnie.

Osoby niepełnosprawne objęte są ponadto opieką terapeutki zatrudnionej w OPS. Gmina będzie tworzyła w budynku po starym przedszkolu placówkę zapewniającą opiekę dorosłym osobom niepełnosprawnym w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy.

Podstawowa opieka medyczna w gminie opierała się w 2024 r. na pracy dwóch gabinetów lekarzy rodzinnych. Jeden z nich został zlikwidowany, a w jego miejsce wszedł nowy podmiot oparty o zaplecze grupy GAJDA-Med z Pułtuska.

Gmina Różan rozpoczęła w ubiegłym roku zabiegi zmierzające do utworzenia gminnego ośrodka zdrowia, również w budynku po starym przedszkolu samorządowym.

Do przedszkola i szkoły podstawowej uczęszcza 449 dzieci (12 dzieci z Ukrainy),

nad którymi ma pieczę 57 nauczycieli oraz 78 pracowników administracji i obsługi.

W gminie znajdują się obiekty sportowo-rekreacyjne: hala sportowa, stadion, 6 boisk i 12 placów zabaw.

Hala Sportowa udostępniona jest w dni nauki szkolnej od 8:00 do 15:00 na potrzeby szkół. Od godz. 15.00 do godz. 20.00 odbywają się zajęcia sportowo-rekreacyjne finansowane przez urząd gminy prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego i trenerów. W okresie letnim zajęcia z młodzieżą odbywają się na stadionie miejskim. W hali sportowej w sezonie letnim odbywają się zajęcia tylko w dni deszczowe i wietrzne, kiedy nie można prowadzić zajęć na stadionie. Zajęcia odbywają się z podziałem na sekcje: tenisa stołowego, piłki nożnej, piłki siatkowej dla uczniów szkoły podstawowej, Karate Kyokushin - dwie grupy wiekowe, piłki nożnej - żaki, orliki, młodziki i seniorzy, zajęcia fitness.

Według raportu gmina Różan pozostawała w 2024 r. w stabilnej kondycji finansowej i organizacyjnej. Na koniec roku nie posiadała jakiegokolwiek zadłużenia. Przy racjonalnej polityce finansowej oraz wsparciu środkami zewnętrznymi, powinna sobie poradzić z realizacją większości zaplanowanych zadań inwestycyjnych. Kwota wydatków inwestycyjnych była rekordowa. W 2024 r. zakończono zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne Fortu nr 4 i budowę nowego przedszkola samorządowego. Ogromną nadzieją napawa ponadto ilość kontynuowanych i nowo rozpoczętych inwestycji w budownictwie mieszkaniowym jednorodzinny. Uzbieranie terenów pod takie inwestycje jest jednym z priorytetów władz gminy i zaczyna przynosić wymierne efekty. Powstają kolejne osiedla domów, co pozwala na ostrożny optymizm, jeśli chodzi o saldo migracji i spadek liczby mieszkańców. Raport ma charakter ogólny. Wszystkie szczegółowe dane dotyczące realizacji zadań gminy znajdują się w sprawozdaniach przyjmowanych przez radę miejską.

Gmina jest właścicielem:

- 27 działek przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe o powierzchni 3,34 ha,
- 15 działek przeznaczonych pod budownictwo usługowe o powierzchni 5,34 ha,
- działek będących w dzierżawie o powierzchni 0,83 ha,
- 9 działek budowlanych o powierzchni 0,62 ha,
- 15 działek przeznaczonych pod usługi o powierzchni 0,19 ha,
- 1 działki przeznaczonej pod obiekt służby zdrowia o powierzchni 0,02 ha,
- gruntów przekazanych w zarząd o powierzchni 1,85 ha,
- gruntów będących w bezpośrednim zarządzie gminy o powierzchni 18,05 ha, w tym 7 działek budowlanych przeznaczonych do sprzedaży o powierzchni 0,54 ha,
- gruntów rolnych o powierzchni 11,63 ha,
- gruntów rekreacyjnych znajdujących się w zasobie gminy o powierzchni 6,67 ha,
- innych gruntów będących w zasobie gminy o powierzchni 52,07 ha, w tym grunty przeznaczone pod budowę zbiornika wodnego na rzece Różanicy o powierzchni 26,16 ha,
- 7 działek przeznaczonych pod zabudowę zagrodową o powierzchni 0,87 ha,
- dróg o nawierzchni utwardzonej o pow. 43,50 ha,
- 6 budynków wielorodzinnych,
- budynku dwurodzinnego,
- 3 obiektów szkolnych tj. budynku szkoły, budynku przedszkola, budynku hali sportowej,
- 2 budynków użyteczności publicznej (urząd gminy, budynku socjalno-biurowego ZGK sp. z o.o.),
- budynku po byłym przedszkolu adaptowanego na potrzeby: służby zdrowia, dziennego dom Senior+, i Gminnej Biblioteki Publicznej,
- 4 budynków świetlic wiejskich,
- 5 stacji uzdatniania wody,
- oczyszczalni ścieków,
- kiosku,
- PSZOK zlokalizowanego na zrehabilitowanym wyspiisku odpadów komunalnych,
- sieci kanalizacji sanitarnej o długości - 34,84 km,
- sieci wodociągowej o długości - 123,42 km,
- 2 pojazdów szkolnych.

Sprzedajesz przez Internet rośliny do sadzenia

PIAMIĘTAJ
UMOWY ZAWIERANIE NA ODLEGŁOŚĆ (NP. W INTERNECIE),
PODLEGAJĄ REGULACIOM W ZAKRESIE OCHRONY ROŚLIN PRZED
AGROFAGAMI

- MUSISZ ZAREJESTROWAĆ SIĘ W REJESTRZE PODMIOTÓW PROFESJONALNYCH, PROWADZONYM PRZEZ PIORIN
- SPRZEDAWANE PRZEZ CIEBIE ROŚLINY MUSZĄ BYĆ ZAOPATRZONE W PASZPORT ROŚLIN

PO WIĘCEJ INFORMACJI ZGŁOŚ SIĘ DO
PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI OCHRONY
ROŚLIN I NASIENICTWA

PIORIN

Wzrostek Inspekcji
Ochrony Roślin i Nasiennictwa
w Warszawie
ul. Żelazna 17
05-078 Warszawa
www.piorin.gov.pl
www.piorin.gov.pl

składa się m.in.: wyn. zasadnicze - 10770 zł, dodatek funkcyjny - 3300 zł, dodatek specjalny - 4221 zł.

Sesję zakończono omówieniem spraw różnych poruszając kwestie dotyczące utrzymania dróg, planowanych inwestycji oraz współpracy z mieszkańcami.

XXI Sesja - 28 listopada 2025 r.

Po zwyczajowym otwarciu sesji przez przewodniczącego, stwierdzeniu prawomocności i przyjęciu porządku obrad, burmistrz przedstawił sprawozdanie z pracy między sesjami, omawiając realizowane inwestycje, działania administracyjne oraz bieżące sprawy gminy.

Radni podjęli uchwałę dotyczącą ustalenia przebiegu istniejącej drogi gminnej 210702W, co pozwoli na dalsze prace związane z modernizacją i utrzymaniem lokalnej infrastruktury drogowej. Przyjęto dokument Strategia Rozwoju Gminy Różan na lata 2026–2035, wyznaczający kierunki działań na najbliższą dekadę, obejmujący m.in. rozwój infrastruktury, poprawę jakości życia mieszkańców, inwestycje społeczne i ekologiczne oraz wzmocnienie lokalnej gospodarki.

Wprowadzono zmiany w obszarze pomocy społecznej. Uchwała zmieniająca zasady odpłatności za usługi opiekuńcze dostosowuje je do nowych stawek obowiązujących w 2026 r. Od 1 stycznia 2026 r. koszt jednej godziny usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych wyniesie 32 zł, co jest odpowiedzią na wzrost minimalnej stawki godzinowej w kraju. Zmiana ta zapewni gminie możliwość pokrycia realnych kosztów świadczenia usług oraz utrzymania ich jakości na dotychczasowym poziomie.

Kolejne dwie uchwały dotyczyły spraw finansowych: zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2025–2030 oraz korekty budżetu gminy na 2025 r. Wprowadzono aktualizacje wynikające z bieżących zadań inwestycyjnych i konieczności dostosowania planu finansowego do nowych potrzeb.

W punkcie sprawy różne radni poruszyli kwestie dotyczące funkcjonowania jednostek gminnych, zgłosili potrzeby mieszkańców oraz omówili bieżące problemy wymagające interwencji. Jednym z tematów była ocena działań związanych z ostatnimi opadami śniegu i odsnieżaniem dróg. Radni pytali, czy wszystkie działania zostały przeprowadzone zgodnie z planem i bez zakłóceń.

Korzystając z obecności Jolanty Drwęckiej dyrektor szkoły podstawowej, radny Dariusz Banaszek dopytywał o wprowadzenie w tym roku szkolnym nowego przedmiotu edukacji zdrowotnej. Zwrócił się o informacje dotyczące decyzji rodziców w sprawie udziału uczniów w tych zajęciach. Dyrektor wyjaśniła, że początkowo wokół tematu narosło wiele emocji i nieporozumień, podsycanych wzajemnymi rozmowami rodziców oraz doniesieniami medialnymi. Obecnie sytuacja jest stabilna, a uczniowie, którzy uczestniczą w zajęciach, są zadowoleni. Zajęcia realizuje około jedna trzecia uprawnionych uczniów. Jedna z klas zdecydowała się całkowicie z nich zrezygnować.

Po wyczerpaniu porządku obrad przewodniczący zakończył obrady.

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Różanie udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Różanie pod adresem www.rozan.bipgminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem www.rozan.esesja.pl.

M.Cachel

Śmieci - co i gdzie wyrzucać

Blacha do pieczenia, broszura, butelka po szampanie, arbuzy, arcoroc, butelka PET, czasopismo, butelka po winie, banan, artykuły higieniczne, butelka plastikowa po kefirze, gazeta, butelka po wodce, bułka, bilet, butelka plastikowa po maśle, karton, butelka szklana po alkoholu, buraczki, butelka plastikowa po mleczku do czyszczenia, karton po pizzy, butelka szklana po napoju, cebula, ceramika, butelka plastikowa po mleku, katalog, butelka szklana po occie, chleb, cerata, butelka plastikowa po musztardzie, koperta papierowa, butelka szklana po oleju jadalnym, chusteczka nawilżana, butelka plastikowa po mydle w płynie, książka, butelka szklana po oliwie, chwasty, chusteczki papierowe zużyte, butelka plastikowa po napoju, magazyn, butelka szklana po piwie, ciasto, długopis, butelka plastikowa po oleju jadalnym, notatnik, cytryna, drewniane elementy i przedmioty, butelka plastikowa po płynie do kąpieli, notes, butelka szklana po soku, czarna poręczka, fajans, butelka plastikowa po płynie do mycia naczyń, papier paskowy, butelka szklana po wodzie, fusy po herbacie, filiżanka ceramiczna, butelka plastikowa po płynie do mycia szyb, pojemnik/wytlaczanka po jajkach/ papierowy czysty, opakowanie szklane po kosmetykach, fusy po kawie, fototapeta, butelka plastikowa po szamponie, prospekt, słoik szklany, gałki, gąbka, butelka plastikowa po wodzie mineralnej, ścinki, jabłko, gips - resztki, butelka plastikowa

po wodzie źródlanej, talerz papierowy, koper, guma do żucia, butelka plastikowa po żelu pod prysznic, tektura, kwiaty, kalka, czysta folia, tektura falista, liście, kanapka z produktami odzwierzęcymi np. masłem, serem, wędliną, drobny złom, torba papierowa, łodygi, kocie odchody, folia bąbelkowa, ulotka, makaron gotowany na wodzie lub mleku roślinnym, kora, folia marszczona, worek papierowy, marchew, kości, grzebień, zadrukowana kartka, nać, kotlet, guma, zeszyt, obierki, kryształ, kanister, odpady kuchenne, kupony i bony, karton po mleku, ogórek, mięso, karton po soku, ogryzki od jabłka,

odchody zwierząt domowych, kubek plastikowy, kubek po jogurcie, owoce, pędy, odpady higieniczne, ołówek, kubek po śmietanie, kubek po twarogu, pietruszka, pomarańcza, opakowanie papierowe po maśle, opakowania po aerolu, opakowanie aluminiowe, opakowanie po jogurcie, pomelo, pomidor, opakowanie po dezodorancie, ości, opakowanie po margarynie, opakowanie po maśle, popiół z drewna, popiół z kominka opalanego drewnem, pampersy, papier termiczny, opakowanie po śmietanie, opakowanie po środkach czystości, popiół z ogniska z drewnem, resztki po zbiorach, papieros, paragon, opakowanie po wafelkach, batonikach, opakowanie stalowe, sałata, skorupki od jaj, parówka, pellet, plastikowe sztucze, puszka po karmie dla zwierząt, szczypior, trawa, pielucha jednorazowa, pierze z poduszek, puszka po konserwie, puszka po napoju, truskawki, warzywa, podpaska, popiół z kominka opalanego węglem, puszka po piwie, styropian opakowaniowy czysty, winogrono, ziemniaki, popiół z węgla i koksu, porcelana, styropian po sprzęcie RTV, AGD, talerz plastikowy, zupa wegetariańska bez tłuszczu, przerwy, przeterminowane sosy, tetrapak, torba foliowa, widelec plastikowy, zakrętka metalowa, zakrętka plastikowa, psie odchody, resztki mięsa, ręczniki papierowe zużyte, rękawiczki lateksowe, ryby, sałatka z olejem/śmietaną/majonezem/jogurtem, schab,

segregator, ser biały, ser żółty, styropian opakowaniowy zabrudzony, szczoteczka do zębów zużyta, tkanina, waciki, wędlina, worek z odkurzacza, zawartość pojemnika z odkurzacza, zdjęcie, zupa z dodatkiem mięsa, tłuszczu, żużel, żwirek dla kota brudny.

Do PSZOK oddajemy:

akumulator, akwarium, antena satelitarna, bateria, bateria wannowa/umywalkowa, butelka po oleju przemysłowym, butelka po oleju silnikowym, buty, chemikalia, czajnik elektryczny, drukarka, drzwi, farrelka, fotele, fotelik dziecięcy, frytkownica, glazura, gofrownica, gramofon, gruz, kabina prysznicowa, kaloryfer, kanapa, kanister po oleju, kask, kineskop, klawiatura, komputer, kosiarka, krzesło, lampa, laptop, leki, lodówka, lokówka, lustro, ładowarka, żywy, magnetofon, meble, mikrofalówka, monitor, myszka, naczynia żaroodporne, narty, obuwie, odkurzacz, odpady budowlane i poremontowe, odpady niebezpieczne, odtwarzacz video, odzież, okno, opakowania po środkach owado i chwastobójczych, opakowanie po farbach, opakowanie po lakierach, opakowanie po smarach, opakowanie po środkach ochrony roślin, opona rowerowa, opona samochodowa, panele podłogowe, piecyk, piła spalinowa, pralka, projektor, prostownica, rajstopy, rama okienna, sanki, skaner, skarpety, słuchawki, smartphone, sprzęt RTV i AGD, strzykawka, styropian budowlany, suszarka, szczoteczka do zębów elektryczna, szkoła stołowa, szyba okienna, szyba samochodowa, świetlówka, tapeta, tekstylia, telefon, telewizor, terakota, toster, ubrania, umywalka, wanna, witraże, wykładzina PCV, zabawki, zabawki elektroniczne, zabawki pluszowe, zlew, zlewozmywak, zmywarka, żarówka, żelazko, żyrandol.

Krajowe Składowisko Odpadów Promieniotwórczych pod ściślejszym nadzorem

Od 21 października 2025 r. zmieniły się zasady monitorowania środowiska na terenie Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych (KSOP). Zwiększył się zakres badań, pobieranych jest więcej próbek, a składowisko zostało wyposażone w nowe urządzenia pomiarowe.

Na terenie KSOP regularnie prowadzony jest monitoring środowiskowy. Analizowane są próbki wody gruntowej, wodociągowej i deszczowej, a także powietrza, gleby i trawy. Badania zlecane są niezależnym, akredytowanym laboratorium. Wyniki zbierane są w formie raportów, publikowane na stronie internetowej ZUOP i przekazywane radnym gminy Różan. Zmieniły się standardy postępowania.

Zmiany wynikają z unijnych przepisów

Zmiany w systemie monitoringu to efekt rozporządzenia Rady Ministrów, dostosowującego polskie przepisy do wymogów Unii Europejskiej. Dokument został przyjęty w 2022 r., a instytucje takie jak ZUOP miały trzy lata na przygotowanie się do jego wdrożenia. Od 21 października 2025 r. nowe przepisy monitoringu obowiązują w pełnym zakresie.

- Wprowadzenie nowych przepisów nie oznacza wzrostu ryzyka. Wręcz przeciwnie - chodzi o jeszcze lepszy nadzór nad składowiskiem, które już teraz działa w ramach ścisłych norm bezpieczeństwa - podkreśla Aneta Korczyk, dyrektor Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych.

Nowoczesny sprzęt, szerszy zakres analiz

Kupiony został dodatkowy, nowoczesny sprzęt pomiarowy. To między innymi dwie stacje pomiaru mocy dawki i identyfikacji izotopów gammapromieniotwórczych. Urządzenia umożliwiają analizę wyników w czasie rzeczywistym.

W podobnym trybie działają cztery nowe aktywne sondy dozymetryczne. W ciągu roku liczba pomiarów w KSOP wzrośnie o blisko 400. Teraz było ich około 500. Rozszerzony zostanie także zakres badanych izotopów. Gleba, woda pitna i gruntowa będą analizowane m.in. pod kątem obecności Uranu 238, 235 i 234, Węgla-14 czy Strontu-90.

Dodatkowe pomiary obejmują również analizę osadów odfiltrowanych z wód gruntowych. Szerszy zakres testów dotyczy opadów atmosferycznych. Analizy zostały poszerzone o wykrywanie Węgla-14 oraz całkowitą aktywność promieniowania alfa i beta. Monitoringiem objęte zostały zanieczyszczenia z powietrza, które trafiają na ziemię wraz z deszczem lub śniegiem. Próbkę analizowane są pod kątem obecności Cezu-137, 134, Jodu-131, Kobaltu-60.

Koszt zakupu nowego sprzętu pomiarowego to blisko 600 tys. złotych. Z kolei dodatkowe analizy kwartalnie kosztować będą około 400 tys. zł.

Służby mundurowe i przedstawiciele samorządu szkolili się na KSOP

Podstawy ochrony radiologicznej, wykrywanie skażeń, zasady korzystania z urządzeń pomiarowych, dekontaminacja to główne tematy szkolenia dla służb i instytucji z powiatu makowskiego.

Trzydniowe szkolenie, które odbyło się w dniach 21-23 października 2025 r., zorganizowane zostało na terenie Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych w Różaniu. Prowadzili je eksperci, którzy na co dzień pracują w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych.

Uczestnicy szkolenia wzięli udział w cyklu wykładów wprowadzających do tematu ochrony radiologicznej. Specjaliści z ZUOP mówili o dawkach i jednostkach związanych z promieniotwórczością. Zapoznali uczestników z zasadami wykrywania promieniowania jonizującego oraz urządzeniami, które wykorzystuje się do tego celu.

Omówione zostały zasady działania w przypadku zdarzeń radiacyjnych. W kontekście działającego w gminie składowiska zaprezentowano i przedyskutowano elementy planu postępowania awaryjnego.

W drugiej części szkolenia przeciwzono zostały umiejętności związane z poszukiwaniem źródeł promieniowania. Wykorzystano do tego urządzenia dozymetryczne różnego typu. Uczestnicy uczyli się jak w prawidłowy sposób korzystać ze środków ochrony indywidualnej używanych w przypadku skażenia terenu substancjami promieniotwórczymi. Ostatnim elementem szkolenia były podstawy dekontaminacji.

Spotkanie było też okazją do wymiany doświadczeń, przeanalizowania możliwości współdziałania ZUOP ze służbami i instytucjami z terenu powiatu makowskiego.

W szkoleniu uczestniczyli funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej, Policji z Makowa Mazowieckiego, strażacy OSP Różan oraz pracownicy Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim i Urzędu Gminy w Różaniu.

Info i foto ZUOP

Z Różana w świat!

Podsumowanie projektu Edukacja bez granic-Praktyki zawodowe w Portugalii - odbyło się 29 sierpnia 2025 r. Przedsięwzięcie zrealizowano w ramach akredytacji programu Erasmus+ dla sektora kształcenia i szkolenia zawodowego.

W wydarzeniu uczestniczyli dyrektor Zespołu Szkół w Różaniu Arkadiusz Załęski, zespół projektowy: Renata Kaźmierczak, Dorota Bachmura i Anna Lipka, a także uczniowie, nauczyciele oraz liczni goście. Wśród nich znaleźli się m.in. wicestarosta powiatu makowskiego Agnieszka Dąbrowska-Kot, sekretarz powiatu Jan Gęsiach, członkowie zarządu powiatu: Stanisław Strzelecki, Sławomir Chrzanowski, Grzegorz Łuniewski, a także przedstawiciele instytucji oświatowych - Mariola Biedrzycka, Małgorzata Bugaj i Barbara Bańska.

Podczas spotkania uczestnicy projektu otrzymali dokumenty Europass - mobilność oraz certyfikaty potwierdzające udział w zagranicznych praktykach i szkoleniach.

Realizacja przedsięwzięcia obejmowała job shadowing na Maderze dla 7 nauczycieli zawodu oraz praktyki zawodowe w Povoa de Varzim dla 29 uczniów. Całkowita kwota dofinansowania wyniosła 65 388 euro. Był to już trzeci projekt realizowany w ramach akredytacji przyznanej szkole na lata 2021-2027.

Uczestnicy podkreślali, że udział w projekcie pozwolił zarówno uczniom, jak i nauczycielom zdobyć cenne doświadczenia, rozwinąć kompetencje zawodowe i językowe oraz poszerzyć horyzonty poprzez poznanie nowej kultury i metod pracy.

Na praktyki zawodowe w Portugalii w ramach akredytowanego w programie Erasmus+

projektu, wyruszyła grupa 29 uczniów oraz trzech opiekunów: Renata Kaźmierczak, Jolanta Kruszewska i Jolanta Świerczewska. Przez dwa tygodnie doskonalili swoje umiejętności zawodowe w branży logistycznej, samochodowej i mechanizacji rolnictwa, a także szlifowali język angielski i pogłębiali kompetencje interpersonalne.

Warto zaznaczyć, że Zespół Szkół po raz kolejny podpisał umowę o udzielenie dotacji na realizację projektu w ramach programu Erasmus+. Nowy projekt, zatytułowany Staże -Twoja Podróż Zawodowa, uzyskała dofinansowanie w wysokości 65 184 euro. To już czwarty z kolei projekt, który szkoła realizuje w ramach przyznanej jej w 2020 r. akredytacji Erasmus+. Jego realizacja potrwa do 31.08.2026 r. Warto podkreślić, że szkoła jest jedyną placówką w powiecie makowskim, która posiada akredytację w tym programie.

Dotychczas uczniowie i nauczyciele szkoły mieli okazję zdobywać doświadczenie zawodowe w Portugalii, Grecji, Niemczech, Hiszpanii i we Włoszech. Od 2016 r. z możliwości udziału w projektach Erasmus+ i PO WER skorzystało 235 uczniów i 17 nauczycieli, a łączna wartość zrealizowanych przedsięwzięć wyniosła imponujące 546 086 euro, czyli 2 331 787,22 zł.

Info i foto ZS Różan

Europass - Mobilność - dokument służy do potwierdzenia okresów nauki lub szkolenia, odbywanych w innym kraju europejskim w ramach wyjazdu zorganizowanego (określanych mianem europejskich ścieżek kształcenia).
Job shadowing to krótki pobyt w organizacji partnerskiej w innym kraju w celu przejścia szkolenia. (red.)

Mama na Obrotach

17 września 2025 r. wystąpiła jedna z najpopularniejszych stand-uperek w Polsce - Mama na Obrotach, znana szerokiej publiczności z internetu, a od 2023 r. także ze sceny stand-upowej. Jej debiut okazał się spektakularnym sukcesem - pierwsza trasa została zagrana ponad 150 razy w 7 krajach, co tylko potwierdziło, że szczere, pełne energii i humoru opowieści o codziennym życiu trafiają do widzów niezależnie od wieku czy miejsca.

Tym razem Mama na Obrotach odwiedziła Różan z programem Kiedyś, a dziś, który realizowała w ramach drugiej ogólnopolskiej trasy trwającej do końca 2025 r. Był to występ pełen śmiechu, życiowych obserwacji i pozytywnej energii, której artystce zdecydowanie nie brakuje.

Publiczność wysłuchała barwnych historii, pełnych autoironii i dystansu do rzeczywistości, które nie tylko bawią, ale też pozwalają spojrzeć na codzienne sytuacje z zupełnie innej perspektywy. Gwarantowało to wieczór, po którym uśmiech pozostał zapewne jeszcze na dłużej.

M.Cachel

*

Tytuł obroniony!

Międzynarodowy Puchar Polski w Armwrestlingu Rymanów 2025 przynosi złoto i srebro dla zawodnika z naszej gminy.

Dariusz Popiołek, mieszkaniec Różana, po raz kolejny udowodnił swoją sportową klasę. Startując na lewą rękę w dwóch kategoriach +105 kg, zdobył złoto w Masters oraz srebro w Seniorach. To jednak nie wszystko, na prawą rękę Dariusz sięgnął po pierwsze miejsce w kategorii Masters +105 kg, potwierdzając swoją dominację w obu rękach.

Tegoroczny sukces ma wyjątkowe znaczenie, Dariusz obronił tytuł najsilniejszego w Polsce w swojej kategorii, pokazując, że ciężka praca i determinacja przynoszą spektakularne efekty.

Redakcja składa serdeczne gratulacje i życzy kolejnych sportowych sukcesów!

Info i foto FB D.Popiołek

Armwrestling - siłowanie na rękę – dyscyplina sportowa, rodzaj zapasów. Dwóch znajdujących się naprzeciw siebie zawodników zwiera dłonie w uścisk i trzymając łokcie na płaskiej powierzchni, stara się przeciągnąć rękę przeciwnika w dół. (red.)

Koncerty Filharmonii Narodowej

* 4 marca

Muzyczne metropolie - Wiedeń

Wykonawcy: Elżbieta Sandel / Daniel Działkowiak – skrzypce
Weronika Kurpiel / Julia Mazurek – skrzypce, Roman Zucho-
wicz / Natalia Gidłewska – altówka, Adam Doniec / Zuzanna
Konstantynowicz – wiolonczela

* 22 kwietnia

Viva Italia!

Wykonawcy: Małgorzata Godlewska / Katarzyna Pawłowska
– mezzosopran, Krzysztof Ciupiński-Świątek / Tomasz Piłu-
chowski – tenor, Anna Hajduk-Rynkiewicz – fortepian

* 27 maja

Wielki teatr świata

Wykonawcy: Cezary Nowak – aktor, Karolina Mystek – perku-
sja, Katarzyna Koseska / Piotr Lusawa – fortepian

* 10 czerwca

Muzyka angielska wczoraj i dziś

Wykonawcy: Agnieszka Rogowiecka / Gabriela Ziniewicz –
flet, Przemysław Wojciechowski / Jacek Małachowski – akor-
deon, Adam Woch / Mateusz Kowalski – gitara

Koncerty odbywają się w sali GOKiC o godz. 16.30. Mają charakter kameralny, odbywają się raz w miesiącu od września do czerwca i trwają około 45 minut. Wykonują je artyści współpracujący z Filharmonią, a gospodarzami spotkań i przewodnikami po świecie muzyki są prelegenci. Każdy temat realizowany jest w różnych wersjach, dostosowanych do wieku słuchaczy.

Seniorzy na parkiecie

Bal Seniora na stałe wpisał się już w kalendarz lokalnych imprez rozrywkowych. Zorganizowany z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Różan, Dziennego Domu Senior+, Stowarzyszenia Aktywnych Pań z Załuzia oraz GOKiC, odbył się 8 listopada 2025 r.

Wieczór rozpoczęła Monika Dzierzgowska, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, która serdecznie powitała uczestników i podkreśliła, jak ważne są takie chwile wspólnego spędzania czasu: - *To spotkanie ma być chwilą wytchnienia od codziennych obowiązków, okazją do rozmowy, wspomnień, tańca i śmiechu. Bo przecież wiek to tylko liczba, a w sercu każdej z nas ma tyle lat, na ile się czuje* - mówiła z uśmiechem.

Wystąpili Seniorzy z Dziennego Domu Senior+ oraz Aktywne Panie z Załuzia prezentując humorystyczne skecze, piosenki i krótkie układy taneczne. Po części artystycznej przyszedł czas na wspólną zabawę. Do tańca zaprosił DJ Holiday, który zadbał o to, by nikt nie usiadł w miejscu. W rytmie znanych przebojów seniorzy bawili się do późnych godzin, udowadniając, że dobra muzyka łączy pokolenia.

Podczas balu wybrano Króla i Królową Balu. W tym roku ten zaszczytny tytuł otrzymali Teresa i Stanisław Gos, którzy porwali wszystkich do tańca i ujęli uczestników swoim uśmiechem oraz energią.

Na uczestników czekał także słodki poczęstunek i drobne przekąski, które umilały wspólny wieczór. Atmosfera była pełna radości, życzliwości i pozytywnej energii - dokładnie taka, jakiej można oczekiwać po spotkaniu ludzi z pasją i pogodą ducha.

Bal Seniora po raz kolejny pokazał, że młodość nie zależy od wieku, lecz od serca i nastawienia do życia. Organizatorzy już zapowiadają kolejną edycję tego wyjątkowego wydarzenia, bo - jak mówią sami seniorzy - taniec, śmiech i spotkania w dobrym towarzystwie to najlepszy sposób na zachowanie młodości.

M.Cachel

foto: P. Michalak

Szlachetna Paczka

To naprawdę działa

Kulisy Weekendu Cudów. Rozmowa z Patrykiem Lalakiem

Weekend Cudów to czas, w którym ludzka solidarność zamienia proste gesty w poruszające historie. To wtedy pomoc materialna dociera do rodzin, dla których często jest nie tylko wsparciem, ale przede wszystkim sygnałem, że nie są same w swoich zmaganiach. Za sukcesem każdej edycji stoją wolontariusze i darczyńcy, którzy wspólnie tworzą jedną z najważniejszych akcji społecznych w Polsce.

Weekend Cudów to nie tylko paczki, to przede wszystkim nadzieja. Za każdym przekazanym prezentem stoi sztab ludzi i tysiące godzin pracy. Czego jako odbiorcy finału nie widzimy na pierwszy rzut oka? O kulisach mądrego pomagania, sile lokalnej wspólnoty i emocjach, które zostają w sercu na lata, rozmawiamy z lokalnym koordynatorem Szlachetnej Paczki, Patrykiem Lalakiem.

Marzena Cachel - Jak wyglądały przygotowania do tegorocznego Weekendu Cudów i co było największym wyzwaniem organizacyjnym?

Patryk Lalak - Jak wielu pamięta, przez lata działałem w Szlachetnej Paczce. Później musiałem zrobić przerwę, rozpocząłem studia co nie pozwalało mi na pełne zaangażowanie się w wolontariat. Dodatkowo w pewnym momencie zabrakło również nowych zgłoszeń o pomoc, więc co naturalne działalność wygasła. Coraz częściej pojawiały się jednak opinie, że Paczka powinna wrócić. A kiedy w moim życiu zrobiło się nieco stabilniej, studiuję zaocznie i pracuję w Ciechanowie, stwierdziłem, że to dobry moment, by ponownie się tym zająć. I tak zostałem liderem rejonu Goworowo-Różan. Funkcję pełnię od końca października. Rekrutacja wolontariuszy trwała tylko do końca miesiąca, więc czasu było

naprawdę niewiele. Mimo to udało nam się stworzyć zespół i dotrzeć do potrzebujących. Myślę, że jak na tak krótki okres przygotowaliśmy poradziliśmy sobie bardzo dobrze.

- Ile rodzin zostało objętych pomocą w tym roku i jak wygląda proces ich wyboru?

- Proces wyboru rodzin jest bardzo odpowiedzialny i opiera się przede wszystkim na osobistym poznaniu ich sytuacji. Podczas wizyt wolontariusze rozmawiają o historii rodziny, trudnościach, z jakimi się mierzy, o jej dochodach, kosztach utrzymania mieszkania, wydatkach na leki czy codzienne potrzeby. To często nie są łatwe rozmowy - wiele osób ma problem, by odpowiedzieć na niektóre pytania, ale dla nas kluczowa jest szczerłość. Oceniamy również warunki mieszkaniowe, zasoby, jakimi dysponuje rodzina, oraz to, czy ma jakiegokolwiek wsparcie. Dopiero później pytamy o konkretne potrzeby. Wszystkie zebrane informacje trafiają do systemu Szlachetnej Paczki. Po zakwalifikowaniu rodzina pojawia się w oficjalnej Bazie Rodzin, która otwierana jest co roku w sobotę w połowie listopada. Odwiedziliśmy łącznie 29 rodzin, z czego 17 z nich zostało zakwalifikowanych do projektu i znalazło swojego Darczyńcę. Łączna ilość paczek wyniosła ok. 70 tysięcy złotych. Odwiedzaliśmy rodziny z gmin Goworowo, Różan, Młynarze, Sypniewo, Czerwonka, Wąsewo oraz Makowa Mazowieckiego. Nasi Darczyńcy byli z okolic Warszawy i Ostrołęki, którzy przygotowali Paczki w firmach, ze znajomymi.

- Czy są jakieś szczególne historie, które najbardziej utkwiły Tobie w pamięci podczas tegorocznej edycji?

- Tak, to historia samotnie mieszkającej starszej pani, która szczególnie zapadła nam w pamięć.

mięć. Kiedy ją odwiedziliśmy już od progu przyjęła nas z ogromną serdecznością. Zaparzyła nam herbatę, usiadła z nami do stołu i jak się okazało mimo bardzo skromnych środków i wielu wydatków, poczęstowała nas cukierkami. To drobiazg, ale niezwykle poruszający. Często widzimy, że osoby, które mają niewiele, potrafią dać najwięcej i to spotkanie było tego najlepszym przykładem. Ta niezwykła gościnność pokazała ogromne serce i siłę ludzi, którzy mimo trudności potrafią się dzielić.

- Jak duża jest grupa wolontariuszy zaangażowanych w akcję i jak wygląda ich praca od kuchni?

- Rejon Goworowo-Różan tworzy obecnie zespół siedmiu wolontariuszy. To oni odwiedzają rodziny zgłaszane przez instytucje, takie jak Ośrodki Pomocy Społecznej, szkoły, organizacje, ale także przez osoby prywatne a czasem nawet przez samych wolontariuszy. Podczas spotkań poznajemy historię każdego domu: zmagania z chorobą, trudnościami finansowymi, a u seniorów często również samotność. Wolontariusze pracują w parach, wspierają się nawzajem doświadczeniem i na tej podstawie opisują sytuację rodziny oraz jej potrzeby w systemie Szlachetnej Paczki. Kiedy opis zostaje opublikowany na stronie programu, darczyńca może wybrać konkretną rodzinę, a wolontariusz pozostaje z nim w stałym kontakcie, pomagając przygotować jak najbardziej adekwatne wsparcie. Kulminacją jest Weekend Cudów (przypadł 13 i 14 grudnia 2025 r.) kiedy dostarczamy paczki do rodzin, a następnie wracamy do nich, aby zobaczyć, jak odmieniło to ich codzienność.

- Czy jest zainteresowanie pomocą ze strony mieszkańców?

- Dużym wsparciem dla naszego rejonu jest wsparcie Zespołu Szkół w Różaniu. Dzięki współpracy z dyrektorem, panem Arkadiuszem Załęskim rejon Goworowo-Różan swój magazyn ma właśnie w tej szkole. Uczniowie przygotowują nam upominki dla darczyńców. Są też chętni do pomocy podczas Weekendu Cudów do noszenia paczek oraz pracy w magazynie.

- Czy są jakieś powtarzające się potrzeby, które szczególnie często pojawiają się w zgłoszeniach rodzin?

- Żywność trwała i środki czystości. Każda rodzina potrzebuje tych rzeczy, bo jednak żywność i środki czystości są produktami stosowanymi codziennie.

- Z jakimi trudnościami mierzą się najczęściej rodziny objęte pomocą?

- Najczęściej choroby i niepełnosprawność, a w przypadku osób starszych dochodzi samotność.

- Jak wygląda reakcja obdarowywanych w momencie wręczenia paczek?

- Najczęściej to, co widzimy u obdarowanych rodzin, to ogromne zdziwienie i szczerą radość. Wielu z nich do końca nie dowierza, że ktoś zupełnie obcy, którego nigdy nie widzieli potrafił przygotować tak przemyślaną, dopasowaną do ich potrzeb pomoc. W ich reakcjach

często pojawia się wzruszenie i wdzięczność. Dla wielu to coś, co przytrafiło się pierwszy raz, gdy ktoś okazuje im takie wsparcie i pamięć. Zdarza się również, że jesteśmy zaskoczeni. Nieraz po przyjeździe do magazynu okazuje się, że paczki darczyńców zajmują pół samochodu albo wręcz całego busa i część przekraczają podstawowe potrzeby i dodają coś od siebie, czego rodzina wcale nie wpisała na listę, ale o czym marzyła. W takich momentach widzimy ile serca ludzie wkładają w pomaganie. To właśnie te reakcje zarówno rodzin, jak i nasze, sprawiają, że Weekend Cudów jest tak wyjątkowy. Widzimy, że to co robimy ma sens, że to naprawdę zmienia czyjeś życie choć na chwilę, daje nadzieję, pozwala poczuć się zauważonym i ważnym.

- Co, Twoim zdaniem, daje społeczności taka akcja jak Weekend Cudów?

- Wsparcie rodzin, których dość często nikt nie widzi. Myślę, że też jednoczy społeczność, bo razem działamy by pomóc innym.

- Twoim zdaniem, co najbardziej motywuje wolontariuszy i darczyńców?

- Myślę, że największą siłą naszego rejonu jest jego wyjątkowy klimat. Mimo, że po kilku latach przerwy wracamy do działania w niemal całkowicie nowym składzie, a Szlachetna Paczka zdążyła w tym czasie przejść wiele zmian organizacyjnych, to darczyńcy, często mówią, że rodziny z rejonu Goworowo-Różan mają w sobie to coś co porusza i zostaje w pamięci. Podobnie podczas Weekendu Cudów staramy się stworzyć atmosferę pełną ciepła i wzajemnego wsparcia, co chyba powoduje, że nasze działania nabierają wyjątkowego charakteru, a ludzie chętniej do nas wracają, zarówno ci, którzy pomagają, jak i ci, którzy pomoc otrzymują.

- Dlaczego warto angażować się w Szlachetną Paczkę - jako wolontariusz, darczyńca, partner?

- Ci, którzy angażują się w pomoc dostają możliwość współpracy, rozwoju i realnego wpływu na życie innych. Dla wolontariuszy to nie tylko forma pomocy, ale też szkoła życia - pracy pod presją czasu, organizacji, rozmowy z drugim człowiekiem w trudnej sytuacji, zdobywają nowe kontakty i często po raz pierwszy mają świadomość, że zmieniają czyjąś codzienność. Z czasem tworzy się między nimi prawdziwa wspólnota. Ja sam zawsze powtarzam, że wolontariusze to jedna wielka rodzina. Wspieramy się, motywujemy. Bycie darczyńcą również nie należy do najłatwiejszych zadań, przygotowanie paczki wymaga czasu, zaangażowania i często współpracy kilku osób. Ale satysfakcja, którą daje świadomość wsparcia konkretnej rodziny, jest ogromna. Darczyńcy wiedzą komu pomagają i mają pewność, że ich wysiłek realnie odmieni czyjeś życie. Nie możemy też zapominać o naszych lokalnych sponsorach to niezwykle ważna część przedsięwzięcia. Dzięki nim mamy dostęp do magazynu, w którym odbywa się Weekend Cudów, wolontariusze mogą liczyć na ciepły posiłek po całym dniu pracy, a darczyńcy dostają drobne upominki

jako wyraz wdzięczności. To pokazuje, że wokół tych działań angażuje się cała społeczność.

- Jakie plany lub marzenia dotyczą kolejnych edycji akcji?

- Przed wszystkim chciałbym, żeby Szlachetna Paczka w naszym rejonie mogła w przyszłości funkcjonować beze mnie. Pracuję w Ciechanowie, studiuję zaocznie w Olsztynie i zwyczajnie mam mniej czasu na wolontariat. Zdarza się, że zjazdy na studiach czy egzaminy wypadają właśnie podczas Weekendu Cudów, co trudno pogodzić z wolontariatem. Dlatego marzę o tym, by znalazła się osoba, która z czasem przejmie ode mnie rolę lidera, ktoś z energią, świeżym spojrzeniem i większą dostępnością. Mam ogromne wsparcie od koordynatorki regionalnej Aleksandry Koniak oraz zastępczyni Patrycji Michalak. Gdyby nie one, nie byłoby dziś komu mnie zastąpić i utrzymać rejon w takiej formie. Drugie moje marzenie dotyczy wolontariuszy. Jak na tak duży teren jest ich naprawdę niewiele, a potrzeby są ogromne. Bardzo zależy mi na tym, aby udało się wypromować Szlachetną Paczkę na tyle, by ludzie sami zgłaszali się do wolontariatu. Chciałbym poznać nowych chętnych, widzieć więcej zaangażowanych chcących działać, pomagać. To byłaby najlepsza gwarancja, że projekt przetrwa.

- Czy są jakieś obszary, które chciałbyś rozwijać lub udoskonalić w przyszłości?

- Tak, zdecydowanie. Jednym z naszych głównych celów jest reaktywacja rejonu Makowa Mazowieckiego. W tym roku my odwiedziliśmy tam rodziny, a dodatkowo wsparcie zapewniły ekipy z Pułtuska i Przasnysza. To pokazuje, że potrzeba pomocy w Makowie jest duża, ale jednocześnie brakuje tam własnego, stabilnego zespołu wolontariuszy. Bardzo zależy mi, aby w przyszłym roku Szlachetna Paczka wróciła do Makowa na stałe. Jak zaczynałem przygodę z Paczką, to Maków Mazowiecki powstawał jako rejon. Wtedy potrzeby były bardzo duże, wolontariusze odwiedzali bardzo dużą ilość rodzin. Dziś potrzeby są nie mniejsze, a nawet większe, dlatego reaktywacja rejonu jest dla mnie jednym z ważnych planów. Chciałbym również wzmocnić nasz obecny rejon i objąć wsparciem większą liczbę gmin w okolicy. Wiele rodzin żyje w naprawdę trudnych warunkach i zasługuje na pomoc. Wierzę, że przy odpowiedniej promocji i zwiększeniu liczby wolontariuszy możemy dotrzeć do nich wszystkich i sprawić, by w kolejnych latach pomoc była jeszcze skuteczniejsza.

Weekend Cudów to coś znacznie więcej niż ogólnopolska akcja - to dowód, że to naprawdę działa, kiedy ludzie wspólnie pomagają. Rodzi się poczucie wspólnoty, co daje poczucie braku osamotnienia. Ogromne znaczenie ma zaangażowanie wolontariuszy i darczyńców. Pokazuje jak wiele emocji, czasu i serca kosztuje przygotowanie każdej paczki - cudu. Pozostaje mieć nadzieję, że z roku na rok takich cudów będzie coraz więcej, bo jak się okazuje, wystarczy odrobina chęci, by zmienić czyjeś święta, a czasem nawet całe życie.

GRILLIMPEX Sp. z o.o. Kaszewiec 5, 06-230 Różan Tel. +48 297 669 022 biuro@grill-impeX.com.pl

DEKOME
Ewa Załęska
Różan, ul. Gdańska 1B

HOTEL AVANGARDA
ul. Królowej Bony 3, Różan tel. +48 29 752 50 34 hotelavangarda.pl

Bank Spółdzielczy w Różanie
Jedyny taki, Twój bank
tel. 29 7669220 ul. Wileńska 2

Manufaktura Alkoholu
MANUFABRYKA ALKOHOLU Sp. z o.o. ul. Stelurii 20, 06-231 Stelurii
www.manufaktura-alkoholu.pl

Sala Bankietowa
LAWENDOWE WZGÓRZE
tel. 696 022 250, 600 665 550
andrzej_skrzecz@op.pl

Ubezpieczenia
Martena Mrozek Koczara
ul. Warszawska 30

GENIO
DISTILLING INTELLIGENCE
FACTORY Still
Stelurii 19A, 06-231 Młynarze www.g-still.com

Echo historii w fortecznych murach

XIV Różański Piknik Militarny

Fot.M.cachel

Wrześniowe słońce powoli chowało się za ceglane mury Fortu nr 1, ale dla gości zgromadzonych na XIV Pikniku Militarym emocje dopiero się zaczynały. Weekend z 12-13 września 2025 r. nie był zwykłym festywnym, był podróżą w czasie, gdzie zapach wojskowej grochówki mieszał się z dymem pochodni, a surowa historia spotykała się ze współczesną energią.

Wszystko zaczęło się w piątkowy wieczór. Sceneria tylnej kaponiery fortu, zazwyczaj cicha i chłodna, stała się tłem dla plenerowego seansu filmowego Strefa Wroga. To tam, wśród

cieni rzuconych przez stare mury, uczestnicy poczuli pierwsze militarne dreszcze. Sobota należała jednak do odkrywców. Gdy tylko bramy fortu otworzyły się dla zwiedzających, ponad 120 osób ruszyło w głąb ko-rytarzy Krajowego

Składowiska Odpadów Promieniotwórczych. Pod przewodnictwem dr Bogusława Perzyska oraz Anety Korczyc, betonowe korytarze przestały być tylko niemymi świadkami przeszłości. – *Takie działania mają dla nas przede wszystkim wymiar edukacyjny. Systematycznie rosnące zainteresowanie dniami otwartymi pokazuje, że społeczeństwo chce wiedzieć więcej o promieniotwórczości, wokół której narosło wiele mitów* – tłumaczyła dyrektor Korczyk, prowadząc grupę przez miejsca, o których na co dzień krążą legendy.

Tymczasem na powierzchni Fortu nr I życie tętniło innym rytmem. Na strzelnicy słychać było krótkie komunikaty sędziów. Andrzej Śniadała i Agnieszka Rolka okazali się najlepszymi strzelcami w konkursie strzeleckim. Kilkanaście metrów dalej, w strefie bez prądu, świat realny ustępował miejsca fantastyce. Nad misternie przygotowanymi makietami Warhammera czterech generałów toczyło boje o dominację, a gracze z klubu Dark Side of RPG udowodniali, że strategiczna bitwa przy stole potrafi dostarczyć tyle samo emocji, co prawdziwy poligon.

Piknik w Różaniu to jednak przede wszystkim ludzie i kontrasty. Z jednej strony Narodowe Czytanie poezji Jana Kochanowskiego, z drugiej – ryk gitar. Gdy wieczorem na scenę wyszła legenda polskiego rocka, grupa Proletariat, mury fortu zdrząły. Muzyka niesła się daleko poza fosy, przyciągając tych, którzy w militarnej scenarii szukali wolności i rockowej energii. Kul-

minacyjnym momentem, który na długo zostanie w pamięci uczestników, było nocne zwiedzanie fortu. W świetle migoczących pochodni, stare umocnienia odzyskały swój dawny, tajemniczy charakter. W tej ciszy, przerywanej tylko trzaskiem ognia i krokami zwiedzających, można było niemal usłyszeć szept historii.

XIV Różański Piknik Militaryny dobiegł końca, ale echa koncertów i wspomnienia z fortecznych podziemi zostaną w Różaniu aż do przyszłego roku. To wydarzenie pokazało, że tradycja, gdy jest pielęgnowana z pasją, potrafi zintegrować pokolenia – od najmłodszych na dmuchańcach, po weteranów historii wojskowości.

XIV Różański Piknik Militaryny zorganizowany został przez burmistrza gminy Różan, Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa oraz Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Różańskiej, Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych.

M.Cachel

Fot.M.cachel

Od zapachu lasu po zdrowe słodycze

W ramach projektu Wakacyjna Akademia Kreatywności, finansowanego ze środków darowizny Fundacji ORLEN, dzieci z gminy Różan mogły uczestniczyć w wyjątkowych zajęciach i warsztatach, które łączyły edukację, twórczość i dobrą zabawę.

Warsztaty edukacyjno-relaksacyjne pachnące lasem poprowadził Maciej Adamczyk z pracowni A&M Art of Nature. Uczestnicy przenieśli się w świat zieleni, zapachu mchu, szyszek i świeżej ziemi, tworząc własne leśne gniazda i dekoracje z naturalnych materiałów: gałązek, liści, kory czy kwiatów. Zajęcia mia-

ły charakter artystyczny i edukacyjny. Prowadzący opowiadał o znaczeniu lasu w życiu człowieka oraz o tym, jak korzystać z darów natury w sposób twórczy i ekologiczny. Nie zabrakło też momentów wyciszenia, które pozwoliły wszystkim poczuć prawdziwie leśną atmosferę.

Kolejne zajęcia odbyły się pod hasłem: Czy słodycze mogą być zdrowe? Warsztaty poprowadziła Patrycja Grodzicka z cukierni Lekkie Ciacho, udowadniając, że w kuchni można połączyć smak z troską o zdrowie. Uczestnicy uczyli się czytać etykiety, rozmawiali o zapobieganiu chorobom cywilizacyjnym, a w czę-

ści praktycznej przygotowali trzy zdrowe smakołyki: domowe lionki, energetyczne batony i fit wersję nutelli - wszystko bez grama cukru, wyłącznie z naturalnych składników.

Oba spotkania okazały się nie tylko inspirującą przygodą, ale też praktyczną lekcją kreatywności i świadomych wyborów, pokazując że natura i zdrowie mogą iść w parze z przyjemnością i zabawą.

Warsztaty zostały sfinansowane ze środków darowizny Fundacji ORLEN.

M.Cachel

me korytarze, odwiedzali dawne sale lekcyjne i dzielili się wspomnieniami z młodości lat. *Są miejsca, czasy i ludzie, których się nie zapomina* - słowa, które wybrzmiały podczas uroczystości, podkreśliły znaczenie przeszłości i nieprzemijających więzi.

Zwieńczeniem części oficjalnej było wręczenie przez absolwentów prezentu w postaci nowoczesnego traktorka wielozadaniowego, który wzbogacił wyposażenie szkoły i będzie służył kolejnym pokoleniom uczniów kształcących się w zespole szkół.

Jubileusz 40-lecia ukończenia szkoły to nie tylko okazja do spotkania, ale również dowód na to, że szkolne lata pozostają ważnym i niezapomnianym etapem w życiu każdego człowieka. - *Cieszymy się, że nasza szkoła była i nadal jest miejscem, które łączy pokolenia i budzi dobre wspomnienia* - podsumował dyrektor.

Info i foto ZS w Różanie

40 lat minęło...

13 czerwca 2025 r. w murach Zespołu Szkół w Różanie odbyła się uroczystość upamiętniająca 40-lecie ukończenia Technikum Mechanicznego. To szczególne wydarzenie, to nie tylko okazja do wspólnego świętowania, ale także sentymentalna podróż w czasie.

Wśród zaproszonych gości znalazł się obecny dyrektor szkoły Arkadiusz Załęski, który z radością powitał dawnych uczniów w progu ich szkoły. W spotkaniu uczestniczyli również byli nauczyciele oraz wychowawca klasy, Stanisław Pawelczyk, którego obecność

była dla absolwentów niezwykle poruszająca. Uroczystość rozpoczęła się od zwiedzania szkoły. Absolwenci po czterech dekadach od zakończenia nauki z radością i wzruszeniem przemierzali znajo-

Wszystkich Świętych

*Dziś bliscy są nam bliżej,
bo wszak jest Wszystkich Świętych,
każdy chce być pod krzyżem,
byś nie był pominięty.*

*Nam przyjdzie kiedyś odejść,
i warto by pamiętać,
a to najlepszy bodziec,
by zniczem znaczyć Święta.*

*Ktoś przyjdzie, ktoś zapali,
swą świeczkę na Twym grobie,
pomodli się, wyżali,
i dobre słowo powie.*

*Każdego, też to czeka,
czas wieczny przemijania,
a człowiek ma z człowieka,
potrzebę przebaczenia.*

*Idźmy, więc w Święto Zmarłych,
by oddać cześć Ich duszom,
choć ciała prochem marnym,
to jednak serca wrzuszą.*

Zenek Kozłowski

1. Hanna Teresa Kiliańska, 82 lata
2. Stanisław Stefan Owczarek, 77 lat
3. Roman Dawidczyk, 69 lat
4. Janusz Krupiński, 41 lat
5. Zdzisław Stanisław Maruszewski, 67 lat
6. Elżbieta Jadwiga Mierzejewska, 75 lat
7. Eugeniusz Banasiak, 67 lat
8. Władysław Chrzanowski, 80 lat
9. Irena Emilia Jankowska, 62 lata
10. Alina Janina Kołodziejska z d. Szczygielska, 82 lata
11. Marek Zbigniew Cichowski, 66 lat
12. Sławomir Brzuzy, 66 lat
13. Marianna Wilczewska, 96 lat
14. Zbigniew Wojciech Peczyński, 84 lata
15. Edward Chrzanowski, 80 lat
16. Tomasz Jan Mroczkowski, 73 lata
17. Otylia Olkowska, 86 lat
18. Marianna Gadomska, 66 lat
19. Jadwiga Ptasińska, 71 lat
20. Krystyna Smolińska, 58 lat
21. Barbara Olszewska, 67 lat,
22. Piotr Szalkowski, 55 lat
23. Małgorzata Kazimiera Martynska, 66 lat
24. Adam Szczesik, 74 lata
25. Mirosława Zofia Modzelewska, 73 lata
26. Barbara Owczarek, 49 lat
27. Tadeusz Grono, 73 lata
28. Halina Zimnowłodzka, 89 lat
29. Anna Pogorzelska, 78 lat
30. Bogdan Górka, 64 lata
31. Wanda Janina Szablak, 97 lat
32. Barbara Elżbieta Różacka, 68 lat
33. Jan Napiórkowski, 70 lat
34. Zofia Załęska, 72 lata
35. Władysław Jabłonowski, 83 lata
36. Paweł Załęski, 29 lat
37. Tadeusz Lipka, 71 lat
38. Krzysztof Głazewski, 43 lata
39. Danuta Ślepowrońska, 61 lat
40. Teresa Jakubowska, 67 lat
41. Krzysztof Kazimierz Prusiński, 66 lat
42. Eugeniusz Kaczyński, 80 lat
43. Andrzej Niedźwiecki, 54 lata
44. Michał Andrzej Kropielnicki, 72 lata
45. Leszek Kazimierz Cychowski, 52 lata
46. Teresa Sabina Brym, 93 lata
47. Zofia Załęska, 73 lata
48. Józef Dudziński, 88 lat
49. Wiesław Ostrowski, 71 lat

Zmarli pochowani na cmentarzu różańskim
XI/2024 - X/2025
Info. Parafia Różan ks. Stanisław Siemion

Przy fotografowaniu nie jest istotne jakim posługujemy się aparatem, natomiast ważny jest człowiek za obiektywem, jego obserwacja, wybór, decyzja i przeżycie, które ulega utrwaleniu i przekazywane jest innym. Praca fotografika jest nie tylko sprawą techniczną, ale w większej jeszcze mierze przejawem jego kultury osobistej, temperamentu, pasji twórczej i świadomości artystycznej.

Edward Hartwig

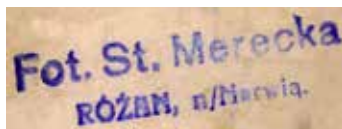
Fragmenty przygotowywanej przez Muzeum Ziemi Makowskiej i Garnizonu Różan książki Fotografowie powiatu makowskiego 1900 – 2025.

Stanisława Merecka

W latach 1928 - 1930, w zakładzie fotograficznym Peretza w Makowie, praktykowała urodzona 21 kwietnia 1911 r. w Różaniu Stanisława Merecka. Około 1930 r. zaczęła prowadzić w Różaniu samodzielny zakład fotograficzny przy ówczesnej ul. Warszawskiej 25. Niestety Pani Stanisława od kilkudziesięciu lat nie żyje, więc już jej nie spytamy, czy swoją decyzją nie ubiegła Peretza, który może chciał w Różaniu otworzyć nowe atelier? Z zachowanych z tego czasu fotografii, które 'wyszły' spod ręki Pani Mereckiej, widać rasowego fotografa. Scenki rodzajowe na różańskim rynku, prace przy naprawianiu szutrowej drogi Różan – Maków we wrześniu 1938 r., łąki nad Narwią, kościelne uroczystości... czyli wiele fotografii 'reportażowych' z których najpewniej niewiele się sprzedało..., ale mamy zachowany klimat tamtych czasów!

Podczas pracy w Różaniu Pani Merecka przygotowała też zestaw fotograficznych pocztówek z Różana i okolicy. Był to czas, w którym Kurs Unitarny Szkoły Podchorążych

z Piechoty z Komorowa zaczął stacjonować w koszarach w Kaszewcu, więc pocztówki sprzedawały się na pewno bardzo dobrze. Ludzie którzy ją znali mówią, że była atrakcyjną kobietą, komunikatywną i łatwo nawiązującą znajomości. W zawodzie fotografa te ostatnie cechy są nie do przecenienia...

Z zachowanych w zbiorach i domowych albumach fotografii oznakowanych - Fot. St. Merecka RÓŻAN, n/Narwią wynika, że podczas prowadzenia zakładu fotograficznego w Różaniu, jej klientami często byli żołnierze i podchorążowie z pobliskiego Kaszewca... Stąd fotografie oznakowane - Merecka RÓŻAN oraz różańskie pocztówki z atelier Pani Stanisławy można spotkać do dzisiaj na targach staroci na Ukrainie, Litwie i Łotwie skąd sprzed 1939 r. pochodzili niektórzy kandydaci na oficerów WP.

Młoda kobieta – fotograf – miała powodzenie u płci przeciwnej. W jej osobistych albumach zachowało się kilkanaście zdjęć, sprzed 1939 r., podarowanych jej na pamiątkę przez podchorążych, a nawet oficerów WP z sympatycznymi dedykacjami; np.: *Milutkiej p. Stasince za szczere współczucie podczas tulaczki żołnierskiej B.M. Różan 11.IX.28 r., Poważnej Stasi, Roman. Różan 2.X.1931, W dowód najszczerzej sympatii ofiarowuje Pannie Stasi swoją podobiznę Janek. Różan 3.III. 32 r.* i wiele innych w tym kilkadziesiąt portretów z dedykacjami ofiarowanych Pani Stasi przez jej serdeczne koleżanki.

Jeden z podchorążych, Feliks Degner z Wrześni, ma poświęconych w albumach Pani Stanisławy kilka kart z kilkadziesiątoma fotografiami (większość jest jej autorstwa i wykonanych w Różaniu) oraz mundurowymi 'drobiazgami' ofiarowanymi Jej pewnie na pamiątkę... Wygląda na to, że między Stasią a Feliksem zawiązała się nić sympatii, którą niedługo zerwał 'ślepy los'... 18 czerwca

1932 r., na poligonie artyleryjskim w Czeremosznie koło Powórka na Wołyniu, podchorąży Degner zginął podczas wypadku, miał 22 lata. Podczas ostrego strzelania, pocisk eksplodował w lufie armaty i czterech podchorążych będących w pobliżu odniosło śmiertelne rany. Do albumu wklejono gazetowe wycinki opisujące to wydarzenie, oraz nekrolog z portretową fotografią tego żołnierza wykonaną wcześniej w Różaniu przez Stanisławę Merecką. Pani Merecka wraz z kilkoma koleżankami wzięła udział w pogrzebie, są w albumie zdjęcia z tej uroczystości.

Podczas prowadzenia w Różaniu zakładu fotograficznego Pani Stasia korespondowała z redakcją ilustrowanego tygodnika Kino. Była to gazeta dla wielbicieli filmów i fanów fotografowania. Wykorzystane porady i sugestie jak fotografować widać w jej pracach. Jak już coś robić, to robić to dobrze...

W 1939 r. świat Pani Mereckiej, dosłownie i w przenośni, 'się zawalił'. Podczas walk we wrześniu, Różan był kilkakrotnie bombardowany przez niemieckie lotnictwo oraz ostrzeliwany ciężką artylerią, więc większość miasteczka przestała istnieć, w tym dom Pani Stanisławy. (Zniszczenia zabudowy Różana z 1939 r. były praktycznie widoczne w przetrzeźnieniu miasta do lat 70-tych XX wieku.) Zachowało się kilka zdjęć miasta z 1939 r., które wykonała po bombardowaniu. W tym czasie zniszczony też został budynek w którym funkcjonował zakład fotograficzny. Nie został odbudowany. Obecnie w tym miejscu jest sklep Lewiatan pod adresem ul. Warszawska 21.

Na początku okupacji Pani Stanisława przeprowadziła się do Makowa, którego zabudowa w 1939 r. nie ucierpiała. Początkowo wynajmowała pokój przy ulicy Kościelnej. Od 1943 do 1945 r. mieszkała u państwa Wiszowatych przy ul. Grabowej 27

w domu, który kilka lat temu został rozebrany, a teraz jest to posesja państwa Cieślak, po zmianie numeracji, ul. Grabowa nr 33.

Niemiecki okupant 'z kopyta' zaczął wpro-

wadzać dla Polnische Schweine (taki 'komplement' usłyszał autor w 1994 r. od niemieckojęzycznego 'dziadka', gdy rozmawiał z żoną po polsku w wiedeńskim tramwaju) restrykcyjne przepisy... Posiadanie prywatnych odbiorników radiowych oraz prywatnych aparatów fotograficznych było zabronione pod karą więzienia, a nawet śmierci. Dlatego też w polskich zbiorach muzealnych i kolekcjach prywatnych zachowało się niewiele aparatów fotograficznych polskiej produkcji. Właściciele ukrywali takowe w przypadkowych miejscach, gdzie ulegały zniszczeniu, lub zdawali je 'nowej władzy' w miejscach wyznaczonych przez niemieckiego okupanta. Polscy właściciele zakładów fotograficznych mogli działać tylko pod kontrolą okupanta lub zatrudnić się u niemieckich fotografów, którzy licznie na początku okupacji na teren 'Südostpreußen' (Prusy Południowo-Wschodnie red.) do których to Maków, Różan, a nawet Pułtusk zostały administracyjnie przyporządkowane, zaczęli przybywać i przejmować zakłady fotograficzne Polaków lub organizować swoje.

W Makowie, na początku 1940 r., pojawił się fotograf Hoffmann i początkowo zorganizował swoje atelier w wynajmowanym, drewnianym, parterowym budynku wtedy przy ul. Przasnyska 35. Po roku działalności zakład został przeniesiony na drugą stronę ulicy, do obszerniejszych pomieszczeń w parterowym domu państwa Szulc, ul. Przasnyska 3 – obecnie w tym miejscu jest parking przed sklepem Pepco. Hoffmann zorganizował sieć zakładów fotograficznych, a w makowskim atelier zatrudnił Stanisławę Merecką. Dokument potwierdzający pracę w niemieckim zakładzie zapewniał bezpieczną vegetację i nie trzeba było obawiać się wywiezienia na roboty do Niemiec. Podczas rodzinnych spotkań, Pani Stanisława kilkakrotnie wspominała, że praca u Hoffmanna uchroniła ją przed takim losem.

W Makowie, w grudniu 1945 r., zmieniła stan cywilny; wyszła za Włodzimierza Kowalskiego. Po ślubie, małżeństwo państwa Kowalskich przeniosło się do Torunia. Pani Stanisława otworzyła tam zakład fotograficzny, który mieścił się w kamienicy przy ul. Strumykowa 1. Do znakowania fotografii używała owalnego stempla z napisami w trzech wersach: FOTO-ATELIER, ST. MERECKA, Toruń, ul. Strumykowa 1. Pytanie: dlaczego jeszcze Merecka a nie Kowalska? Bo posiadany dyplom mistrzowski w zawodzie Fotografowanie był wystawiony na Stanisławę Merecką, a zmiana nazwiska w takim dokumencie pociągała za sobą kilkumiesięczne oczekiwanie, kilkusetzłotowe opłaty skarbowe i też zbytnio urzędnikom się nie spieszyło. Taki dokument należało okazać przy zamawianiu stempla do fotograficznego atelier.

Jej mąż podjął pracę jako zawiadowca stacji kolejowej w Toruniu. Tu urodziła dwóch synów; Edwarda Jana Marka i Wojciecha Włodzimierza. W 1949 r. rodzina Kowalskich wróciła do Makowa i na kilka lat zamieszkała w części parterowego, nieistniejącego już, domu wynajmowanego od państwa Nowotko przy obecnej ulicy St. Moniuszki nr 73. Równocześnie państwo Kowalscy budowali swój dom na posesji przy St. Moniuszki nr 57, do którego wprowadzili się w 1951 r.

Od 1950 r. Pani Merecka-Kowalska podjęła pracę fotografa w atelier przygotowanym w wynajmowanych od państwa Włoczkowskich pomieszczeniach budynku przy ul. Kilińskiego 15. Prowadziła tam usługi fotograficzne przez kilkanaście lat. Znakowała wtedy fotografie tuszowym stemplem w owalu, w trzech wersach napisem - Foto St. Merecka-Kowalska Maków-Mazow. ul. Kilińskiego 15. W tym czasie, przez kilka lat, była ławnikiem w makowskim Sądzie Rejonowym. Przez cały czas pracy zawodowej należała do Cechu Rzemiosł, najpierw w Makowie, a od 1960 r. do Cechu Fotografów i Introligatorów w Warszawie.

Małżeństwo Pani Stasi nie trwało długo; już w 1956 r. została wdową z dwojgiem nastoletnich chłopców.

Znajomi Pani Stanisławy pamiętają, że każde lato było 'pracowitą' dla niej porą roku. Z aparatem i parawanem z namalowanym tłem odwiedzała tzw. odpusty w okolicznych parafiach wykonując wiele fotografii. Podobnie było w czasie innych uroczystości religijnych. Do odległych miejscowości, gdzie nie docierały autobusy PKS (scentralizowany, państwowy system komunikacji autobusowej - Państwowa Komunikacja Samochodowa red.), dojeżdżała dzień wcześniej pocztowym ambulanssem zbierającym korespondencję z pocztowych skrzynek, nocowała tam, a w następnym dniu fotografowała uroczystości.

Starsi mieszkańcy Makowa utożsamiają ją z pierwszym fotografem Makowa, który wiele lat prowadził tu zakład fotograficzny; nie pamiętają jej początków pracy w Różanie...

W 1959 r. Pani Stanisława wyszła powtórnie za mąż, za Feliksa Borkowskiego i przeniosła się z synami do Warszawy. Tu otworzyła zakład fotograficzny przy ul. Stalowej 50. Nie zerwała jednak kontaktów zawodowych z Makowem. Jeszcze przez kilka lat, do 1963 r. utrzymywała atelier przy ul. Kilińskiego 15, gdzie jej była uczennica, Blanka Sargał, przez 3-4 dni w tygodniu, pod jej nieobecność pracowała samodzielnie. Podobnie w Warszawie, gdzie podczas wyjazdów Pani Stanisławy do Makowa, w zakładzie przy ul. Stalowej pracowała jej uczennica, Maria Miecz.

Około 1962 r. Pani Stanisława przeniosła swój zakład fotograficzny z lokalu przy ul. Kilińskiego do swojego domu - ul. Moniuszki

57 i sama, kilka dni w tygodniu, prowadziła atelier. W Makowie pracowała już mniej, bowiem zakład w Warszawie wymagał większej uwagi i zaangażowania. W środowisku warszawskich fotografów cieszyła się renomą i uznaniem jako retuszerka technicznych niedoskonałości szklnych i celuloidowych negatywów. W tym zakresie współpracowała między innymi ze znanym Zakładem Fotograficznym Kwiatek ul. Krakowskie Przedmieście 81.

Próby retuszowania negatywów i jej eksperymenty z kolorowaniem czarno-białych zdjęć widać już na fotografiach z okresu różańskiego. Wśród efektów fotograficznych eksperymentów da się rozróżnić fotografie wykonane studyjnym aparatem w fotograficznym atelier na negatywach szklanych dużego formatu oraz jakimś małoobrazkowym aparatem... Widać różnicę w jakości wykonanych zdjęć w zależności od użytego sprzętu. Były to przecież początki jej pracy, a człowiek uczy się całe życie... Fotograficzne kolaże i montaż kilku negatywów łatwiej było robić wykorzystując negatywy małoobrazkowe, którymi łatwiej operować. Eksperymentowała też z fotografią, jakbyśmy to teraz nazwali, artystyczną. Ta sama osoba w kilku ujęciach na tej samej fotografii, odbicie twarzy w lustrze, wyszukane pozy, gołe ramiona, nietypowe formaty i ramki wykonanych zdjęć.

W listopadzie 1962 r. otrzymała Dyplom Uznania za 35 lat pracy zawodowej.

Wiele lat bardzo intensywnej pracy spowodowało utratę zdrowia. Decyzją z 16.07.1964 r. otrzymała status inwalidy. Od tego czasu pracowała tylko w Warszawie, gdzie do 1972 r. prowadziła swój zakład, jednak jeszcze przez kilka kolejnych lat, dorywczo, świadczyła usługi fotograficzne w Makowie na indywidualne zlecenia.

Zmarła 20 listopada 1999 r. mając 88 lat. Pochowana jest na cmentarzu w Makowie Mazowieckim. Po jej śmierci, działka z domem przy ul. St. Moniuszki 57 została sprzedana.

Wiadomo, że przy porządkowaniu domu zniszczono znalezione tam sterty fotografii, negatywów i kilka skrzyń szklanych płyt po zakładzie fotograficznym.

Utrata tak dużej ilości materiałów z profesjonalnego zakładu fotograficznego to niepowetowana strata dla dziedzictwa lokalnego i historii, która została utrwalona na tych kliszach i odbitkach. Jest bolesnym przypomnieniem o tym, jak kruche jest niematerialne dziedzictwo i jak łatwo bezpowrotnie może przepaść pamięć o minionych czasach, jeśli nie jest odpowiednio chroniona i przechowywana. To również dotkliwe konsekwencje historyczne i emocjonalne dla społeczności i rodzin, których pamiętki przepadły.

Podczas prowadzenia zakładu fotograficznego w Makowie, pod koniec lat pięćdziesiątych, Pani Stanisława zatrudniła do przyuczenia w zawodzie Blandynę Sojak z Zacisz, a kilka lat później Anielę Łaskarzewską z Różana.

Wiesław Łaskarzewski

W czytelni

Fot. Biblioteka

Czytanie na dywanie

Od października 2025 r. w przedszkolu realizowany był całoroczny projekt czytelniczy Czytanie na dywanie, organizowany przez Bibliotekę GOKiC w Różanie. Do tej pory w spotkaniach wzięły udział dzieci z grup: Delfinki, Sówki i Misie. Przedszkolaki słuchały opowiadań o lesie, przyrodzie i zwierzętach, rozwiązywały zagadki, układały leśne puzzle oraz uczestniczyły w zabawach rozwijających świadomość ekologiczną. Zajęcia oparte są na książkach, które inspirowały do rozmów o przyrodzie i kształtowania odpowiednich postaw wobec środowiska. W ciągu roku kolejne grupy przedszkolne będą miały okazję wziąć udział w cyklu, który łączy naukę, literaturę i zabawę.

Puchatkowe zaklęcie

Z okazji Dnia Postaci z Bajek w przedszkolu odbyło się spotkanie literackie Puchatkowe zaklęcie. Wydarzenie, które odbyło się 5 listopada 2025 r., wprowadziło dzieci w świat bohaterów ze Stumilowego Lasu, a towarzysząca mu opowieść podkreślała wartość przyjaźni i współpracy. Przedszkolaki uczestniczyły w czytaniu, wspólnych zabawach oraz otrzymały symboliczne opaski przyjaźni. Spotkanie było okazją do promowania literatury wśród najmłodszych.

Mała Książka – Wielki Człowiek

Pod tą nazwą trwa ogólnopolski projekt czytelniczy skierowany do przedszkolaków i ich rodziców. Celem programu jest zachęcanie najmłodszych do regularnego kontaktu z książką poprzez wspólne czytanie, rozwijanie wyobraźni oraz budowanie nawyków czytelniczych już od najmłodszych lat.

Zasady udziału w projekcie: Przedszkolak, który przyjdzie do biblioteki biorąc udział w projekcie, otrzymuje w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej książkę oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każde wypożyczenie minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego Mały Czytelnik dostaje naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostaje uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. (<https://wielki-czlowiek.pl/o-projekcie/kampania-spoeczna/>)

Do projektu dołączyła już duża grupa dzieci, które z entuzjazmem odbierają wyprawki czytelnicze, kolekcjonują naklejki za wypożyczenia i chętnie wracają po nowe książki. Ich zaangażowanie pokazuje, że literatura może być fascynującą przygodą także dla najmłodszych.

Zapraszamy wszystkie przedszkolaki, które jeszcze nie wzięły udziału w akcji, do odwiedzenia biblioteki i dołączenia do projektu. Czeka tu wiele ciekawych książek i pierwsze czytelnicze odkrycia.

Noc Bibliotek 2025 pod hasłem - Do dzieła!

W poniedziałkowy październikowy wieczór w szkole podstawowej odbyła się Noc Bibliotek pod hasłem Do dzieła!. Organizatorem wydarzenia była biblioteka szkolna, a współorganizatorem Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa. Spotkanie rozpoczęło się krótkim wprowadzeniem na temat idei akcji, promującej czytelnictwo poprzez zabawę, wspólne spędzanie czasu i twórcze aktywności. Dzieci wysłuchały opowieści Wypożyczalnia skrzydeł, która stała się inspiracją do rozmowy o marzeniach, odwadze i wyobraźni. W kolejnej części uczestnicy brali udział w grach, zabawach i zgadywankach rozwijających kreatywność oraz współpracę. Wieczór zakończył wspólny seans filmu Biuro detektywistyczne Lassego i Mai, który dostarczył wszystkim wielu emocji i detektywistycznych wrażeń. Wydarzenie po raz kolejny pokazało, że biblioteka to miejsce pełne inspiracji, zabawy i odkrywania świata.

Narodowe Czytanie 2025

– literatura, integracja i międzypokoleniowe spotkania

Biblioteka GOKiC po raz kolejny aktywnie włączyła się w ogólnopolską akcję Narodowe Czytanie, która w tym roku była poświęcona poezji Jana Kochanowskiego. Tegoroczne obchody objęły kilka wydarzeń skierowanych do różnych grup wiekowych.

Pierwszym z nich było Narodowe Czytanie podczas XIV Różańskiego Pikniku Militarynego, gdzie odwiedzający mogli wysłuchać fragmentów twórczości renesansowego poety oraz spędzić czas w literackiej atmosferze. Dorośli zatrzymywali się, by posłuchać poezji, a najmłodsi chętnie uczestniczyli w przygotowanych dla nich aktywnościach.

Kolejne spotkanie odbyło się w Dziennym Domu Senior+, gdzie wspólna lektura stała się okazją do międzypokoleniowej integracji.

Uczniowie zaprezentowali wybrane utwory, a seniorzy wysłuchali ich z dużym zainteresowaniem, dzieląc się swoimi refleksjami.

Ostatnim akcentem obchodów było czytanie w Przedszkolu Samorządowym w Różanie, połączone z Dniem Głośnego Czytania.

Dzieci poznały fraszkę Na lipę w obu wersjach językowych, zarówno w wersji staropolskiej jak i współczesnej oraz wzięły udział w zajęciach sensorycznych z kwiatami lipy, które pomogły im lepiej poczuć atmosferę utworu.

Tegoroczne Narodowe Czytanie pokazało, że literatura potrafi łączyć pokolenia i wciąż zachwyca swoją aktualnością. GOKiC dziękuje wszystkim uczestnikom i partnerom za wspólne świętowanie piękna polskiej literatury.

A. Napiórkowska

Nowości czytelnicze

Biblioteka GOKiC w Różanie systematycznie poszerza ofertę czytelniczą o nowe, atrakcyjne tytuły. W ostatnich miesiącach księgozbiór został znacząco wzbogacony dzięki dofinansowaniu otrzymanemu z Ministerstwa Kultury

i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu wspierającego rozwój czytelnictwa. Środki te pozwoliły na zakup zarówno nowości wydawniczych dla dzieci i młodzieży, jak i książek popularnonaukowych, obyczajowych oraz literatury pięknej dla dorosłych.

Biblioteka zachęca mieszkańców do odwiedzania placówki, zapoznania się z aktualnymi nowościami i korzystania z bogatej oferty czytelniczej. Zapraszamy również osoby, które nie są jeszcze naszymi czytelnikami – zapis jest szybki i bezpłatny, a różnorodność dostępnych książek sprawia, że każdy znajdzie coś dla siebie.

Na pewno charakterystyczne jest dla wszystkich to, że nie zdają sobie sprawy, że to co mówią, piszą czy cytują trafia też do ludzi o małym rozeznaniu z brakiem dystansu i jest bardzo dosłownie odbierane. Mogą oni nie wypaść sarkazmu, dowcipu czy przenośni. Z wolnością słowa...jak w każdej wolności trzeba być odpowiedzialnym. Więc jak masz z tym problem .....

Japonia zbudowała mur... i las

Po niszczycielskim tsunami w 2011 r. Japonia nie tylko się odbudowała, ale przeszła w tryb forticy. Rozciągający się na ponad 395 km Wielki Mur Przeciwno Tsunami jest cudem inżynierii. W niektórych miejscach jest wyższy niż 4-piętrowy budynek (14,7 metra), a jego fundamenty sięgają nawet 25 metrów, aby wytrzymać

furię oceanu. Zasadzono również 9 milionów drzew wzdłuż linii brzegowej, tworząc Wielki Mur Leśny. Ta żywa bariera spowalnia fale i zatrzymuje niebezpieczne śmieci, zanim zostaną wciągnięte z powrotem do morza. To zarówno siła ludzi, jak i magia natury – i jeden z najsmielszych systemów obrony przed katastrofami na naszej planecie.

Ten mikrorobot zasilany magneśm wkrótce może pływać przez twoją krew

Naukowcy opracowali mikrorobot, który może dostarczać leki dokładnie tam, gdzie są potrzebne. Steruje się nim za pomocą

pola magnetycznego, jak malutka zdalnie sterowana bańka przelatująca przez krwiobieg. Ta nowa technologia mogłaby umożliwić lekarzom rozpuszczanie zatorów powodujących udary, leczenie infekcji antybiotykami oraz podawanie leków przeciwnowotworowych bezpośrednio do guzów, bez skutków ubocznych w innych częściach organizmu.

Robot składa się z maleńkiej kulistej kapsułki, wykonanej z rozpuszczalnego żelaznego i nanocząstek tlenku żelaza, które są dodawane, aby uczynić go magnetycznym. Naukowcy mogą śledzić robota za pomocą technologii rentgenowskiej. *- Ponieważ naczynia w ludzkim mózgu są tak małe, istnieje granica wielkości kapsuły – powiedział główny autor dr Fabian Landers, w Multi-Scale Robotics Lab na ETH Zurych. Wyzwanie techniczne polega na zapewnieniu, by kapsuła tak mała miała również wystarczające właściwości magnetyczne. Kolejnym wyzwaniem było przeprowadzenie robota przez labirynt naczyń krwionośnych, pokonując zakręty, połączenia i szybko płynącą krew. To niezwykle, ile krwi przepływa przez nasze naczynia i to z tak dużą prędkością – powiedział Landers. - Nasz system nawigacyjny musi wytrzymać to wszystko.*

Dlatego opracowali trzy sposoby sterowania mikrorobotem za pomocą elektromagnesów. W zależności od rodzaju użytej siły magnetycznej, naukowcy potrafili toczyć robota lub ciągnąć go w określonym kierunku. Dzięki tym technikom mikrorobot mógł poruszać się prądem lub pod prąd i osiągać prędkości do 4 mm na sekundę (lub 2,5 cm co sześć sekund). Gdy mikrorobot dotarł do celu, naukowcy mogli użyć pola magnetycznego o wysokiej częstotliwości, aby go podgrzać, rozpuszczając jego powłokę i uwalnając lek w środku.

Wynalazek ten był testowany na modelach silikonowych, które odwzorowywały naczynia krwionośne ludzi i zwierząt, a także u kilku świń oraz mózgu owiec. Kolejnym celem naukowców jest rozpoczęcie badań klinicznych na ludziach, aby technologia ta wkrótce mogła być wykorzystywana na salach operacyjnych.

W miarę jak się starzejemy, a tym samym stajemy się mądrzejsi, stopniowo zdajemy sobie sprawę, że noszenie zegarka za 100 zł lub zegarka za 3000 zł pokazuje ten sam czas...

Niezależnie od tego, czy prowadzisz samochód za 150 000 zł, czy samochód za 30 000 zł, trasa i odległość są takie same, docierasz do tego samego miejsca docelowego.

Niezależnie od tego, czy wypijesz butelkę wina za 300 zł, czy butelkę za 100 zł, kac jest taki sam. Niezależnie od tego, czy dom, w którym mieszkasz, ma 300 metrów kwadratowych, czy 3 metry kwadratowe, samotność jest taka sama. Niezależnie od tego, czy lećisz pierwszą klasą, czy klasą ekonomiczną, jeśli samolot spadnie, ty spadasz razem z nim.

Więc twoje prawdziwe wewnętrzne szczęście nie pochodzi z materialnych rzeczy tego świata.

Więc warto zdać sobie z tego sprawę. Ciesz się życiem i nie miej obsesji na punkcie rzeczy materialnych.

*

Dlaczego Nagasaki i Hiroszima nadawały się do zamieszkania krótko po 1945 r., podczas gdy Czarnobyl pozostał niezdatny do zamieszkania przez stulecia? Jaka jest różnica?

Problem z Czarnobylem polega na tym, że promieniowanie jest emitowane z reaktora. W przypadku ataku nuklearnego dochodzi do eksplozji, a po jej zakończeniu chodzi głównie o odkażenie terenu. To, co wydarzyło się w Czarnobylu, nie było wybuchem nuklearnym. Dlatego większość struktury miasta pozostaje prawie nienaruszona. Na dnie reaktora znajduje się substancja znana jako stopa słońca i jest tak radioaktywna, że patrzenie na nią bezpośrednio przez zaledwie 15 sekund może być śmiertelne i do dziś uwalnia promieniowanie do środowiska.

Zdjęcie Stopy Słońca pokazuje, jak intensywne promieniowanie wpłynęło nawet na aparat, tworząc pomarańczowe smugi i sprawiając, że pracownik na zdjęciu wydaje się rozmazany i przypomina ducha. Warto zauważyć, że osoba na zdjęciu zmarła później na raka spowodowanego ekstremalnym narażeniem na promieniowanie. Kolejnym czynnikiem była chmura gazu uwolniona przez reaktor, która zanieczyściła całe miasto materiałem radioaktywnym.

*

Nadal nie zorientowaliśmy się, że żyjemy już w nowej epoce

- W której kłamstwo nie może przetrwać.
  - Kiedy prawdy nie da się ukryć.
  - Kiedy wojen nie da się wygrać.

Czy Rosja potrzebuje więcej ziemi?

Jak wyglądała piramida Chafre 4500 lat temu w porównaniu do dziś. Piramidy w Gizie pierwotnie pokryte były wysoko polerowanymi białymi wapieniami, a zwierzchniki na szczycie pokryte złotem.

Prawda jest taka, że obaj są dość kiepscy w grze na gitarze, ale razem są lepsi niż dziesięciu innych. To jest sekret Rolling Stones. I to powód, dla którego wiele innych zespołów nie osiągnęło ich poziomu, mimo, że gitarzyści byli technicznie lepsi.

Czy generał Patton naprawdę powiedział: Pokonałszy niewłaściwego wroga i jaki był tego kontekst?

Generał Patton bardzo nie lubił różnych grup. Jedną z tych grup byli Żydzi. Patton odnosił się do Żydów jako do podludzi, mimo że podobno był zbulwersowany warunkami panującymi w obozie koncentracyjnym, w którym ich przetrzymywano, a który wyzwolił.

Zanim wojna w Europie dobiegła końca, Patton zwrócił uwagę na Armię Czerwoną i na to, jak bestialsko zachowywały się jej oddziały po przybyciu do Europy. Gwałty, brutalność, niekończące się grabieże, i to go zszokowało do głębi, bo chociaż okrucieństwo nazistów wstrząsnęło starym generałem, wydawało się, że wojska Stalina przewyższyły wojska Hitlera... - *Niemcy to jedyni przyzwoiłi ludzie, którzy pozostali w Europie. To wybór między nimi a Rosjanami, ja wołę Niemców. Być może przez cały czas walczyliśmy z niewłaściwym wrogiem* - powiedział.

Tak, generał George S. Patton uważał, że walka z Niemcami jest nierozważna i to Rosjanie byli najgorsi przez cały czas. Czy Patton miał rację? Chodzi o to, że nazisci byli okropni i dobrze, że zostali pokonani. Ale Rosja nie robiła w tamtych czasach nic dobrego i nie robi tego do dziś.

Kiedy II wojna światowa zakończyła się w 1945 r., jeden tyran był martwy i pokonany, a inny tyran, Stalin, pozostał żywy i okrutny jak zawsze. Dla generała, którego chłopcy oddali życie w walce ze złem, obserwowanie, jak kolejne zło wyłania się z ruin pierwszego, musiało być wstrząsające, a padający człowiek jakim był Patton, miał pod tym względem rację.

*

Szacuje się, że handel ludźmi na całym świecie generuje zysk od 9 do 31,6 miliarda dolarów. Połowa tych zysków pochodzi z krajów uprzemysłowionych.

*

Jestem pewien, że w 1984 r. Iwan w Afganistanie powiedziałyby - Jesteśmy tutaj, aby bronić Afgańczyków. Rosyjscy żołnierze chcą wracać do domu. Rosyjska opinia publiczna chce zakończenia wojny. Ale jeden ze zniechęconych byłych funkcjonariuszy KGB chce, żeby Iwan został na Ukrainie i zabijał Ukraińców. Mówienie mu, że Ukraina to Rosja i to Ukraińcy są w błędzie. Iwan powtarza to, co mu powiedziano. Może w to nie wierzyć, ale to jedyne rzeczy, które wolno mu powiedzieć. Więc on to mówi. Więc walczy. A więc wojna trwa.

Zatrzymanie wojny jest proste: wystarczy powiedzieć Iwanowi, żeby poszedł do domu. I on odejdzie.

Jeśli Rosjanie zostaną pokonani na Ukrainie, będzie to podobne do walki Dawida z Goliatem. Co ważniejsze, rosyjskie zagrożenie dla Europy na razie się skończy. Musimy pamiętać, że NATO powstało ze strachu przed Związkiem Radzieckim i nadal istnieje, ponieważ Federacja Rosyjska nie jest inna. Rzeczy, które zrobili krajom, które okupowali, były okropne i każdy z tych byłych narodów wolałby zginąć w walce, niż wrócić do tych mrocznych dni. Czy jesteśmy świadkami końca Federacji Rosyjskiej? Były to kolejny krok w kierunku lepszego świata. Świata bez strachu przed agresywnym sąsiadem.

*

W 1971 r. Saddam Husajn sprowadził 95000 ton zboża zabezpieczonego przed szkodnikami rtęcią. Ziarno było przeznaczone do sadzenia, ale Irakijczycy, nie rozumiejąc angielskich i hiszpańskich ostrzeżeń ani obrazu czaszki i skrzyżowanych piszczeli, upiekli z niego chleb. Zginęły setki.

*

Dlaczego Trump ciągle obwinia Ukrainę za inwazję Rosji?

Trump nie obwinia Ukrainy za to, że została zaatakowana przez Rosję - mówi, że Ukraina nie powinna była się bronić, ponieważ Rosja jest 20 razy większa. Trump mówi to, ponieważ chce rozpocząć inwazję na inne kraje - Grenlandię, Panamę, Kanadę - i nie chce, żeby walczyły. Chce, by poddały się bez walki. Nieustanne narzekania Trumpa, że Ukraina nie powinna była rozpocząć wojny oznaczają dokładnie to samo - jeśli potężny kraj, taki jak USA, mówi, że chce twojej ziemi i narzuca warunki, powinieneś wynegocjować dobrą umowę i żyć długo i szczęśliwie.

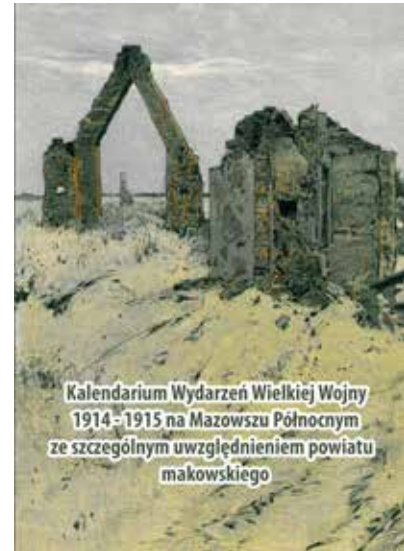
Chodzi również o wojnę handlową, którą Trump rozpętał przeciwko całemu światu, domagając się, aby wszyscy przyszli, płaszczli się przed nim i zawarli umowę. Tego właśnie chce Trump. To dlatego Ukraina, która walczy z potężną Rosją, jest dla niego takim utrapieniem. Od kilku lat Ukraina walczy z najbardziej brutalną machiną wojenną świata - Rosją. A Rosja nie może złamać Ukrainy. Rosjanie nie są w stanie złamać Ukraińców. Zły, zły przykład daje Ukraina. Bardzo zły przykład. Co się stanie, jeśli wszystkie inne kraje zdadzą sobie sprawę, że mogą walczyć? To tylko psuje wszystkie plany Trumpa. Najlepsze i najpiękniejsze plany na świecie.

*

Amerykańska administracja jest całkowicie nieprzewidywalna. Jedyńm promykiem nadziei są Europejczycy, którzy powoli, ale systematycznie zwiększają swoje zaangażowanie. Szczególnie doceniam zapowiedź Niemiec, że nie będą już nagaśniać dostaw broni na Ukrainę. To jest właściwe podejście: zamknij się, dostarcz zaopatrzenie i nie żądaj, aby Ukraina okazywała wdzięczność za każdą wysłaną przesyłkę.

* WARTO PRZECZYTAĆ *

Podczas I wojny światowej, na Mazowszu Północno-Wschodnim walki toczyły się od początku sierpnia 1914 do sierpnia 1915 r. Kalendarium, którego autorami są R.C. Gallera, W. Łaskarzewski i J. Furmańczyk, składa się z dwóch części: kompleksowego kalendarza wydarzeń z lat 1914-1915 oraz części ilustracyjnej zawierającej kilkadziesiąt archiwalnych fotografii, uzupełnionych mapami i dokumentami z epoki. To możliwie pełny opis najważniejszych wydarzeń wojennych, jakie miały miejsce w tym okresie. Same opisy są suche i lakoniczne, więc dla pobudzenia wyobraźni czytelnika załączono kilkadziesiąt archiwalnych fotografii. Przedstawiają one opisywane w kalendarium fragmenty Mazowsza i zostały wykonane przeważnie przez Niemców w latach 1914 - 1918. Przeglądając kalendarium można uzmysłowić sobie, że oprócz śmierci, kalectwa i fizycznego cierpienia, wojna przyniosła również straszne zniszczenia. Obie walczące strony często stosowały tzw. taktykę spalanej ziemi - niszczyły wszelkie dobra materialne: zabudowania, obiekty przemysłowe, mosty, wieże ciśnieniowe, torowiska i drogi. Niszczono wszystko, co mogło pomóc i ułatwić nieprzyjacielowi prowadzenie walki i przetrwanie. Zainteresowanie wydarzeniami Wielkiej Wojny jest w Polsce marginalne, mimo że

Kalendarium Wydarzeń Wielkiej Wojny 1914-1915 na Mazowszu Północnym ze szczególnym uwzględnieniem powiatu makowskiego

przez nią upadło kilka europejskich imperiów, a Polska odzyskała niepodległość.

pozycja dla poszukujących szczegółowych dat bitew i potyczek wykraczająca daleko poza ogólne podręczniki. Jednak ilość zamieszczonych materiałów fotograficznych pozwala cieszyć oko każdemu miłośnikowi historii, w tym również tym, którzy lubią starą wojenną fotografię. (kk)

*****

Ameryk

W 1837 r. młody kowal z Vermonta USA zmagając się z problemami. Jego biznes podupadał, a on nie był w stanie spłacić ludzi, którym był winien pieniądze. W tamtych czasach, jeśli nie byłeś w stanie spłacić swoich długów, mogłeś zostać wysłany do więzienia dla dłużników - surowego miejsca, w którym ludzie byli zamykani tylko za to, że byli winni pieniądze.

Nie chcąc takiego życia ani dla siebie, ani dla swojej rodziny, kowal dokonał odważnego wyboru. Spakował się i opuścił Vermont, kierując się na zachód do rozwijającego się amerykańskiego Środkowego Zachodu w poszukiwaniu nowego początku.

Tam zaczął wytwarzać pługi ze stali. W przeciwieństwie do żeliwnych pługów, które łamały się w tamtejszej twardej glebie, jego nowy stalowy pług mógł bez problemu przecinać ziemię. Rolnicy to uwielbiali.

Jego wynalazek zmienił oblicze rolnictwa na Środkowym Zachodzie. Stalowy pług umożliwił uprawę dużych obszarów ziemi, które kiedyś były zbyt ciężkie do uprawy.

W latach pięćdziesiątych XIX wieku ten sam kowal, który kiedyś stał przed więzieniem za długi, budował teraz ponad 10 000 pługów rocznie. Każdy z nich był znany z najwyższej jakości.

Do dziś jego nazwisko widnieje na każdym sprzęcie wyprodukowanym przez firmę, którą założył. Nazwisko tego kowala? John Deere.

W tym samym czasie w Polsce (podobnie jak w większości Europy Wschodniej) rolnictwo w dużej mierze opierało się na tradycyjnych metodach i narzędziach, a mechanizacja postępowała znacznie wolniej. Przez długi czas dominowały pługi drewniane z żelaznym okuciem, a upowszechnienie pługa żelaznego nastąpiło znacznie później, w drugiej połowie XIX wieku i na początku XX wieku. W niektórych regionach Polski, zwłaszcza pługi o ulepszonej, żelaznej konstrukcji były nazywane potocznie Amerykami lub Amerykami.

Numery telefonów

Urzędu Gminy w Róźnie:

29 numer kierunkowy

gminarozan.pl

rozan.bipgminy.pl

Burmistrz Piotr Świdarski

Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg

i wniosków w każdy wtorek

w godz. 12.00 – 16.00 w pok. nr 22 – I piętro

76 79 120 sekretariat

76 79 121 faks sekretariat

76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru

76 79 122 kierownik

76 79 136 obsługa Rady i Komisji

76 79 144 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu

76 79 132 kierownik

76 79 132 księgowość budżetowa

76 79 143 księgowość podatkowa

76 79 133 wymiar podatków i opłat

76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola

76 79 142 płace szkół i przedszkola

76 79 134 kasa

Referat planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska

76 79 126 kierownik

76 79 125 planowanie przestrzenne

76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji

76 79 126 drogi i zamówienia publiczne

76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rol.

76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu

76 79 140 kierownik

76 79 140 oświata oraz rozwiązywanie problemów alko-

holowych i przeciwdziałania patologiom społecznym

76 79 139 działalność gospodarza, archiwum zakłado-

we, kultura i zdrowie

76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego

76 79 127 kierownik

76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych

76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych

76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania

kryzysowe

76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna 991, 22 3404100 zgłaszanie reklamacji w sprawie przerw w dostawie prądu

Zakład Gospodarki Komunalnej

Sp. z o.o.

Tel. 76 69 159 ul. Dolna

e-mail: biuro@zgkrozan.pl

Biuro zakładu pracuje w godz. 7⁰⁰-15⁰⁰

od poniedziałku do piątku

Tel. 76 69 041 - oczyszczalnia ścieków

Tel. 606280968, 662258790 - zgłaszanie awarii

Adresy e-mail:

Urząd gminy: urzadz@gminarozan.pl

Burmistrz: urzadz@gminarozan.pl

Zastępca burmistrza oraz Sekretarz

m.osiecki@gminarozan.pl

Sprawy organizacyjno-kadrowe:

p.kowalewska@gminarozan.pl

Obsługa Rady i Komisji:

m.bialik@gminarozan.pl

Administracja sieci komputerowej:

p.rzezawa@gminarozan.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów

i budżetu: m.powirska@gminarozan.pl

Księgowość budżetowa:

a.napiorkowska@gminarozan.pl

Księgowość podatkowa:

m.mosakowska@gminarozan.pl

Podatki i opłaty:

m.brzdziak@gminarozan.pl

Księgowość szkół i przedszkola:

i.krupka@gminarozan.pl

Rachuby, plac szkół i przedszkola:

m.skrzecz@gminarozan.pl

Kierownik referatu planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska: c.lodygowski@gminarozan.pl

Planowanie przestrzenne:

j.oltarzewska@gminarozan.pl

Inwestycje: w.wnuk@gminarozan.pl

Drogi i zamówienia publiczne:

c.lodygowski@gminarozan.pl

Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo: i.dobrosielska@gminarozan.pl

Ochrona środowiska: a.ostrowska@gminarozan.pl

Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu: k.ogonowska@gminarozan.pl

Oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom społecznym: k.ogonowska@gminarozan.pl

Sport: sport@gminarozan.pl

Kierownik urzędu stanu cywilnego:

b.kornacka@gminarozan.pl

Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych: b.kornacka@gminarozan.pl

Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych: k.zamojska@gminarozan.pl

Archiwum zakładowe, dział. gosp, kultura i zdrowie: e.stryjewska@gminarozan.pl

997 POLICJA

71 77 391 Różan, ul. Lwowska

998, 112 STRAŻ POŻARNA

Różan, ul. Warszawska, 76 69 008

999 POGOTOWIE RATUNKOWE

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI (22) 62 102 51

800 120 226 tel. zaufania o przestępstwach w rodzinie

Do ciebie Siostrzy i Bracie

*Ja się Kochani, dziś do Was zwracam,
W dzień tak brzemienny, jedyny taki,
I w przemijaniu się dziś zatracam,
Byś mógł odebrać pokoju znaki.*

*Czy Bóg odpuści mi ziemskie grzechy,
Bo chciałbym stanąć przy Twoim grobie,
I się symbolem światelka cieszyć,
Kiedy modlitwą Jemu odpowiem?*

*Że nie zdążyłem, że zaniedbałem,
Odkryć przed Tobą własne sumienie,
Teraz, dla Ciebie, duszą i ciałem,
Zechcę modlitwą wymazać cienie.*

*Zniczem rozjaśnię niechlubne czasy,
Jak słowo rzadko bywało ciałem,
A moja dusza zboczyła z trasy,
Gdyż swoje ego w nicłość posłałem.*

*Dzisiaj Cię proszę w imieniu Boga,
Wybacz mi grzechy znakiem pokoju,
Bo do wieczności mnie wiedzie droga,
Nawet, jak będzie kryterium znoju.*

Wiersz poświęcony wszystkim siostrzy i braciom, w dowód pamięci i przemijania, którym za ich życia, należało się słowo przepraszam. Pokój Ich duszom
Zenek Kozłowski

Nie pojedę

*Nie pojedę dzisiaj na wieś,
bo mi obca, nie babcina,
klimat zaszył się gdzieś w trawie,
i z chomikiem sztamę trzyma.*

*Nie napiję się już mleka,
co pachniało, łąką, stanem,
gdzie podwórko, i ktoś czekał,
by otworzyć dzieciom bramę.*

*Nie dosiędę dziadka konia,
żeby pomóc orać pole,
młodzi bawią się na błoniach,
ja młóciłem snop w stodole.*

*Nie upiekę już ziemniaków,
nie rozpalę już ogniska,
bo wykopki nie te same,
kiedy wioska była bliska.*

*Teraz wszystko jest inaczej,
fura, skóra i komora,
nie obejrzyś się mój bracie,
jak Cię zmoże życia tura.*

*Pozostanie tylko pamięć,
o tych latach co minęły,
jak ścisłałeś dziadka grabie,
i pytałeś, skąd się wzięły?*

Zenek Kozłowski